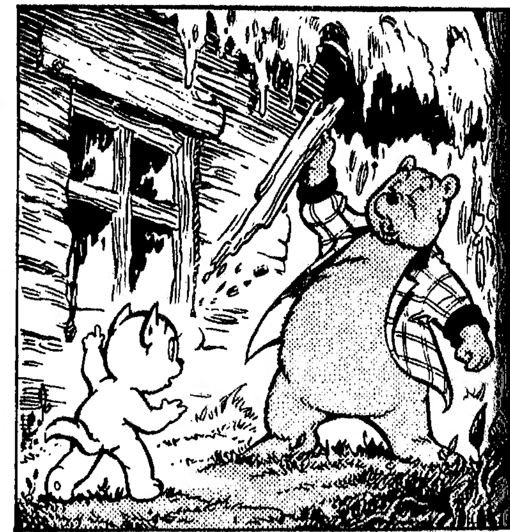

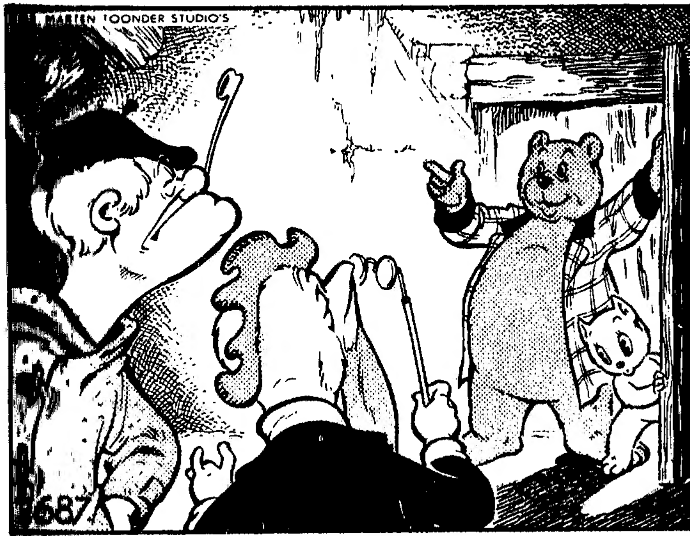

Naast slot Bommelstein bevond zich een verwilderd lapje grond. Woest struikgewas schoot er tussen de oude bomen omhoog en wilde wingerds overwoekerden de stammen en de bodem, zodat geen weldenkend burger hier ooit de voet zette. Tegen het aanbreken van de winter zag het er vooral erg mistroostig uit. Enkele kraaien lieten hun droefgeestig gekras horen en een dunne wind blies door de kale takken.
Er zou eigenlijk geen enkele reden zijn om over het verwaarloosde stukje natuur te schrijven, ware het niet, dat daar vijftig jaar geleden de grote dichter Wladimir Waaizak onbegrepen gestorven was. Het hutje, waarin de kunstenaar gewerkt en geleefd had, stond er nog steeds en enkele zonderlinge figuren brachten daar van tijd tot tijd een bezoek.
Op de gure morgen, dat dit verhaal aanvangt, stond de schilder Terpen Tijn, tegen een kale eik geleund, dromerig naar het optrekje te staren.
'Het vibreert!' prevelde de artiest bewogen. 'Een sterke omgeving! De trilling zit nog in de eh... dinges...'
Op dat moment werd hij gestoord door het geluid van naderende voetstappen. Het was de markies van Cantecler de Barneveldt, die hier graag toefde, omdat hij zelf een onbegrepen dichter was.
'Je stoort wèl, makker,' zei Terpen Tijn. 'Maar als je niet praat, is het misschien te verdragen.'

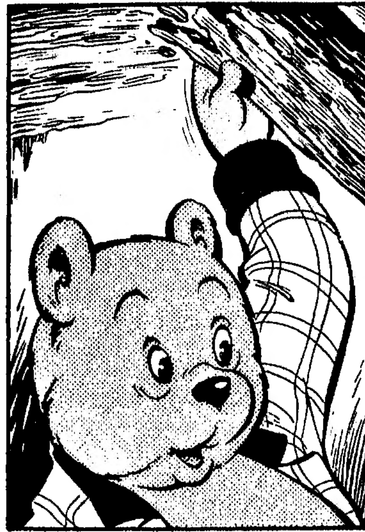
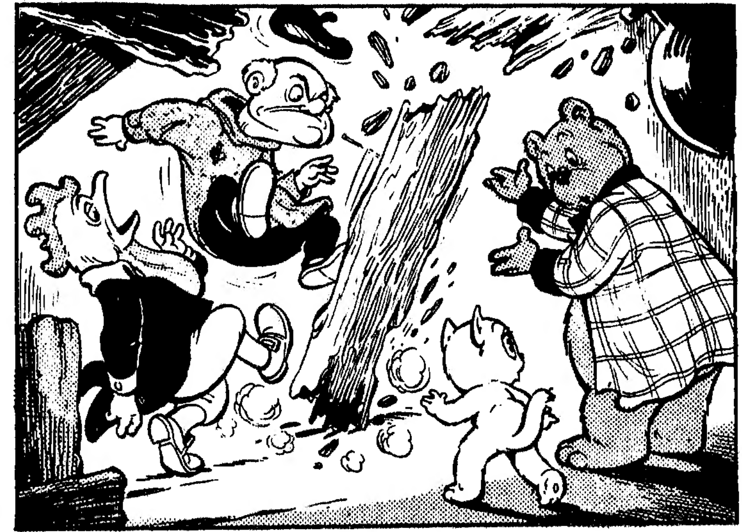

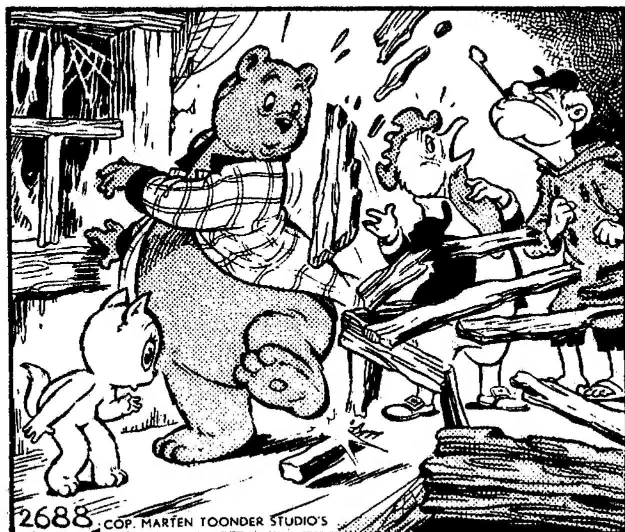

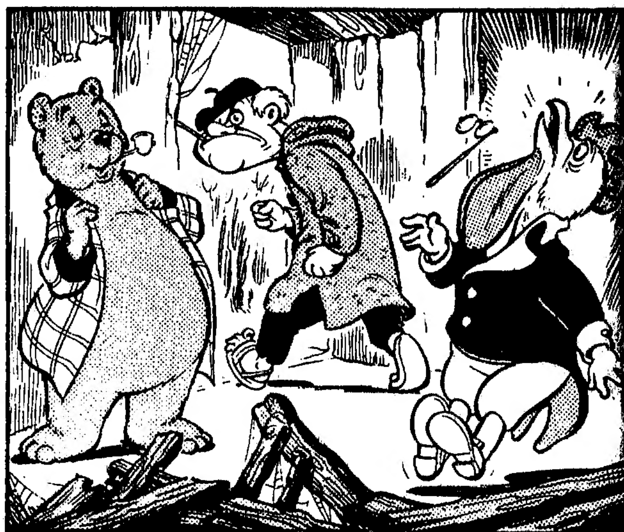
De markies had eerbied voor de kunst, dat hoorde bij zijn opvoeding als edelman. Daarom beheerste hij zich bij de grove woorden van de kunstschilder.
‘Ik begrijp u,’ sprak hij. ‘Op een plek als deze moet men zwijgen. Men moet de sfeer op zich laten inwerken. Men moet zich openstellen – dat geeft mooie gedachten.’
Met deze woorden liep hij op zijn tenen het hutje binnen, want het was buiten koud.
Terpen Tijn volgde hem na een tijdje dan ook.
‘Je zegt het aardig, makker,’ zei hij. ‘De sfeer, dáár gaat het om! De trilling! Die ouwe Waaizak had een sterke vibratie – als je goed luistert voel je nog de eh... dinges!’
‘Zo is het!’ riep de markies bewogen uit. ‘In de lente kan men hier soms de muze op haar harp horen spelen – als alles stil is en de ziele luistert. Daarom zou het vreselijk zijn, wanneer het grauw dit plekje binnendrong!’
Hij zweeg en keerde zich gestoord om. Buiten naderden voetstappen en een luide stem sprak: ‘Zoals ik al zei, jonge vriend, het is oude rommel. Verwaarloosd, als je begrijpt wat ik bedoel. Hier is in geen jaren een tuinman geweest. Het wordt tijd, dat een heer hier met ordenende hand te werk gaat, wat jij?’
De spreker hield halt en rukte misprijzend aan een raamkozijn. Met luid gekraak brak er een groot stuk vermolmd hout af en een ruitje rinkelde aan scherven.
‘Verrot!’ hernam hij. ‘Een bouwval, net als ik zei. Maar...’
‘Wacht even, heer Ollie,’ zei nu een andere stem, ‘daar binnen is iemand!’

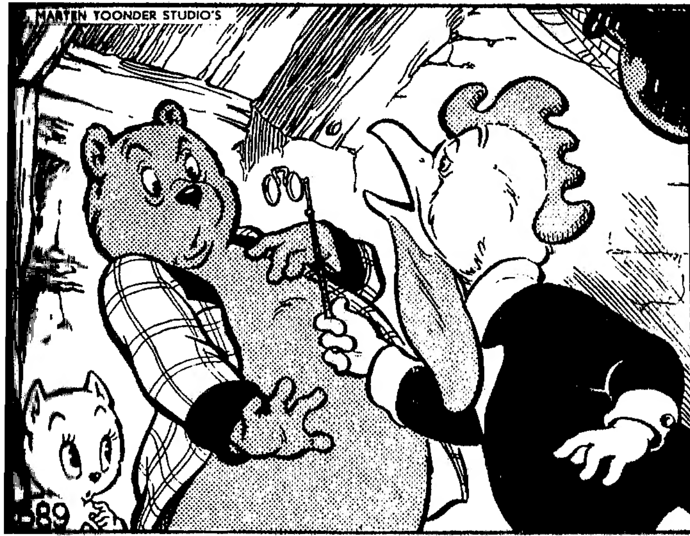

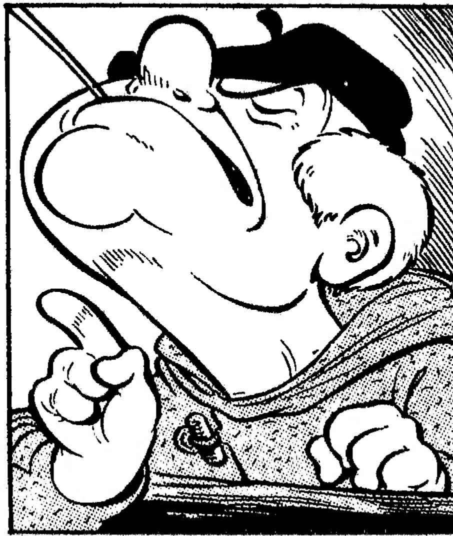
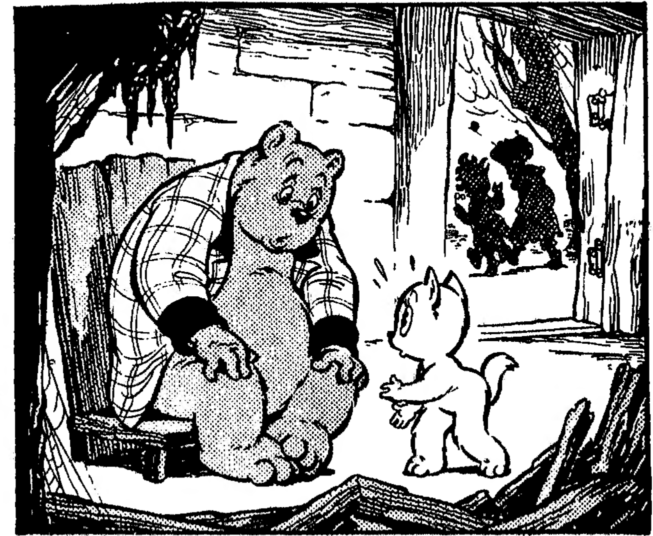
'Parbleu!' mompelde de markies, 'hoe vreselijk! Daar is die platte Bommel!'
'Een bolle kop!' gromde de schilder vol weerzin. 'Een grof trillend vleeslichaam.'
'Zoals u zegt,' stemde de edelman in. 'Het is wel erg, dat een dergelijke figuur dit heerlijke plekje komt verstoren. Het moest verboden worden.'
Intussen was heer Ollie de hut binnengetreden. Hij was zich niet bewust van de vijandige gevoelens die hij opriep en daarom groette hij vriendelijk.
'Dag heren!' zei hij, 'komt u hier een beetje schuilen voor het slechte weer? Erg beschut is het hier anders niet, hoor. Het tocht hier nogal. Een bouwvallig optrekje, als u mij vraagt.'
'Vindt u?' vroeg de markies koel. 'Weet u wel, dat in deze stulp de grote dichter Waaizak gewoond heeft?'
'Is het waar?' zei heer Bommel meewarig. 'Dan zal de stakker het wel koud gehad hebben, denk ik.'
'Koud? M'n zolen!' riep de schilder Tijn. 'Hij heeft hier zijn meesterwerken geschreven, makker! De wanden vibreren er nog van.'
'Dat is interessant,' hernam heer Ollie, zonder veel belangstelling. Hij vatte een stutbalk met beide handen beet en rukte eraan. 'Kijk, Tom Poes,' zei hij, 'het staat op invallen, zie je wel? Als ik een beetje duw, begint het dak te trillen.'
Op dat moment knapte het hout met een dor geluid en nu plofte de dakbalk in stof en splinters op de bodem neer.

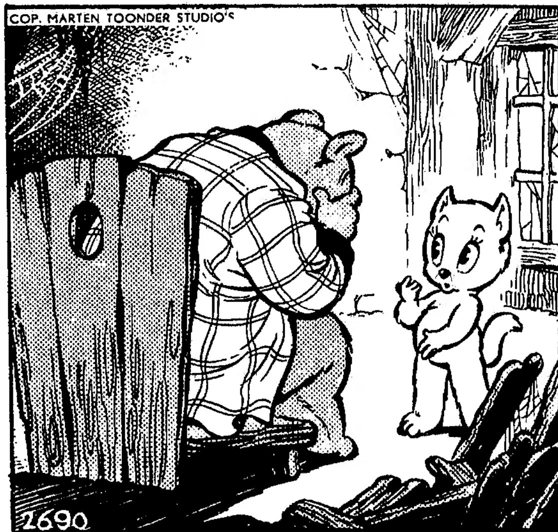

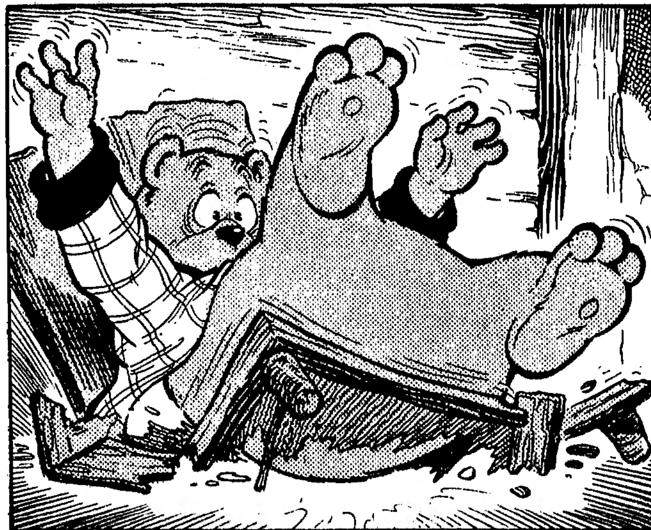
'Het is hier allemaal afbraak,' zei heer Bommel. 'Geen cent waard, jonge vriend. Rommel voor de voddenman, zie je wel?'
Zo sprekende trapte hij speels tegen een tafelpoot. Het wrakke meubel wankelde even en zakte daarop in elkaar tot een verwarde massa planken.
'Nee, dat is niet zo best,' gaf Tom Poes toe. Doch nu trad de markies voorwaarts.
'Wat betekent dit, Bommel?' vroeg hij op koude toon. 'Weet ge niet, dat de meester aan deze tafel zijn onvergankelijke dichtwerken schreef! Zegt u dat niets? Met welk recht verwoest ge een cultuurmonument? Huh?'
'Een wat?' vroeg heer Ollie onthutst.
'Een cultuurmonument,' zei Tom Poes.
'Die tafel?' riep heer Bommel uit. 'Tjonge, dat had ik niet gedacht. Maar zoals ik al zei, jonge vriend...'
'Bollé koppen!' snauwde Terpen Tijn. 'Verspekt vlees zonder... eh... dinges!'
'Ik ga onmiddellijk een fonds tot instandhouding van dit plekje in het leven roepen!' sprak de edelman. 'Ik was dat al lang van plan – maar dit platte gedoe geeft de doorslag!'
'Plat gedoe?' herhaalde heer Ollie. 'Dat laat een heer zich niet zo maar zeggen! En met dat fonds bent u te laat, heer markies. Ik heb dit lapje grond gekocht met alles wat erop staat. En deze oude hut laat ik ombouwen tot een theehuisje.'
'Een theehuisje...' prevelde de heer de Cantecler vol walging. De meesterschilder werd het echter te veel, en met een rauwe uitroep stampte hij de hut uit.

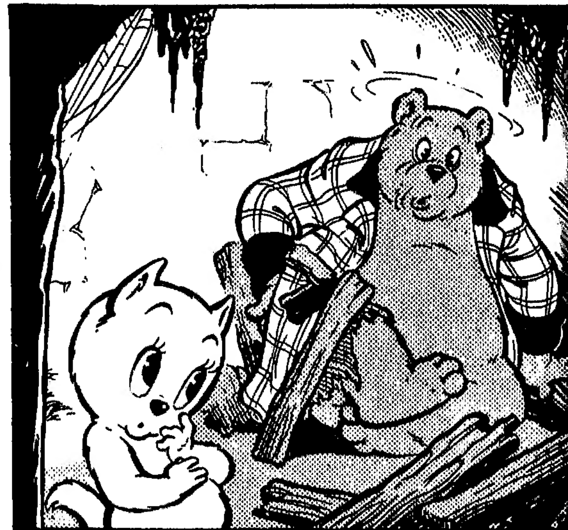

Heer Bommel keek de vertrekkende kunstenaar verbaasd na. Hij schudde het hoofd en wilde iets zeggen, doch nu had de markies zich weer enigszins van de schok hersteld.
'Aan u gaat de maatschappij ten gronde!' riep hij met grote woede.
'Aan mij?' stamelde heer Ollie ontdaan.
'Aan u!' herhaalde de edelman. 'Aan lieden van uw soort! Het zegt u niets, dat op deze plek heerlijke meesterwerken geschapen zijn. Kunst en cultuur zijn onbekende klanken voor u. Ge denkt alleen aan uw onbenullig bestaan. Ge wilt van dit oord een theehuisje maken...'
'Een theehuisje!' riep Terpen Tijn schril door het open venster. 'Die bolle wil zijn drab drinken op de plek waar Waaizak naar de muze luisterde!'
'Naar wie luisterde W-Waaizak?' vroeg heer Bommel geheel van streek.
'Naar de muze,' herhaalde de markies. 'Maar dat is iets, waar ge nooit iets van zult begrijpen!'
Met die woorden schreed hij de hut uit en verliet samen met Terpen Tijn het woud.
Heer Ollie bleef terneergeslagen achter. Hij liet zich met een diepe zucht op de stoel zakken en mompelde:
'Het is erg, Tom Poes! Het is maar goed, dat mijn goede vader dit niet hoeft mee te maken.'

'Het is héél vreemd,' hernam heer Bommel, na een lange tijd gezwegen te hebben. 'Men komt, als heer zijnde, altijd in de moeilijkste situaties, als je begrijpt wat ik bedoel. Men koopt een oude hut, waar men een aardig, geriefelijk theehuisje van wil maken voor de zomermaanden. En wat blijkt? Dat er in die hut de een of ander kunstenmaker heeft gewoond. Een zekere Waai-...eh...'

'Waaizak,' zei Tom Poes. 'Wladimir Waaizak.'

'Juist,' voer heer Bommel voort. 'Het blijkt, dat die Waaizak hier naar een muze heeft geluisterd. En daarom begint men mij, als eigenaar van de Waaihut, te beledigen! Kan ik het helpen, dat ik niet van rijmen houd?'

Hij zuchtte en hief wanhopig de handen boven het hoofd.

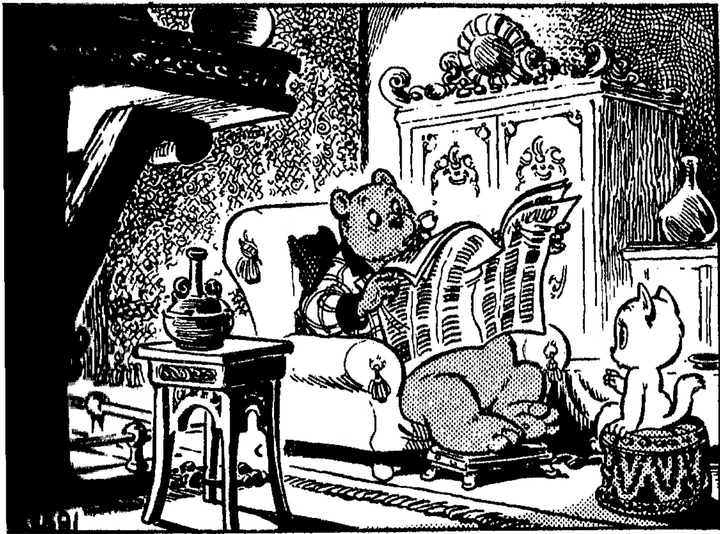
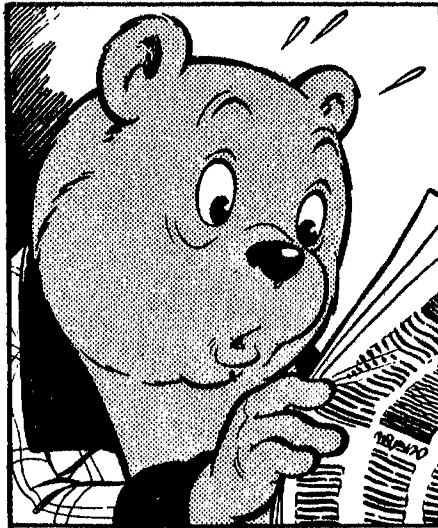
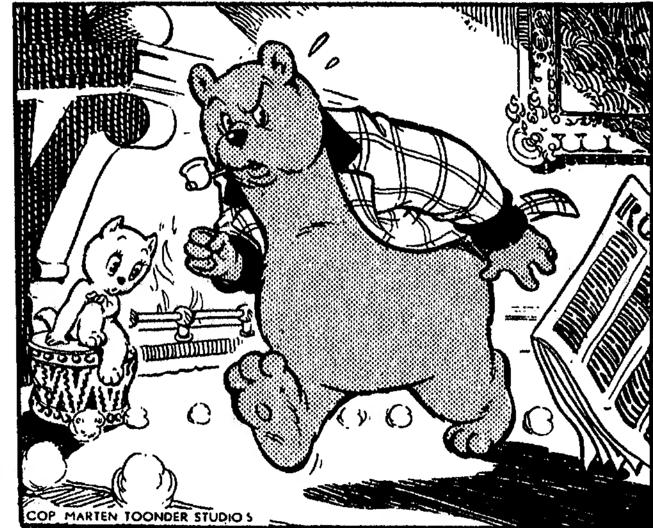
'Trouwens,' riep hij uit, 'wat is in hemelsnaam een muze?'

Op dat moment zakte hij krakend door zijn stoel en Tom Poes kwam bezorgd naderbij.

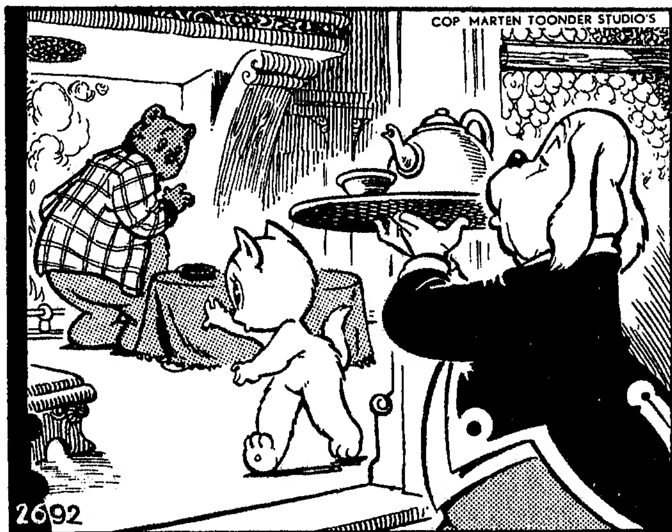
'U moet u niet zo opwinden,' zei hij kalmerend. 'De markies is nu eenmaal een onaangenaam iemand en Terpen Tijn is een lompe-rik. Hebt u zich pijn gedaan?'

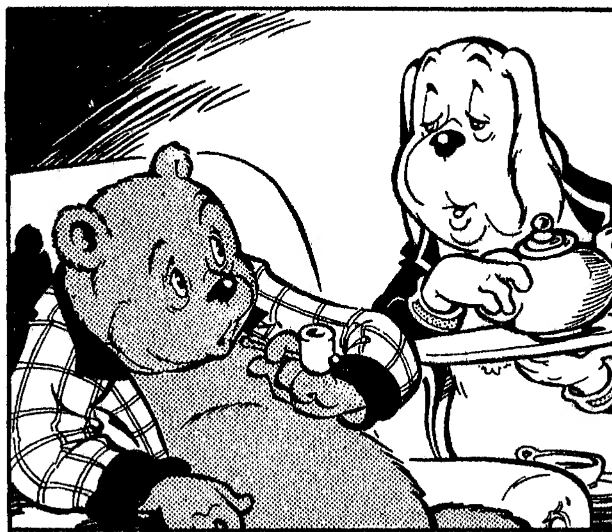
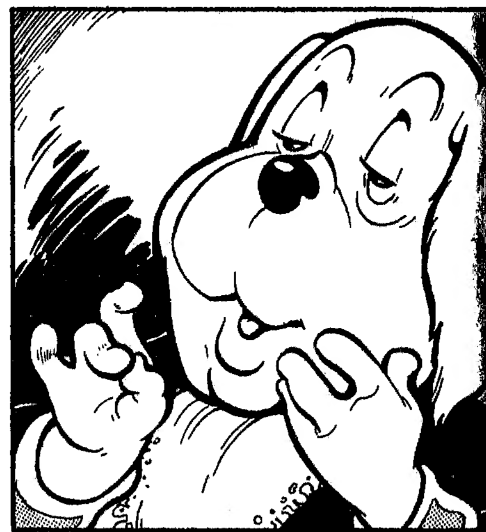
'Natuurlijk,' zei heer Bommel klagend, 'lichamelijk en geestelijk, jonge vriend. Ik wil naar huis; deze ruïne staat mij tegen. Ik begrijp niet, hoe iemand hier naar iets kan luisteren, laat staan naar een muze!'

Hij zweeg, want boven hem klonk een zwak geluid, alsof ergens een paar snaren sprongen.

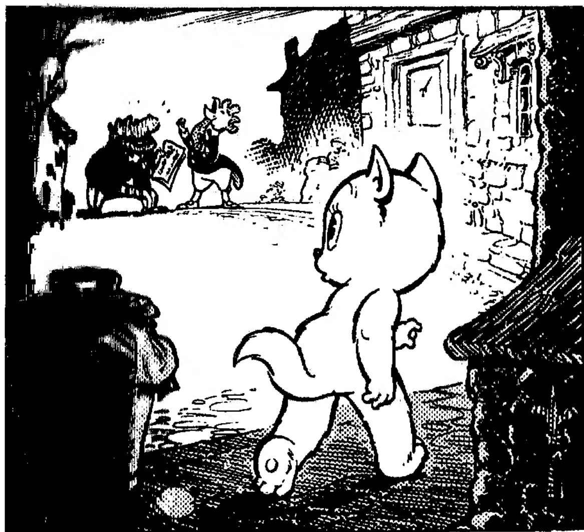

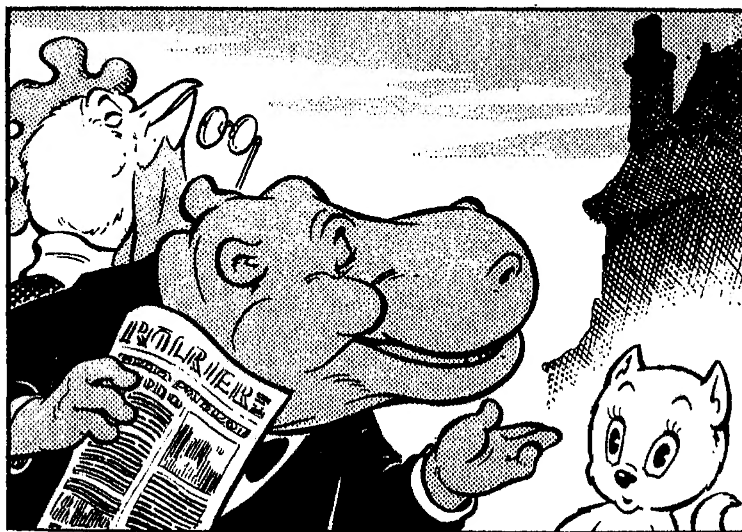
Dat vreemde geluid was te veel voor heer Ollie. Hij stond op en verliet in grote haast het sombere lapje grond om naar huis te gaan. Daar vond hij enige troost bij het knappende vuur en bij een goed boek. Maar tegen de avond, toen hij de krant begon te lezen, was het met zijn rust gedaan.
'Nu moet je toch eens luisteren, jonge vriend!' riep hij uit. 'Dit is treurig! Hier staat een stukje van een zekere Argus in het blad. Hij schrijft over de prachtige werken van de grote dichter Wladimir Waaizak, de grondlegger van de periment... perimentele dichtkunst... even kijken... o ja... woonde in rustiek gebouwtje in het woud, waar de muze zijn dagelijkse gast was... eh... hm! Bah! Ik walg ervan!'
'Zo erg is dat toch niet?' zei Tom Poes kalmerend.
'Niet erg?' riep heer Ollie in grote toorn. 'Luister dan!'
'Naar wij vernemen zal dit monument ten offer vallen aan de smakeloosheid van zijn tegenwoordige bezitter, een zekere O. B. B.'
'Dat staat er! Dat schrijft die lummel! Over mij! Maar dit neem ik niet! Ik ga iets doen!'
Heer Ollie was opgestaan en ijsbeerde nu zeer bewogen door het vertrek heen, terwijl hij de krant vol afkeer wegwierp.
Tom Poes keek ongerust toe. Hij had een voorgevoel van komende moeilijkheden en daarom vroeg hij wat benepen:
'Wat gaat u dan doen?'
'Huh?' vroeg heer Bommel. 'Doen? Oh... eh... nu ja, gewoon iets doen! Ik zal ze krijgen met hun muzen!'

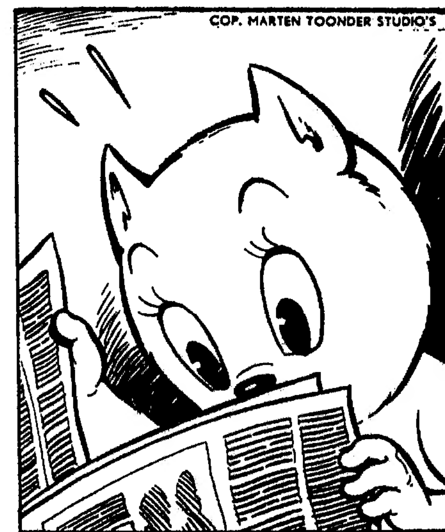

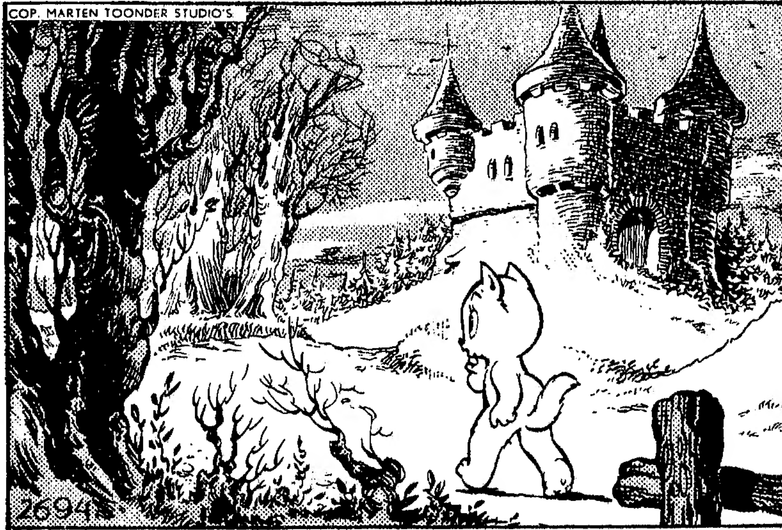
'Als ik u was, zou ik die zaak maar op z'n beloop laten,' zei Tom Poes. 'Laat die oude hut staan en zet ergens anders een theehuisje neer. Wat kan het u schelen?'
Hij stond op en liep de kamer uit om naar huis te gaan, want het hele geval begon hem te vervelen. Zo zat heer Bommel dus alleen, toen de bediende Joost met de thee binnenkwam.
'De jeugd is dom en oppervlakkig,' prevelde hij verslagen. 'Men is als heer toch altijd maar eenzaam...'
'Excuseer,' zei de trouwe knecht deelnemend, 'schort er iets aan, heer Olivier?'
'Schort?' vroeg heer Bommel opschrikkend. 'O ja, er schort iets aan, Joost! Men miskent mij. Men heeft mij beledigd!'
En in korte trekken vertelde hij wat er was gebeurd.
'En nu vraag ik mij af,' besloot hij, 'wat eigenlijk een muze is!'
Joost zette het dienblad neer en nam een gepaste houding aan.
'De muzen,' sprak hij, 'zijn de dochters van Zeus. Zij inspireren dichters en zangers tot grote werken met uw goedvinden. Volgens de ouden waren er negen...'
'Eén is genoeg,' onderbrak heer Ollie. 'Trouwens, wat heb ik met de dochters van Zuis te maken! Dat was een relatie van die Waaizak denk ik, maar ik, als heer...'
'En toch,' zei Joost, 'zou het juist voor u als heer wel gekleed zijn, om iets aan kunst te doen – als ik zo vrij mag zijn.'
Heer Bommel wilde een scherp antwoord geven, doch toen verhelderden zijn trekken zich plotseling.
'Iets aan kunst doen...' mompelde hij. En hij begon diep na te denken.

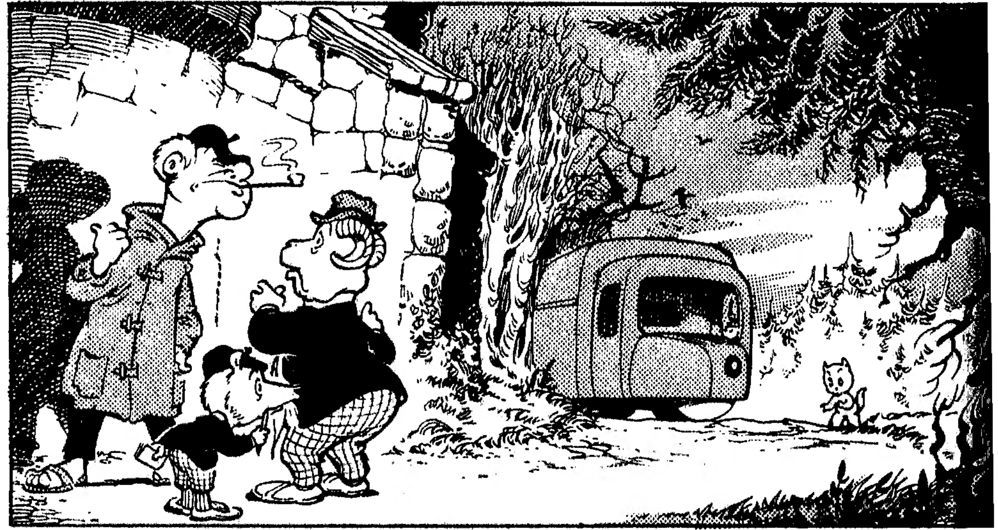

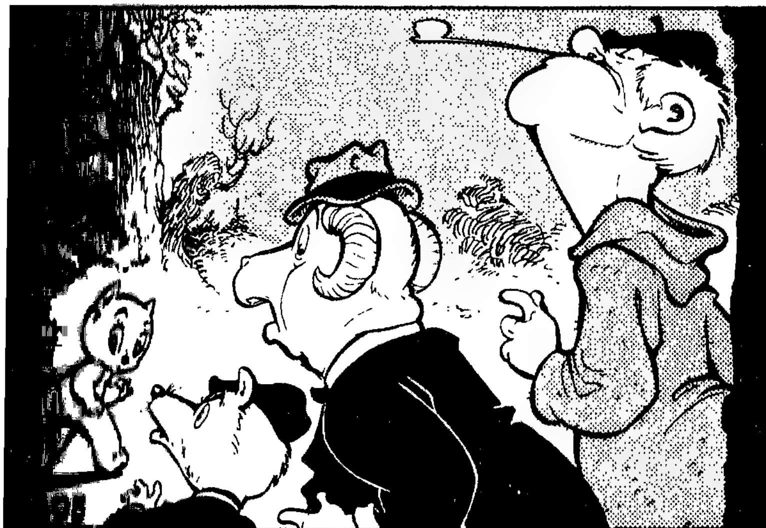
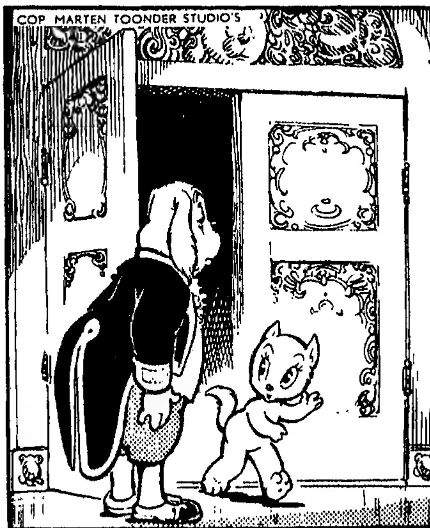

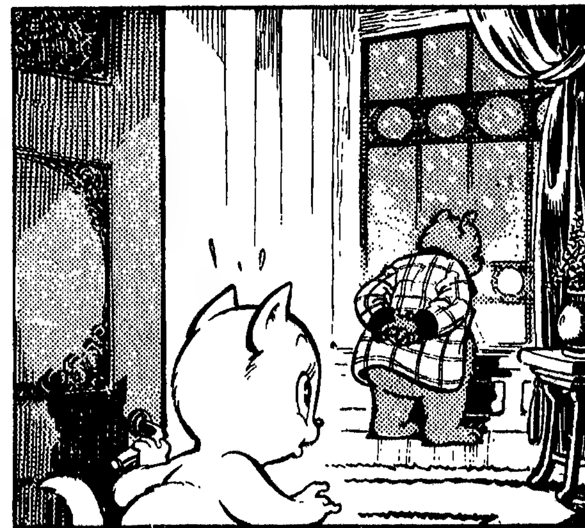
'Toen Tom Poes de volgende dag door Rommeldam liep, werd zijn aandacht getrokken door gelach aan het eind van het straatje. Het waren de burgemeester en de markies, die elkander uitgelaten een bepaalde plek in de krant aanwezen.
'Het is te gek!' riep de magistraat. 'Hou me vast! Hahahoho!'
'Het is affreus!' gaf de heer de Cantecler gniffelend toe. 'Daar schiet ik nu toch warempel bijna van in de lach! Hihihuhu!'
Tom Poes was intussen dichterbij gekomen en keek nieuwsgierig naar de uitgelaten heren. Want het was de eerste keer, dat hij de edelman in zo'n goede stemming zag.
'Zo ventje!' riep de heer Dickerdack, 'hoe is het met Bommel? Praat hij wel eens gewoon of alleen maar wartaal?'
'Wat bedoelt u?' vroeg Tom Poes verbaasd.
'Dat is nogal duidelijk,' zei de markies, zich de ogen afwissend. 'Het gaat snel bergaf met zijn verstand. Toen hij dat cultuurmonument gekocht had, twijfelde ik al, maar deze advertentie geeft de doorslag!'
'Advertentie?' herhaalde Tom Poes, die er niets van begreep.
'Hier!' riep de burgemeester, 'de sukkel heeft een advertentie in de Rommeldamse Courant geplaatst! Luister, dan zal ik hem voorlezen.'
Hij vouwde de krant open, en las: 'Kunstzinnig heer zoekt beschaafde muze, v.g.g.v.; aanmelden na acht uur op slot Bommelstein. Geld speelt geen rol.'
'Parbleu!' prevelde de edelman, 'dat is het dolste wat ik ooit heb gehoord!'

Tom Poes luisterde niet verder. Hij liep met grote passen de stad uit en naar het slot Bommelstein toe.
'Heer Bommel maakt zich onmogelijk,' dacht hij. 'Hoe komt hij er bij om per advertentie een muze te vragen? Nu zal iedereen om hem lachen en hem als een dwaas behandelen. Ik kan hem ook nooit alleen laten, want hij steekt zich altijd in de narigheden.'
Toen kreeg hij een groepje in de gaten, dat bij het oude slot samenschoolde.
'Die advertentie doet de deur dicht,' zei de journalist Argus. 'Ik ben hierheen gekomen om een stukje te schrijven over die hut van Waaizak, maar Bommel wou me niet ontvangen. 'Die krantenlui zijn tegenwoordig te lollig,' zei hij. 'Ze schrijven zelfs grappig over de kunst.' Dat zei hij. En intussen plaatst hij zelf zo'n advertentie!'
'Het is wat ordinair,' zei de kruidenier Grootgrut. 'Hij is overigens een goede klant, hoor, altijd goed van betalen en zo, maar dit is een beetje ordinair. Men moest met de kunst niet spotten. Ik ben zelf lid van de Harmonie en ik zeg altijd...'
'Bah!' riep de schilder Tijn. 'Het grove vlees smoort de geest, makkers. Die bolle Bommel beledigt de fijne vibratie van de eh... dinges!'
'De overheid moest hier ingrijpen,' stelde Argus voor. 'Ik zal er een pittig stukje over schrijven.'

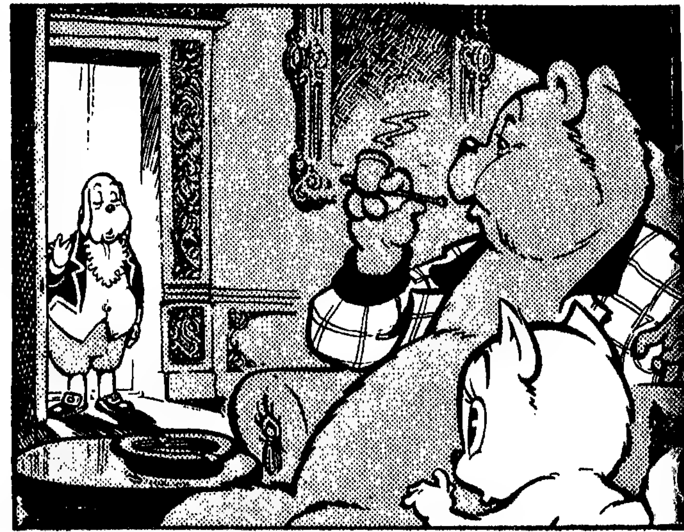

'Tom Poes passeerde het samenscholende groepje en keek er een beetje ongerust naar.
'Dag!' zei hij wat aarzelend.
De kruidenier Grootgrut tikte tegen de hoed, maar Terpen Tijn mompelde alleen maar iets, en de journalist riep duister:
'Zeg tegen Bommel, dat hij er spijt van zal krijgen. Rommeldam heeft genoeg van zijn opschepperij! We zijn tenslotte een cultuurvolk en de pers staat pal! Dit gaat te ver!'
Tom Poes wachtte niet op verdere woorden. Hij liep snel de stoep op en belde aan.

'Ik ben blij, dat u komt, jongeheer,' zei de bediende Joost, die hem open deed. 'Heer Olivier heeft het moeilijk, met uw welnemen. Het schijnt, dat hij een advertentie geplaatst heeft voor een muze. En nu belt men hem op om hem uit te lachen. Het is hoogst ongepast, als u mij toestaat. En buiten staan enkele lieden, die onheus naar het venster roepen. Zal ik de politie waarschuwen?'
'Wacht nog maar even,' zei Tom Poes en hij ging de kamer binnen. Daar was het half donker, want heer Ollie had de lampen niet aangestoken en buiten viel de duisternis snel door een opstekende sneeuwstorm.

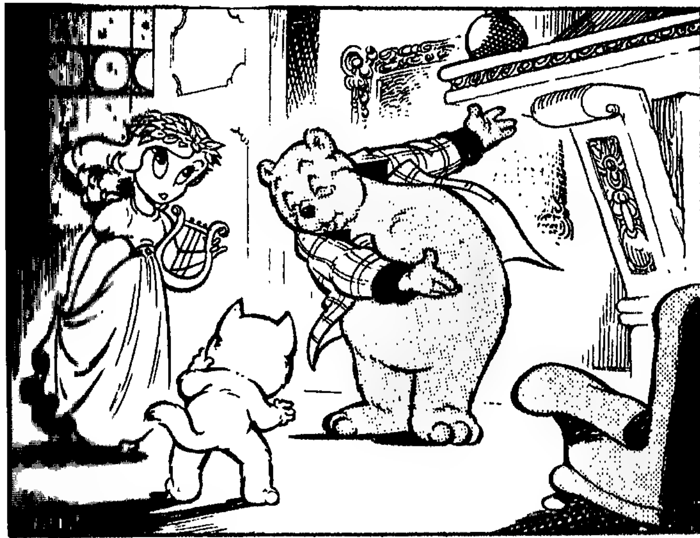
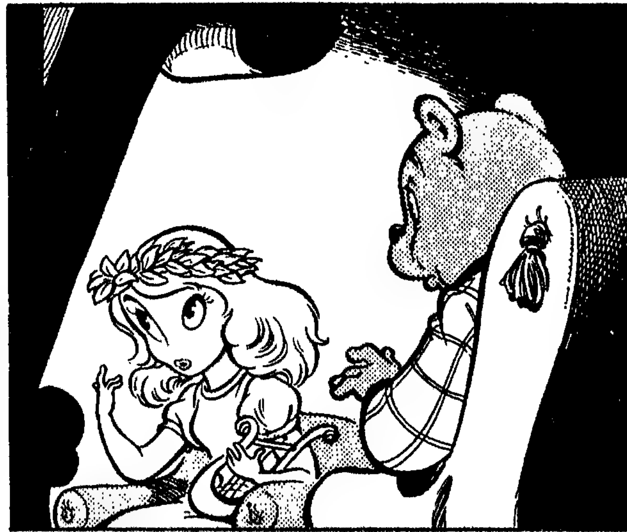

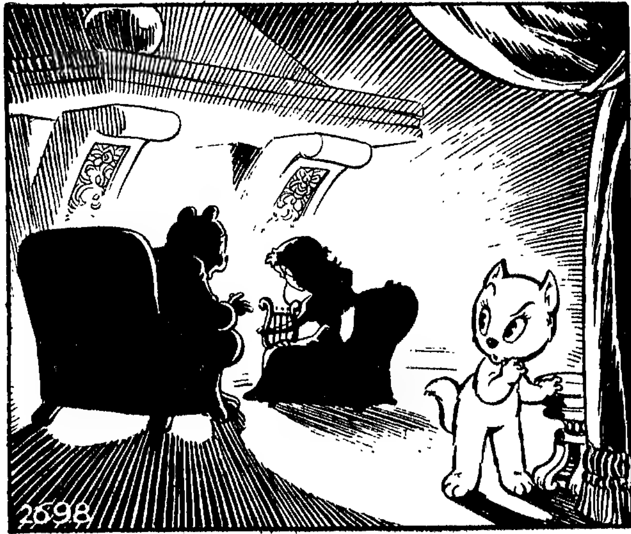

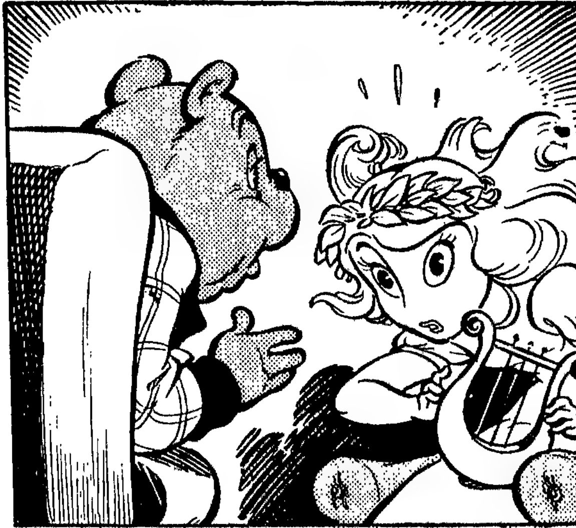
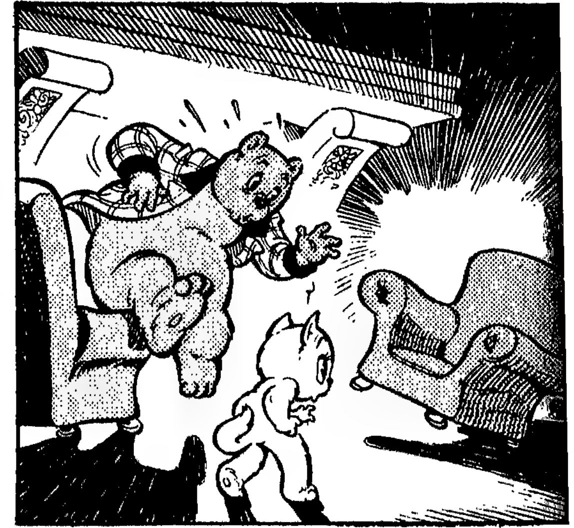
'Het is allemaal héél droevig,' zei heer Bommel. Hij liet zich in een stoel zakken en staarde bekommerd naar de vallende sneeuw.
'Het is uw eigen schuld,' zei Tom Poes. 'Waarom doet u altijd domme dingen?'
'Domme dingen!' herhaalde heer Ollie verdrietig. 'Hier zit ik – een heer en een Bommel – alleen en verlaten. Mijn ziel hongert naar het hogere en schone, als je begrijpt wat ik bedoel. Ik ga te werk en plaats een advertentie om een muze – en de jonge vriend noemt dat dom! Jij begrijpt niets van een herenleven, Tom Poes! Dat is duidelijk!'
'Ach wat,' zei Tom Poes, 'de muzen bestaan immers niet ècht! Daarom lacht iedereen u uit en dat had u kunnen verwachten.'

Heer Bommel zweeg en nu was er alleen nog maar het knappen van het hout in de haard en de gierende wind buiten te horen. Ergens begon een klok te slaan.
'Acht uur,' hernam heer Ollie na een diepe zucht. 'Dat is de tijd, die ik in de krant genoemd heb. Wees zo goed om me niet te hinderen wanneer er sollicitanten komen. Je kunt soms van die onaardige dingen zeggen.'
'Sollicitanten!' riep Tom Poes ongeduldig. 'Maar ik zeg u toch, dat er geen...'
Op dat moment werd er op de deur geklopt en Joost trad binnen.
'Excuseer, heer Olivier,' sprak hij. 'Hier is een dame voor u. Ze komt op de advertentie, zegt ze, met uw goedvinden.'

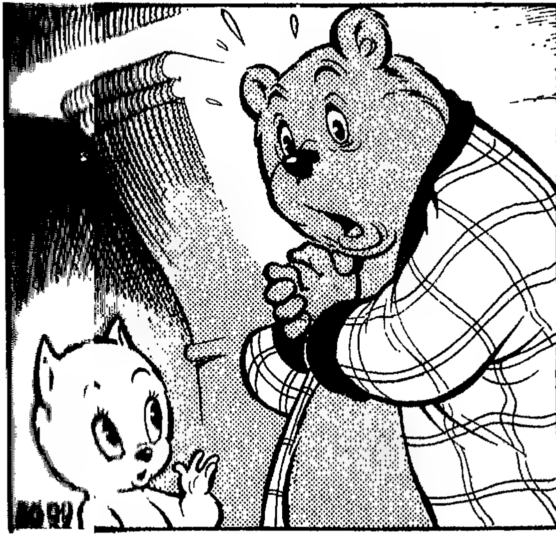

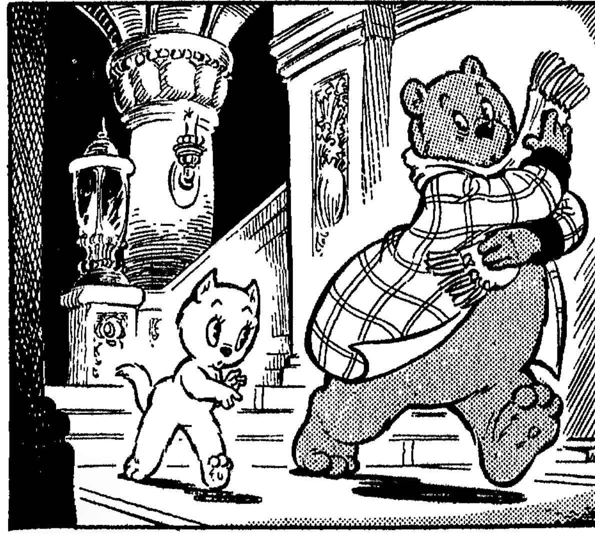

Heer Bommel rees overeind en schreed glimlachend naar de deur. 'Komt u binnen!' riep hij gastvrij. 'Gaat u bij de haard zitten, u zult wel koud geworden zijn met dit weer!'
Tom Poes keek verbaasd naar de binnentredende. Het was een in het wit geklede dame, met een ouderwets muziekinstrumentje in de hand en met een vage uitdrukking in de ogen.
'Ik kom op uw advertentie,' sprak ze met zachte stem. 'Die trof mij.'
'Ja, ja, dat spreekt,' zei heer Ollie. 'Een Bommel weet zoiets op te stellen, dat is bekend.'
'O, juist,' hernam de dame, 'ik wist het niet. Maar ik leef erg afgezonderd in de hut van de overleden dichter Wladimir Waaizak ziet u?'
'Dat is sterk!' riep heer Ollie uit. 'Hoor je dat, Tom Poes?'
'Ik werd vooral getroffen door de laatste regel van uw annonce,' vervolgde de bezoekster. 'U schreef: 'Geld speelt geen rol.' Dat is helaas zo zelden meer het geval. Tegenwoordig werken de kunstenaars voor een beloning. Alles verwordt.'
'Precies mijn idee!' zei heer Bommel getroffen. 'Alles verwordt,' zei mijn goede vader altijd en daar houd ik mij aan.'
'Het inspireren geeft niets dan misverstanden,' voer de sollicitante voort. 'En bovendien weet men niet meer wat kunst is. Nog kort geleden heeft men een blauwdruk voor een waterleiding bekroond als kunstwerk. Het is héél droevig! Maar gelukkig is de grafische kunst mijn afdeling niet. Ik houd me bezig met de dichtkunst, ziet u? Vooral met de hymne. Mijn naam is Polyhymnia.'
'Aangenaam,' zei heer Ollie. 'Ik ben heer Olivier B. Bommel en ik vind Polly Himia een mooie naam, wat jij, jonge vriend?'

Tom Poes hield zich een beetje op de achtergrond en keek wantrouwig naar de bezoekster.
'Ik ben benieuwd wat dat voor iemand is,' dacht hij. 'Het kan best een van die oplichtsters zijn, waar men tegenwoordig zoveel van leest. Misschien zit zij achter heer Bommels geld aan. Maar aan de andere kant... ze ziet er vreemd uit. Zou ze toch een echte muze zijn?'
'Het lijkt me erg prettig om met u samen te werken,' zei heer Bommel intussen. 'U voelt het diepere zieleleven van een heer zo zuiver aan! Wanneer beginnen we?'
'Zo gemakkelijk gaat dat niet,' waarschuwde de sollicitante.
'O nee?' vroeg heer Ollie verrast. Hij dacht even na en riep toen uit: 'Oh... ah, ik snap het al! Dom van mij!'
Hij glimlachte breed en boog zich vertrouwelijk voorover. 'Zegt u maar wat u verdienen wilt,' hernam hij. 'Noem uw salaris maar – geld speelt geen rol.'
'Salaris!?' riep de dame uit. 'Geld!? Dus toch! Hoe vreselijk!'
Ze greep haar instrument zo stevig vast, dat de snaren pingelden – en op hetzelfde moment was ze verdwenen.
Heer Bommel staarde verbluft naar de lege stoel en sprong toen overeind. 'W-wat betekent d-dat?' riep hij.
'Hm,' zei Tom Poes, 'dat betekent, dat ze tòch een echte muze was, denk ik.'

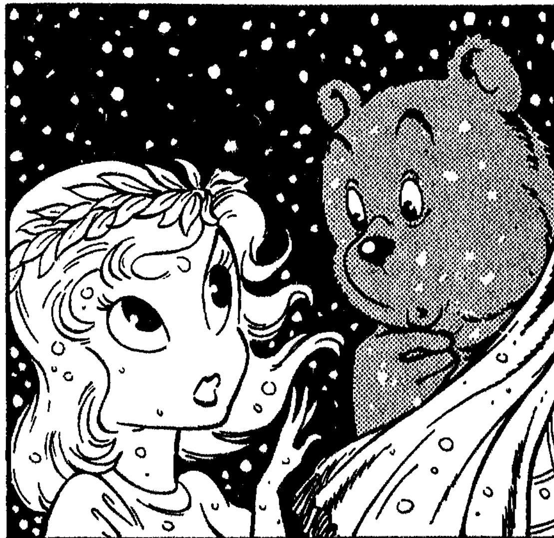

Heer Ollie staarde enige tijd naar de lege stoel en toen sloeg hij de handen ineen.
'Het is ook altijd wat!' riep hij wanhopig. 'Het ongeluk achtervolgt mij! Nu ging alles zo goed en ik begon mij net weer opgeruimd en prettig te voelen – een heer met een muze zijnde – en nu is het weer niets! Ze is weg! Ach, ik ben een ongelukkige Bommel, jonge vriend!'
'Het is uw eigen schuld!' zei Tom Poes. 'Met moet met een muze niet over geld praten en u moet vooral niet denken, dat u met geld alles gedaan kunt krijgen.'
'Maar dat denk ik helemaal niet,' zei heer Ollie verdrietig. 'Geld speelt voor mij geen rol, dat is bekend. Maar men begrijpt mij niet, als je begrijpt wat ik bedoel.'

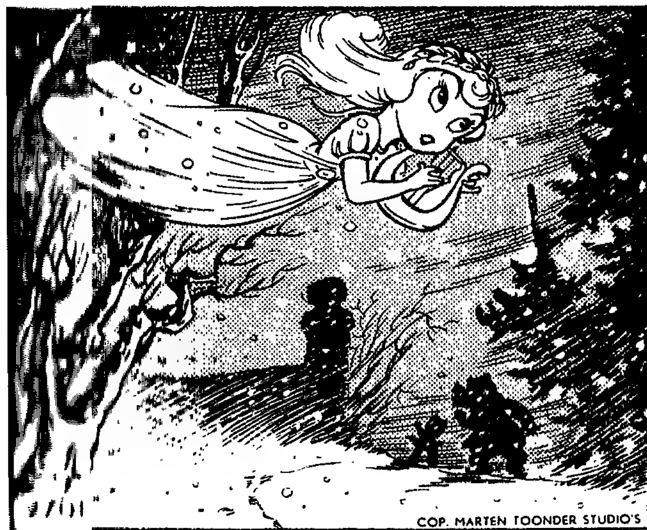
Zo sprekende liep hij de hal in en knoopte een warme wollen sjaal om zijn hals.
'Wat gaat u doen!' vroeg Tom Poes.
'Ik ga Polly zoeken,' legde heer Bommel uit. 'Ik laat het hier niet bij zitten. Ze kan nog niet ver weg zijn en bovendien weten we waar ze woont. Ik ga haar alles uitleggen.'
Hij opende de deur en trad naar buiten. Een koude wind blies huilend door de kale bomen en joeg grote sneeuwvlokken voor zich uit, zodat er niet veel zicht was. Maar een vreemd, pingelend geluid, dat zich ijl met de sneeuwstorm vermengde, deed hem al gauw stil staan. Ergens boven hen zong iemand een drietonig lied, met begeleiding van een harpje.

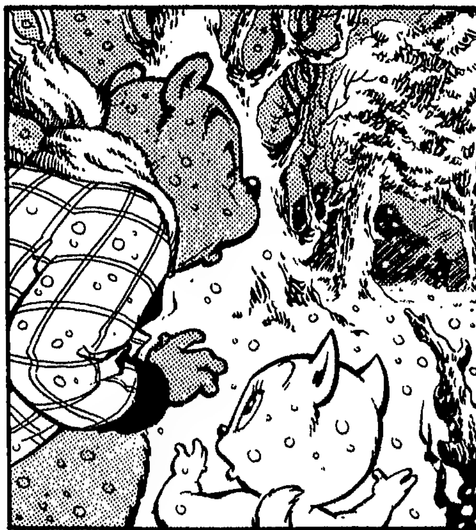

Na even zoekend rondgekeken te hebben, ontdekte Tom Poes een witte gedaante in de dikke takken van een wilg en hij stootte heer Ollie aan.
'Daar zit ze!' fluisterde hij.
Heer Bommel veerde op.
'Polly!' riep hij uit. 'Kom toch naar beneden! Ik zal nooit meer over geld praten – als je maar weer terugkomt.'
Het gezang verstomde met een ijl harpakkoord en de gestalte keek aarzelend omlaag.
'Meent u dat?' vroeg ze. 'Zult u zich aan de kunst wijden, zonder u om stoffelijke waarden te bekommeren?'
'Ja!' riep heer Ollie vol vuur. 'Dat beloof ik je!'
De muze nam haar instrumentje onder de arm en sprong sierlijk omlaag.
'Ik geloof u,' sprak ze geroerd. 'Uw bedoelingen zijn ernstig, dat voel ik. Maar het pad is moeilijk!'
'Het pad van een heer is altijd moeilijk,' zei heer Bommel waardig.
'Het pad van een kunstenaar is nog véél moeilijker,' waarschuwde de muze. 'Wee de dichter, die het contract niet nakomt!'
Heer Ollie zette grote ogen op. 'Contract?' stamelde hij.
'Een contract,' bevestigde de dame. 'Het is nodig om een overeenkomst te maken, want er is tegenwoordig zoveel misbruik. Men gebruikt zelfs kunst in de reclame – en dat kan niet worden toegestaan! De muzenraad is heel streng in dit soort dingen! Wee de muze en wee de kunstenaar die het contract niet naleven!'
'Ik leef altijd mijn contracten na,' zei heer Bommel na enig nadenken. 'Wat jij, jonge vriend?'
'Hm,' zei Tom Poes, 'ik zou er niet aan beginnen, als ik u was.'

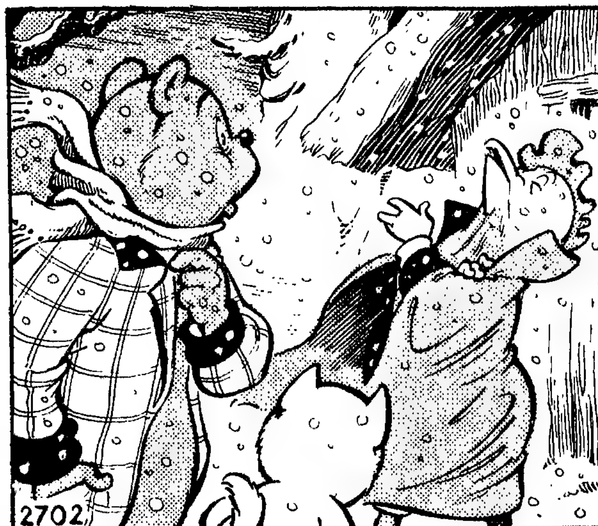

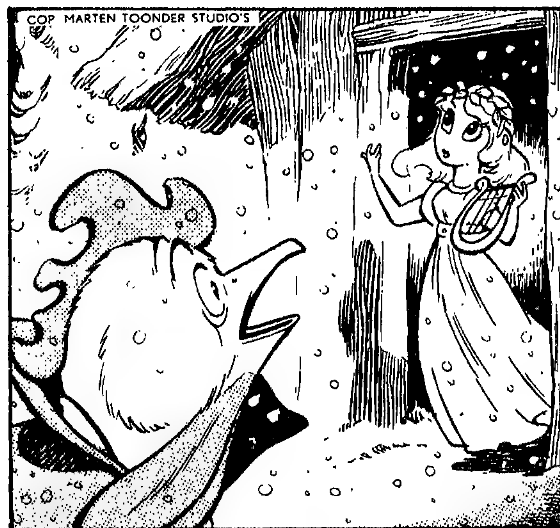

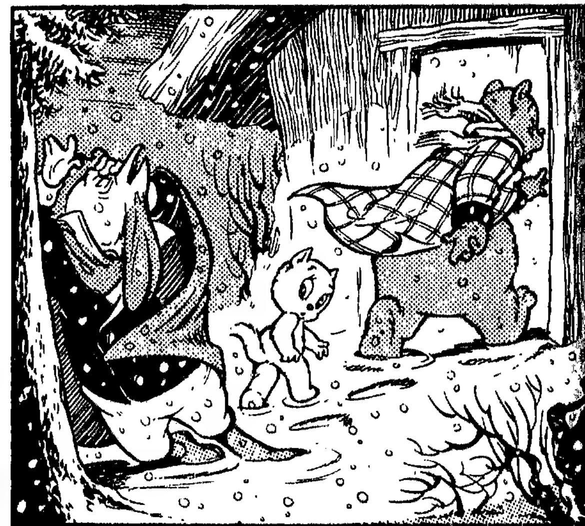

'Is het u ernst?' vroeg de muze plechtig. 'Bent u bereid om het schone, doch moeilijke leven van een dichter te gaan leiden?'
'Ja,' zei heer Ollie fier. 'Mijn besluit staat vast, wat je ook zegt jonge vriend!'
Voordat Tom Poes echter iets had kunnen zeggen, werd de dame opgenomen door een gillende windvlaag.
'Volg me dan naar Waaizaks hut!' riep ze met een ijle stem – en daarop verdween ze in de sneeuwjacht.
'Naar Waaizaks hut,' herhaalde heer Bommel. Hij sloeg de sjaal vaster om de hals en begon te lopen. De sneeuw knerpte onder hun voetzolen en de storm benam hen de adem, zodat die wandeling geen pretje was. Maar na een poosje kwam de bouwvallige hut in het zicht.

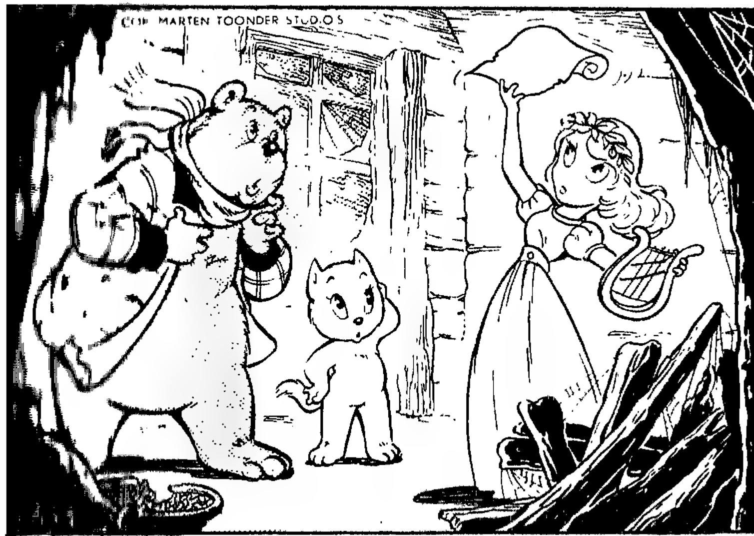
Voor het wankele gebouwtje was een donkere gedaante zichtbaar. Zijn wijde cape wapperde in de wind en de vlokken sloegen hem in het gelaat, doch daar schonk hij geen aandacht aan. In mijmerende houding stond hij de elementen te trotseren, terwijl hij zachtjes prevelde:
'De wind flijnt door 't struweel, het bloed stroomt traag, de ziel brandt geel.'
Het was de markies de Cantecler, die er die nacht was uitgetrokken om inspiratie voor een oudejaarsgedicht op te doen.
'Ach,' zuchtte de edelman, 'op deze plek komt men tot diepe gedachten! Men voelt, om zo te zeggen, de nabijheid van de muze. Traag stroomt het bloed, zou misschien beter zijn. Dat geeft de mogelijkheid van goed, zoet en vloed.'

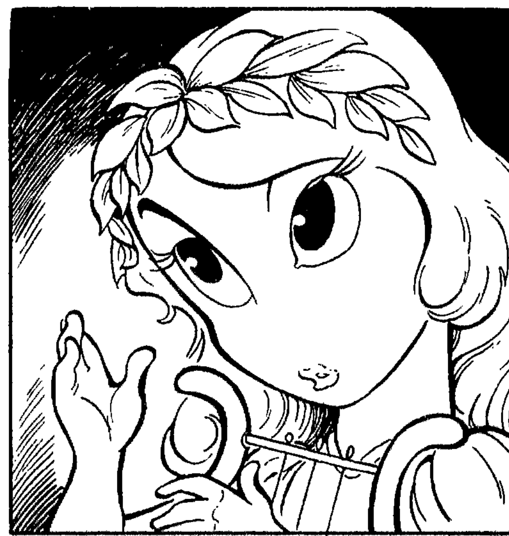
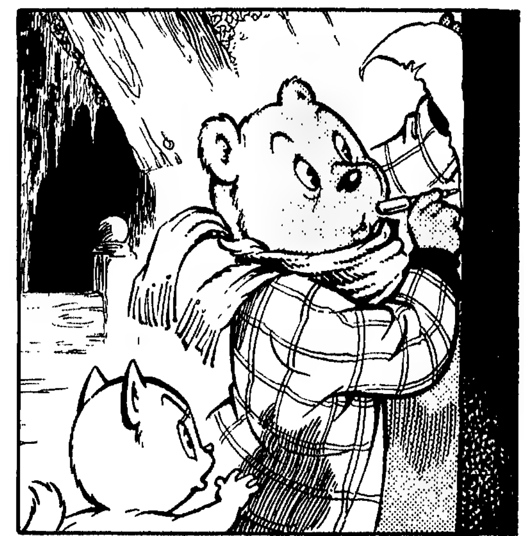

De markies werd uit zijn gemijmer opgeschrikt door naderende voetstappen. Hij keerde zich gestoord om en stond toen tegenover heer Bommel en Tom Poes.
'Parbleu!' riep hij uit. 'Kan men dan nooit in rust tot schone gedachten komen? Moet dan altijd uw plompe gedaante de ijle spinsels van mijn geest vertreden?'
Heer Ollie keek verbaasd naar de grond.
'Ik vertrad alleen maar sneeuw!' zei hij. 'En ik verbied u mijn gedaante plomp te noemen! Ik heb meer recht om hier te zijn dan u. Dit is mijn hut – en ik zoek mijn muze!'
'Haha!' riep de edelman bitter. 'Ge zoekt uw muze! Ge weet niet eens wat een muze is! Ik zou bijna om uw domheid kunnen lachen, als het niet zo droevig was!'
Op dat moment werd de deur van de oude hut geopend en in de opening verscheen een witte gedaante met een tokkelinstrumentje onder de arm.
De markies verbleekte en staarde met uitpuilende ogen naar de verschijning.
'Wat is dat?' stamelde hij.
'O, dat is Polly,' legde heer Ollie uit.
Hij keerde zich om en liep met vaste tred het oude gebouwtje binnen.
'P-Polly!' stotterde de edelman. 'W-wie is P-Polly?'
'Dat is heer Bommels muze,' zei Tom Poes, terwijl hij zijn vriend naar binnen volgde. 'Heel gewoon.'
Dit was te veel voor de edelman. Hij zocht steun tegen een boom en sloeg de hand aan het voorhoofd.

Heer Ollie trad de hut binnen gevolgd door Tom Poes en keek rillerig rond.

'Wat moeten we hier eigenlijk?' vroeg hij. 'Ik weet, dat het leven van een dichtend heer niet gemakkelijk is, maar om nu bij nacht en ontij naar deze vermolmde schuur te lopen is gevaarlijk voor mijn teer gestel.'

'Een teer gestel verraadt een gevoelige geest,' zei de muze. 'Iedere dichter heeft dat – vrees dus niet, meneer Bommel. En kijk, hier is het contract.'

Zo sprekende greep ze in de lucht en had toen plotseling een papier in de hand.

'Het contract,' herhaalde ze. 'Het is de gebruikelijke overeenkomst tussen een kunstenaar en een muze; u verbindt zich om minstens één kunstwerk te scheppen...'

'Eén maar?' riep heer Ollie uit. 'Dat is te doen, wat jij, jonge vriend?'

'Hm,' zei Tom Poes, 'ik zou...'

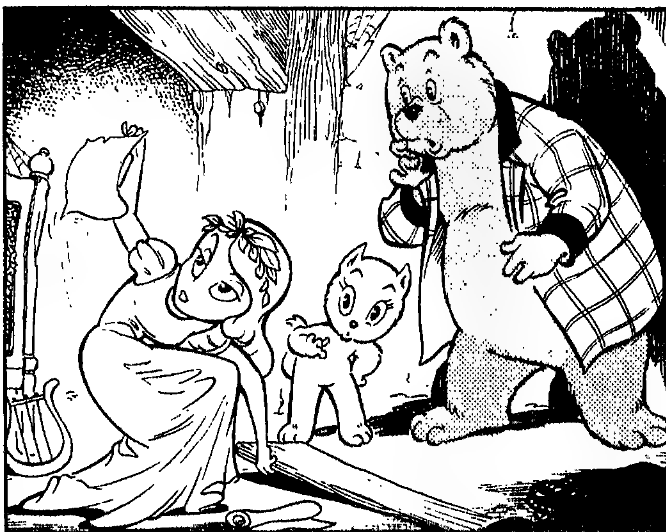
'Eén kunstwerk,' hernam de dame met nadruk. 'Maar het is ook mogelijk om een onvoltooid werk van een ander af te maken; dat is naar verkiezing. Ik voor mij zou graag zien, dat u het laatste deed. Wladimir Waaizak heeft hier een gedicht liggen, dat niet klaar gekomen is.'

'Het zal mij een genoegen zijn,' zei heer Ollie. 'Dat is een kleinigheid, zeg nu zelf, Tom Poes. Waar is mijn vulpen?'

'Ik zou het niet tekenen!' zei Tom Poes. 'Lees tenminste eerst wat er in dat contract staat! Ik ben bang dat hier niets dan narigheid uit komt!'

Maar heer Bommel luisterde niet. Hij hield het papier tegen de wand van de hut aan en zette er zwierig zijn naam onder.

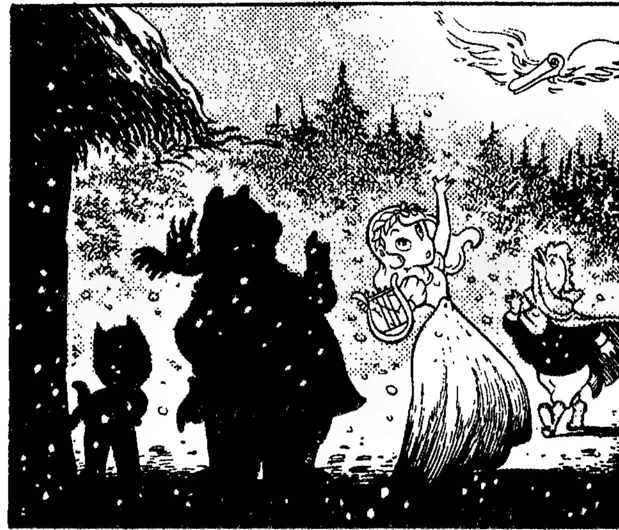

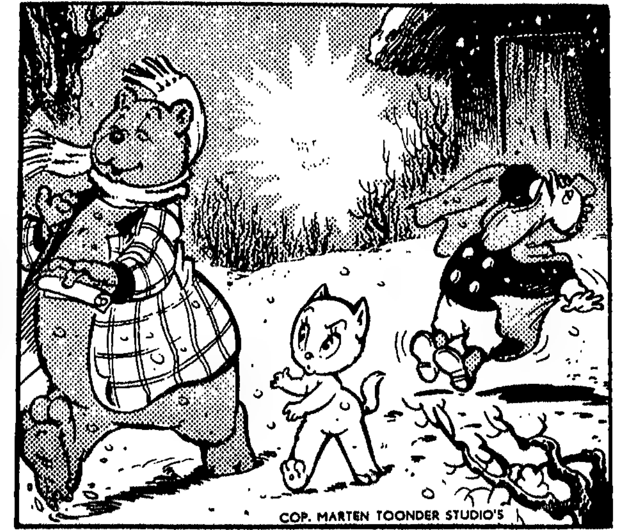

De dame bekeek heer Ollie's handtekening nauwkeurig, en toen rolde ze het contract op.
'Héél mooi,' zei ze tevreden, 'het stemt ons muzen altijd zo gelukkig, wanneer we iemand het pad van de kunst gewezen hebben.'
'Ja, het is leuk,' stemde heer Bommel toe. 'Wat jij, jonge vriend? Zal ik een flambard gaan dragen? Of een gebloemd overhemd? Het laatste is moderner, maar een heer van mijn stand kan...'
'Het zit niet in de kleding,' waarschuwde de muze. 'Volgens het contract moet u Waaizaks onvoltooide afmaken – eerder zult u geen rust hebben.'
'Hm,' zei heer Ollie. 'O, ja! Waaizaks onvoltooide! Juist! Hm... Eh... Waar is die?'
'Hier,' zei de dame. Ze trok een plank uit de vloer los en haalde een morsig stuk papier te voorschijn. 'Dit is het meesterwerk van de meester,' prevelde ze. 'Wat het inhoudt weet ik niet, dat kunt u als dichter beter beoordelen, wij muzen inspireren alleen maar. Maar hij zei altijd, dat al zijn waarde erin lag...'
'Het is erg slordig geschreven,' merkte heer Bommel afkeurend op. 'Maar als je me even helpt met het rijmen, zetten we het zó in elkaar, wat jij, Tom Poes?'
Intussen stond de markies de Cantecler buiten in de sneeuw door het venster te staren. Hij verwrong zich de hals om alles goed te kunnen zien en hij mompelde onverstaanbaar in zichzelf. Het was te zien, dat het gebeuren hem sterk ontroerde.

'Wat grijpt daar plaats?' mompelde de markies. 'Welk papier heeft Bommel daar gekregen! Wie is die jonkvrouw met die lier? Parbleu, als ik niet beter wist zou ik denken...' Hij aarzelde en wiste zich een sneeuwvlok uit het oog.

'Ach,' hernam hij, 'ik weet niet wat ik moet denken! Het is bitter!'

Op dat moment werd de deur van de hut geopend – en de edelman trad haastig naar voren toen het groepje naar buiten kwam.

'Pardon,' zei hij, 'ik hoop niet, dat u zaken hebt gedaan met deze eh... lomperik. Ik wil me niet met uw bezigheden bemoeien, mevrouw, maar hij is geen gezelschap voor een dame die aan muziek doet.'

'Hij is mijn gezelschap niet,' zei de dame. 'Ik ben zijn gezelschap. Zo staat het in het contract – en het contract is bindend, totdat het gedicht voltooid is!'

Zo sprekende wierp ze het papier omhoog in de vrieslucht en tot grote verbazing van de omstanders werd het door een paar vlammende vleugels snel weggedragen.

'Wee de dichter, die het contract verbreekt,' voegde ze er duister aan toe, terwijl ze haar harpje onder de arm klemde. Er klonk een licht getinkel en daarop was ze plotseling verdwenen.

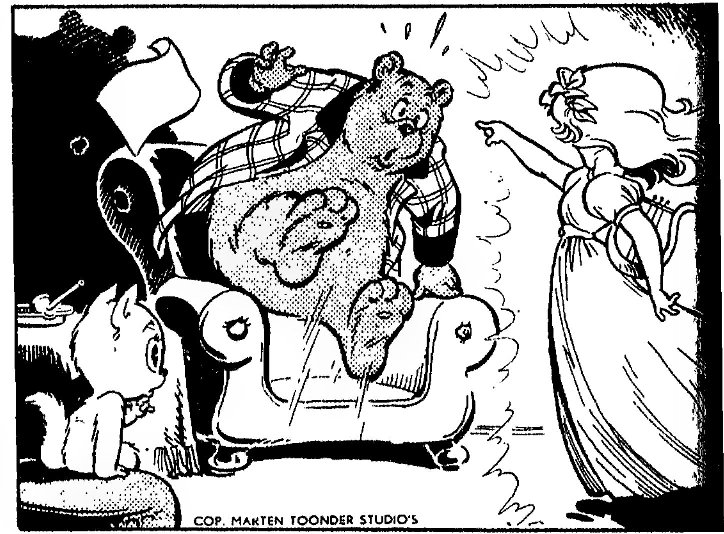
'W-wie w-was d-dat?' stamelde de markies.

'Dat was Polly,' legde heer Bommel uit. 'Komaan, Tom Poes, we gaan een beetje dichten.'

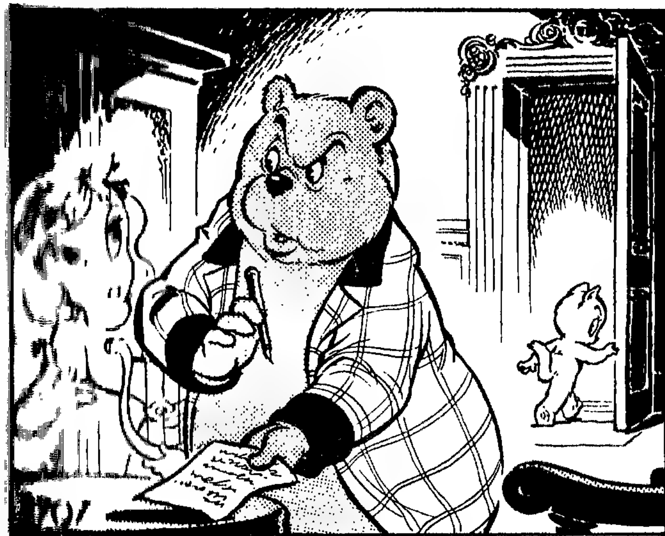
'Polly is heer Ollie's muze,' zei Tom Poes. 'Ze kwam op die advertentie, u weet wel!'

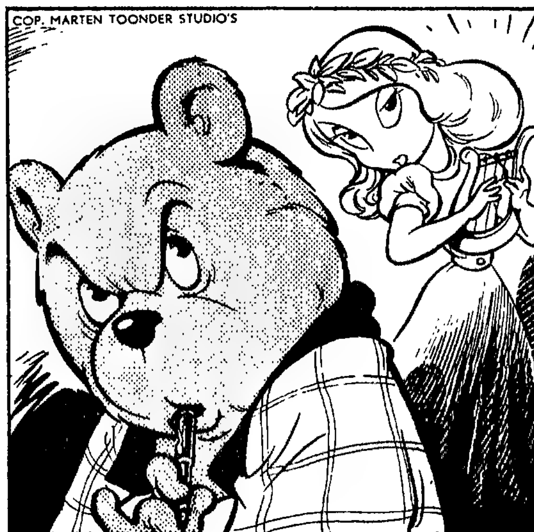
En hij volgde zijn vriend, zonder zich verder aan de geschokte aristocraat te storen.

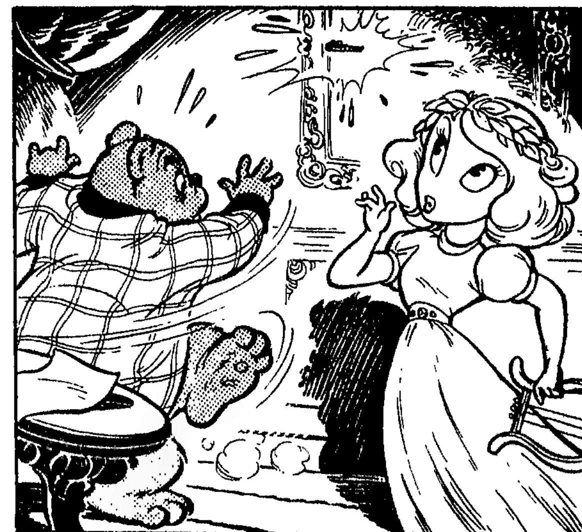

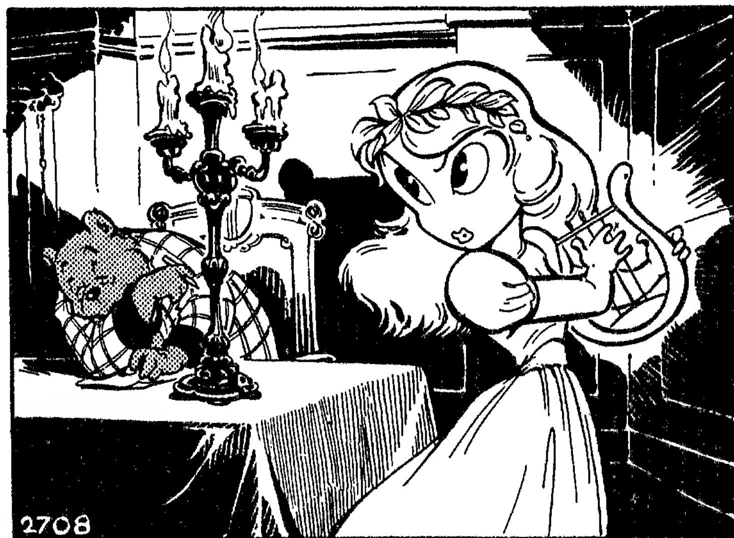
Heer Bommel was gezellig bij zijn haardvuur gaan zitten en ontrolde het onvoltooide gedicht van Wladimir Waaizak.
'Ziezo,' sprak hij, 'nu zal ik eens kijken wat dat voor een vers is. Het lijkt me aardig om het even af te maken – als knaap was ik heel aardig in rijmwerk en mijn goede vader had altijd veel pret in mijn verjaarsgedichtjes, al zeg ik het zelf.'
'Hm,' zei Tom Poes.
'Niks 'hm'!' hernam heer Ollie koel. 'Luister liever, misschien kan je me helpen. Het opschrift is 'Des dichters waarde'. Nogal opschepperig, als je mij vraagt. Het luidt als volgt:
De maan staat rond op de nok van mijn...
Mijn huis ligt vlak voor de muur op de...
Een huis heel zwart van de voet tot de ...
Van muur tot top is hij plat als de...
In die top in de gaarde...' Heer Bommel liet het papier zinken.
'Dat is het,' zei hij. 'Die waaizak had nogal moeite met zijn rijmwoorden lijkt me, als je begrijpt wat ik bedoel.
De maan staat rond op de nok van mijn..., ja, van wat? Wat bedoelt hij? De maan stáát toch nergens op? Mijn huis ligt vlak voor de muur op de ... Op de wat? Hoe kan een huis nu liggen? Het is een oud gebouwtje, dat weten we. Maar het ligt toch niet? Allemaal onzin, wat jij? Komaan, we gaan nu eerst eens lekker slapen, dan kunnen we morgen verder zien.'
Er klonk een licht snaargetokkel en toen stond plotseling de muze voor hen.
'Slapen?' riep ze uit. 'Het idee! Dichters werken 's nachts het beste, dat weet iedereen. Vooruit, heer Bommel! Vat de veder! Uw muze roept u!'

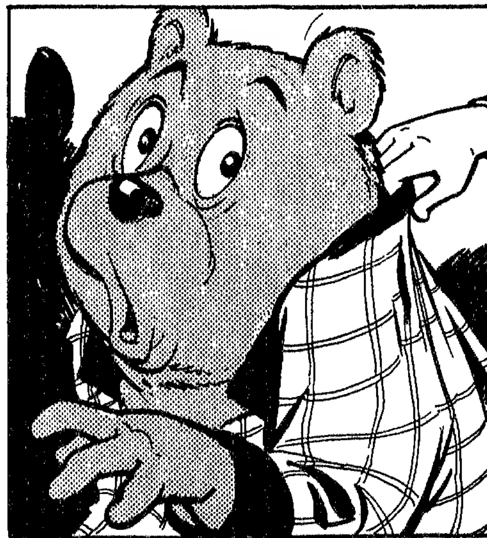

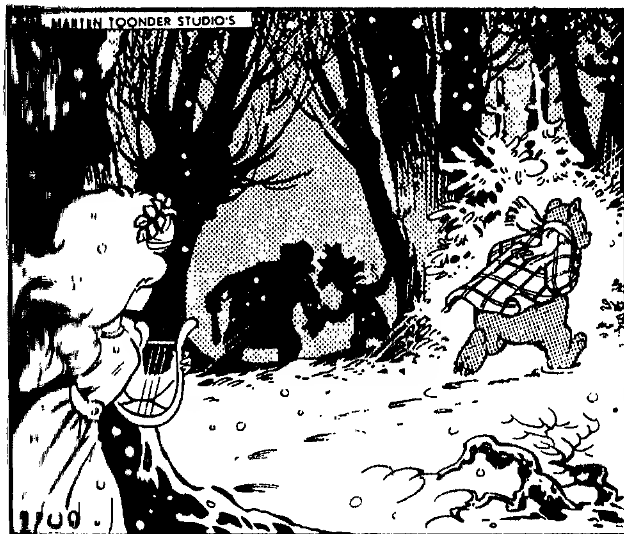
Nadat hij van de eerste schrik bekomen was vermande heer Bommel zich.
'Het is geen manier om iemand zó te laten schrikken,' zei hij verontwaardigd. 'Een heer met een teer gestel moet zijn acht uren slaap hebben, zei mijn goede vader altijd en daar houd ik mij aan! Ik...'
'Neem uw veder!' beval de muze koel.
'Maar ik heb nu geen zin!' riep heer Ollie uit. 'Ik wil...'
'U gaat dichten, heer Bommel!' zei de dame. 'Onmiddellijk!' En ze greep haar muziekinstrumentje en begon dromerig te tokkelen.
Heer Bommel schroefde zijn vulpen los. Met een zucht, die uit het diepst van zijn gemoed kwam, boog hij zich over Waaizaks onvoltooid gedicht en gluurde naar de regels.
'De maan staat rond op de nok van mijn...' prevelde hij. 'Ja, op wat? Waarop staat de maan rond? Op de nok? Wat is een nok?'
Hij kreeg geen antwoord. De muze tokkelde voort, op eentonige, doch aangename wijze, en scheen niets te horen.
'Wat is een nok?' vroeg heer Ollie nu luid.
'Ik kan u niet helpen,' lispelde de dame. 'Ik inspireer u en u dicht. Zo is het contract.'
'De maan staat rond op de nok van mijn hond,' mompelde de dichter. 'Rond rijmt op hond, dus dat zal wel goed zijn. Nu verder. Mijn huis ligt vlak voor de muur op de... Op de... Hm... Op de schuur, natuurlijk! Maar mijn huis ligt niet op de schuur! Dit is geen werk voor een heer van mijn stand! Het is onzin!'
'Ga voort, heer Bommel!' waarschuwde de muze.
'Nee!' riep heer Ollie rood. 'Ik vertik het!' En hij wierp zijn pen zo krachtig tegen de wand, dat de inkt rondspatte.

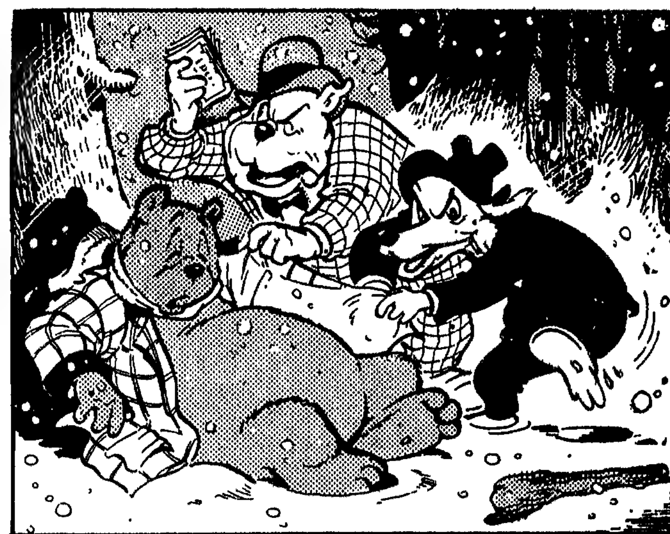

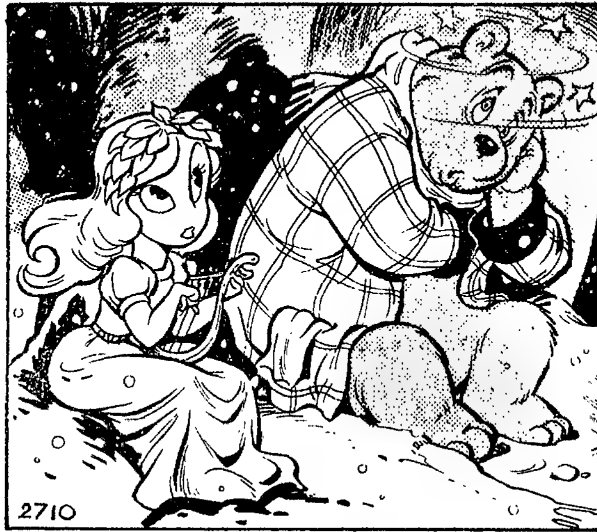
Na zijn woede-uitbarsting zakte heer Ollie moedeloos in zijn stoel terug.
'Denk aan het contract!' waarschuwde de muze. 'U moet dichten! En geen lichtzinnig gepraat over slapen, dat stoot mij.'
Na deze woorden vatte ze haar lier weer op en speelde verder.
'De maan staat rond,' prevelde heer Bommel moedeloos. 'De maan staat op de grond. Op de nok van de grond. Van mijn grond. Verder. Mijn huis ligt vlak op de grond. Voor de muur op de grond. Rond... grond... mpf... oef...'
Zijn geprevel stierf weg en een diepe ademhaling verried, dat de geplaagde dichter in een sluimer geraakte.
Maar dit was niet naar de zin van de muze. Ze staakte haar harpspel en vatte hem onzacht in de kraag.
'Olivier!' riep ze met doordringende stem. 'Schaam je je niet?'
'Grmpf!' stamelde heer Ollie opschrikkend. 'Ga weg!'
'Dat kan niet!' zei de dame streng. 'Met het contract kan men niet spotten. Het is nacht, uw muze roept – en dan moet er gewerkt worden!'
'M-maar ik heb zo'n slaap!' riep heer Bommel wanhopig. 'Mijn ogen vallen dicht en dat gedicht is onzin en mijn hersens liggen vlak op de grond. Op de nok van mijn grond, als je begrijpt wat ik bedoel.'
'Het is tijd om een wandeling te maken,' zei de jonkvrouw nu vastberaden. Ze greep haar harpje onder de arm en opende de deur. 'De sneeuw valt zacht en de bomen zingen,' vervolgde ze. 'Komaan, Olivier, naar buiten!'
Zo liep heer Bommel even later verslagen door de gure wind, terwijl het dromerige getokkel van een lier hem op een afstand volgde.

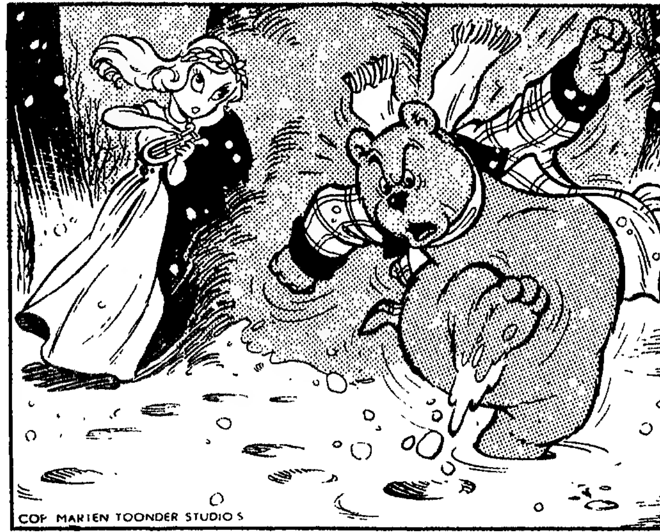

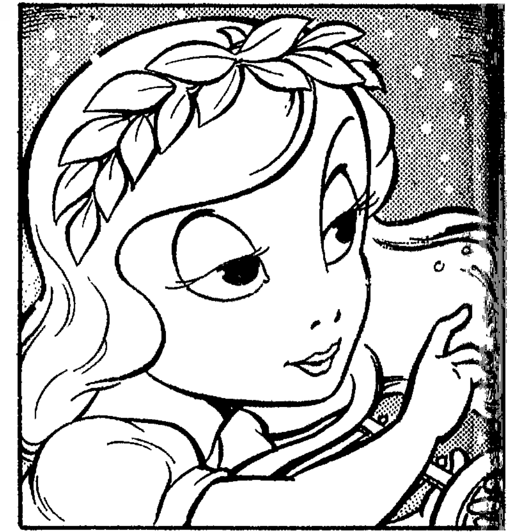

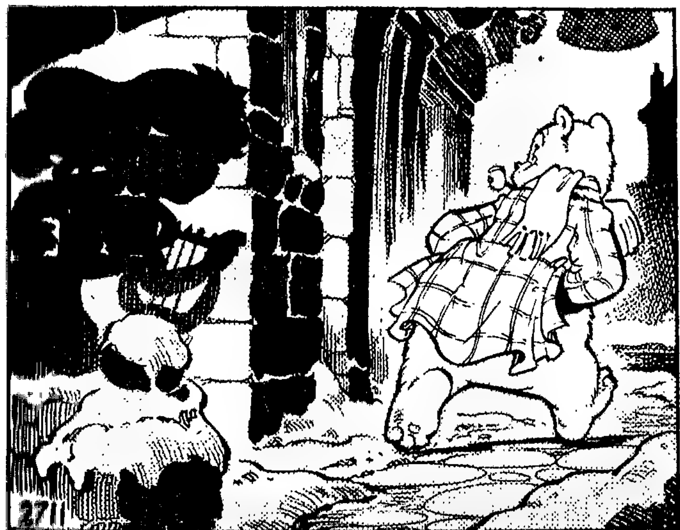
Heer Bommel waggelde suffig door de sneeuw. De woorden van het gedicht gonsden door zijn slaperige hersens, en het harpje achter hem speelde voort, zodat er geen rust voor de geplaagde dichter was.
'Mijn huis ligt rond op de grond,' mompelde heer Bommel. 'Ach, hoe kan men een touw aan zulke onzin vastknopen? Waarom ben ik ooit met dichten begonnen? Waarom heb ik niet naar Tom Poes geluisterd? Waarom wordt een heer altijd geplaagd, terwijl hij toch alleen maar het goede wil?'
Hij was zo in al deze vragen verdiept, dat hij niet op zijn omgeving lette. Zo kwam het dan ook, dat hij niet merkte, hoe er twee duistere figuren uit de schaduw van de bomen te voorschijn kwamen en achter hem aan slopen. Het enige wat hij voelde was een plotselinge, hevige hoofdpijn, die de sterretjes voor zijn ogen bracht en daarop stortte hij bewusteloos neer.
'Die is wel even stil,' sprak een van de aanvallers tevreden. 'Laten we gauw kijken wat hij bij zich heeft, baas!'
Het was duidelijk, dat heer Bommel het slachtoffer van een roofoverval was geworden. De beide duisterlingen keerden zijn zakken binnenste buiten, maakten zich meester van zijn portefeuille en zijn goede, gouden horloge en verdwenen tenslotte ruw lachend tussen de bomen om het geld te gaan tellen.
De muze had het toneeltje vanuit de verte gadegeslagen, maar ze deed niets om heer Ollie te helpen.
'In nood en ontbering leert men het hogere kennen,' prevelde ze, terwijl ze een zacht akkoord aansloeg.

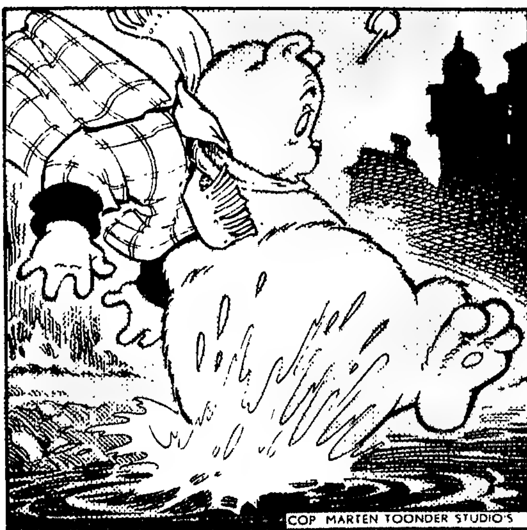

Heer Bommel ontwaakte langzaam uit een verwarde droom en scharrelde wat overeind. Hij had het koud, zodat hij vermoedde, dat zijn dekens weggegleden waren. Maar toen hij suffig om zich heen tastte, ontmoetten zijn handen slechts sneeuw.
Verbijsterd sloeg hij de ogen op en toen werd hij zich bewust van zijn akelige toestand. Een koude wind blies klagend door de boomtoppen boven zijn hoofd en toen hij zijn buil betastte en zijn binnenstebuiten gekeerde zakken gewaar werd, uitte hij een gesmoorde kreet.
'Ik b-ben b-beroofd!' riep hij uit. 'Neergeslagen en b-beroofd! M-mijn geld en mijn horloge... alles is weg!'
'Alles is weg,' herhaalde een zachte stem naast hem. Het was de muze, die dromerig op haar instrumentje tokkelde terwijl ze zijn ontwaken gadesloeg. 'U bent een gelukkig iemand,' voegde ze er aan toe.
Deze woorden bezorgden de beproefde heer een driftaanval.
'Gelukkig!' kreet hij. 'Ik? Ik rampzalige Bommel? Mijn bezittingen zijn geroofd, mijn hersens trillen door mijn hoofd, ik wankel van de slaap en jij zegt, dat ik gelukkig ben? Bah! Alles is jouw schuld! Jij met je rijmelarij!'
'Je begrijpt nog niet wat goed voor je is, Olivier,' zei de dame met een zachte glimlach. 'Bezit geeft alleen maar zorgen, dat merk je nu. Je zult beter kunnen werken zonder geld. En die hoofdpijn is goed tegen de slaap. Slaap is ook slecht voor het werk. Je zult merken dat je nu veel meer openstaat voor mijn inspiratie. Kom Ollie, neem Waaizaks gedicht en maak het af.'

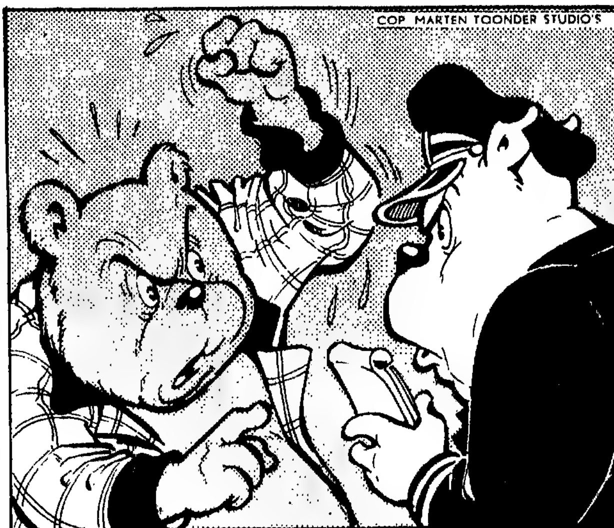

Heer Bommel stak met trillende vingers een pijp op om wat te kalmeren en begon weer te lopen. Het getokkel van de muze achter hem bleef even luid, zodat hij begreep, dat ze hem volgde.
'Ik wil n-naar huis,' prevelde heer Ollie met koude lippen. 'Ik w-wil slapen! Maar hoe kom ik van dat mens af? Ach, waarom ben ik ooit met de kunst begonnen? Dit is toch geen leven... Achtervolgd te worden door een muze, die een heer bij nacht en ontij door de sneeuw jaagt om een rijmwerk af te maken... Het is vréselijk! Ik heb nooit geweten hoe hard het bestaan van een kunstenaar is en ik zal van nu af altijd de kunst steunen – als dat getinkel achter me maar ophield.'
Zo mompelende en klagende was hij in de stad aangekomen. De huisjes lagen in de nacht en er was geen levende ziel te bespeuren.
Doelloos sjokte de dichter door de sneeuw, vervuld van smartelijke gedachten.
'Had ik maar naar mijn goede vader geluisterd,' dacht hij. 'Ollie, jongen,' zei die altijd tegen mij, 'neem geen werk op je, dat je niet aan kunt, dat geeft muizenissen. Hm! Muizenis... Muzenis! Juist! Dat geeft muzenissen! Dat zie ik nu maar!'
Op dat moment stapte hij, misleid door de duisternis en verdiept in zijn woordspeling, in een vijvertje dat daar als verfraaiing gegraven was. Het koude water spatte hoog op en omsloot hem tot aan de nek, zodat hij een benauwde kreet slaakte.
Door dat geluid werd de commissaris van politie, die juist een ronde maakte, aangelokt.
Ontsteld staarde hij naar het met kroos bedekte hoofd aan zijn voeten en trok toen een notitieboekje te voorschijn.

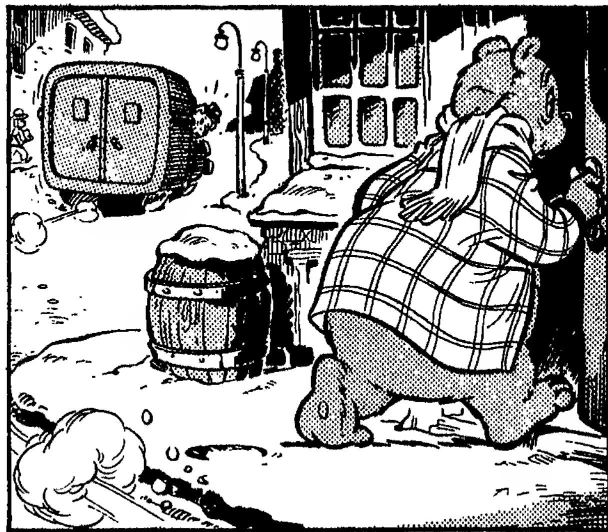

'Dit gaat niet, Bommel!' zei de politiechef afkeurend, toen hij heer Bommel uit het water getrokken had. 'Het is verboden om in een openbare vijver te zwemmen. En dan in deze tijd van de nacht! Je moest je schamen! Hoe is je naam!'
'Ik z-zwem n-niet!' stamelde heer Ollie klappertandend. 'Ik liep g-gewoon en toen stapte ik in het w-water.'
'Het spijt me,' zei Bulle Bas koel. 'Ik moet dit rapporteren. Het is verdacht. Je had al lang in je bed moeten liggen!'
Nu werd heer Bommel boos.
'Dit is een vrij land!' riep hij driftig. 'Ik mag naar bed wanneer ik wil. Ik maak gewoon een avondwandeling om een rijmwoord te vinden. Ik en mijn muze.'
'En wie?' vroeg de commissaris verbluft.
'En mijn muze!' snauwde heer Ollie. 'Polly! Mijn muzenis!'
De beambte keek wantrouwig om zich heen, maar in de duisternis was niemand te zien.
'Het is erger dan ik dacht,' hernam hij, terwijl hij begon te schrijven. 'Ik vrees, dat je beschonken bent. Hm! Zwemt in vijver en praat wartaal...'
Het is geen wonder, dat heer Bommel zijn zelfbeheersing nu geheel verloor. Na de ontberingen van de afgelopen uren was deze smaad meer dan hij nog kon verdragen. Hij balde zijn vuisten en begon luid roepend zijn mening over de politie te geven. Dit had hij niet moeten doen, want, zoals ieder weldenkend burger weet, is een politie-ambtenaar iemand, die zich niets hoeft laten zeggen.
Zo zat heer Bommel dan ook even later in een duistere cel om zijn roes uit te slapen. Maar van slapen kwam niet veel. De koude deed hem rillen en buiten klonken de harpakkoorden van de muze.

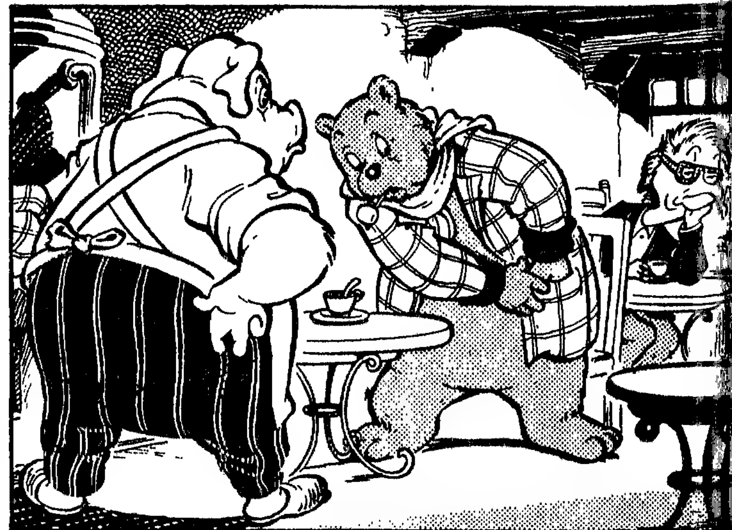

In de vroege ochtend werd heer Ollie uit zijn cel gehaald en door de commissaris persoonlijk op straat gezet.
'Ik hoop, dat je je roes hebt uitgeslapen, Bommel!' riep de politiechef hem na. 'Laat dit een les voor je zijn – we dulden hier geen straatslijperij!'
Heer Ollie gaf geen antwoord, want het vuur was in hem gedoofd. In elkaar gedoken slofte hij door de sneeuw en zijn blauw-omrande ogen staarden glazig in de verte.
Nu wilde het toeval, dat op dat moment de kruidenier Grootgrut per bestelauto passeerde. Hij deed zijn voertuig halt houden en stak zijn gelaat uit het raampje.
'Heb ik ooit!' prevelde de winkelier ontdaan. 'Tegenwoordig geraken zelfs de beste families aan lager wal. Door de belastingen wed ik. Maar wie had kunnen denken, dat de heer Bommel nog eens wegens dronkenschap naar het politiebureau zou worden gebracht?'
Hij keek zijn voortsjokkende klant na, totdat deze na een kleine aarzeling een vroeg cafeetje binnenstapte. Toen schudde hij het hoofd en bracht zijn wagentje weer op gang.
'Aan de drank, dat is duidelijk,' sprak hij tot zichzelf. 'Het wordt tijd dat ik zijn rekening eens ga presenteren!'
De gedachte aan sterke drank of andere slechtheid was echter verre van heer Bommel.
Geheel versuft door het gebrek aan slaap en bevangen door de koude zocht de beproefde dichter alleen maar naar een gelegenheid waar hij een kachel en een kop koffie zou kunnen vinden.

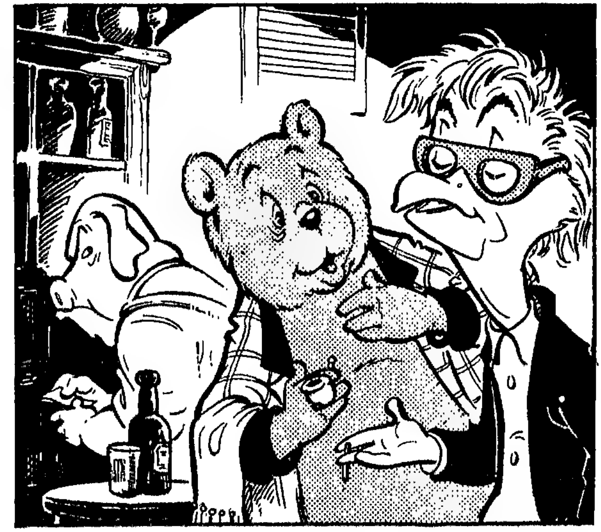

Op die ochtend zat Tom Poes in de keuken van slot Bommelstein en luisterde ongerust naar de bediende Joost.
'Heer Olivier is de gehele nacht niet thuis geweest,' sprak de trouwe knecht. 'Zijn bed is niet beslapen en hij heeft zijn anijsmelk niet gedronken. Er zal toch geen ongeluk gebeurd zijn, jongeheer?'
'Dat geloof ik niet,' zei Tom Poes nadenkend. 'Hij zal wel in moeilijkheden zijn geraakt over zijn gedicht – dat is te voorzien. Ik hoop alleen maar, dat hij het niet te erg heeft gemaakt.'
De kruidenier Grootgrut, die net naar binnen kwam, hoorde de laatste woorden en schudde bekommerd het hoofd.
'Meneer Bommel is op het verkeerde pad,' zei hij duister. 'Natuurlijk gaat het mij niet aan, maar het doet me altijd verdriet, wanneer ik mijn beste klanten zo aan lager wal zie raken. Mag ik u de rekening presenteren, meneer Joost? Tot mijn spijt kan ik dit huis geen krediet meer geven want het ziet er naar uit, dat uw werkgever bezig is zijn geld te verdrinken.'
Nu kwam heer Bommel toevallig op dat ogenblik tot de conclusie, dat hij geen geld bij zich had. Na het drinken van een kopje koffie wilde hij naar huis gaan, maar toen hij zijn zakken navoelde herinnerde hij zich plotseling, dat hij die nacht beroofd was.
Hij liet een smartelijk gekreun horen en staarde de waard hulpeloos aan.
'Zet het maar op de rekening,' zei hij zwak. 'Ik ben mijn portefeuille kwijt, als je begrijpt wat ik bedoel.'
'Aha,' zei de herbergier, 'dat verhaal ken ik. Maar ik moet mijn geld hebben, meneer: En gauw ook!'

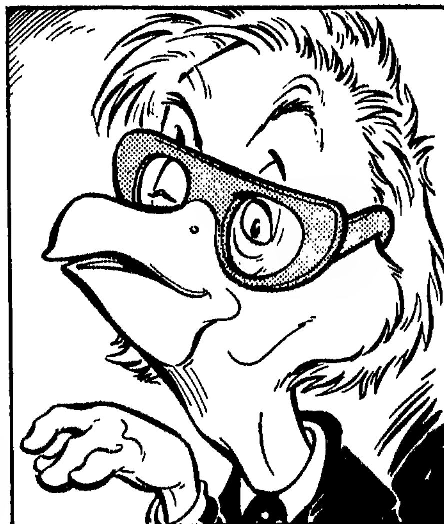
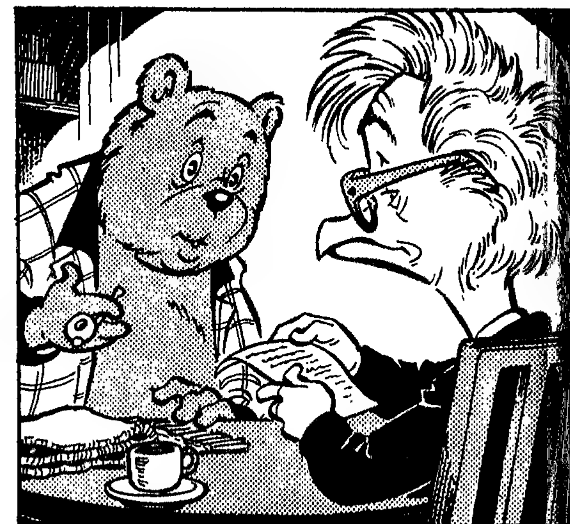

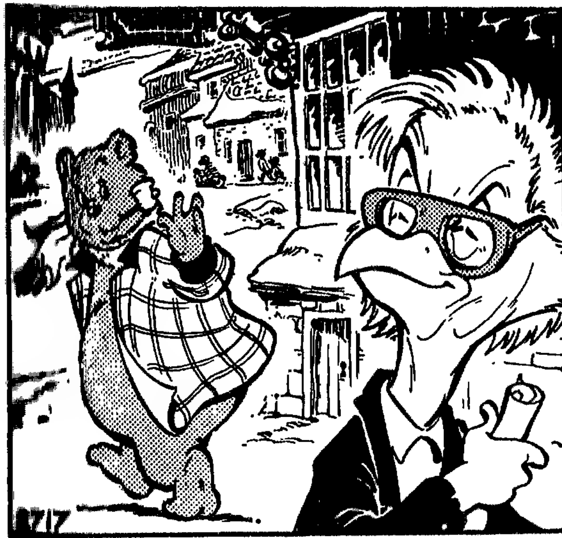
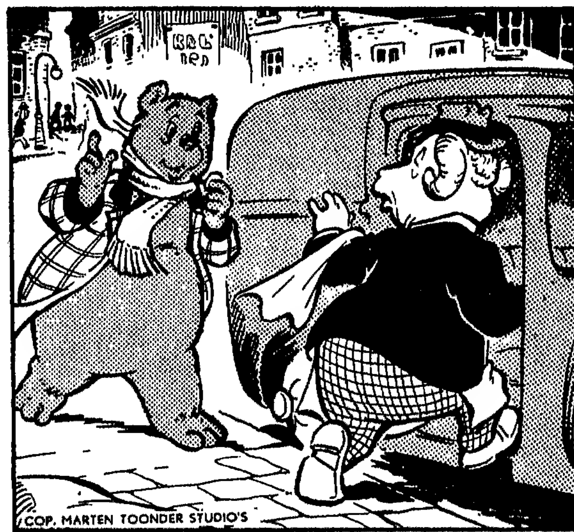

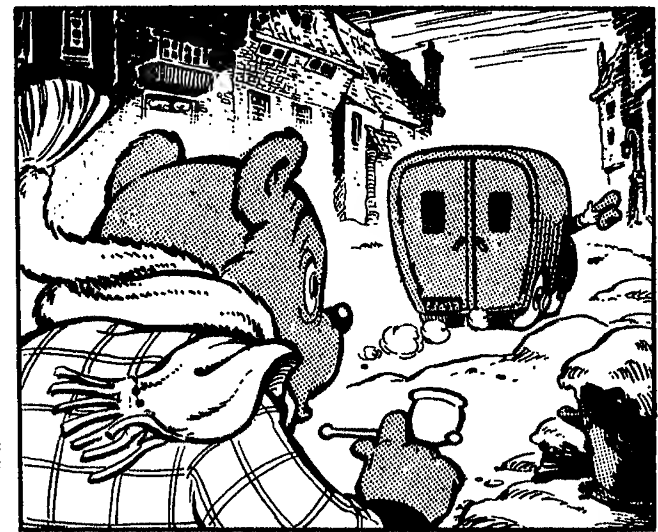
Heer Bommel haalde hulpeloos de schouders op.
'Ik ben beroofd,' mompelde hij. 'Maar als je die kop koffie op de rekening schrijft, zal ik vanmiddag mijn bediende met het geld sturen. Ik ben heer Bommel persoonlijk, als je begrijpt wie ik bedoel.'
'En ik,' riep de herbergier driftig, 'ben de koning van Spanje!'
Met deze woorden vatte hij heer Ollie in de kraag en begon hem naar de deur te trekken.
Doch nu stond een andere bezoeker op en tikte de woedende ondernemer op de schouder.
'Ik reken wel even voor meneer af,' zei hij eenvoudig. 'Laat hem met rust en breng nog twee koffie.'
'Hm,' zei de waard. Hij liet met tegenzin heer Bommels jas los en slofte achteromkijkend naar zijn toog.
'Als jij dan maar geld hebt!' snauwde hij. 'Ik pof je niet meer, dat weet je!'
'Geld zat!' riep de klant. 'Ik heb gisteren een ideetje verkocht!'
'Ik ben u zeer dankbaar,' zei heer Ollie. 'Deze dienst zal ik niet gauw vergeten. U bent de eerste die vriendelijk tegen me is.'
'Ach, het betekent niets,' zei de ander. 'Dit soort dingen komt dagelijks voor bij ons soort, niet? Vandaag help ik jou en morgen help je mij. Vooruit, laat je koffie niet koud worden. Je ziet eruit alsof je een nachtje hebt doorgehaald en dan kan je het gebruiken!'

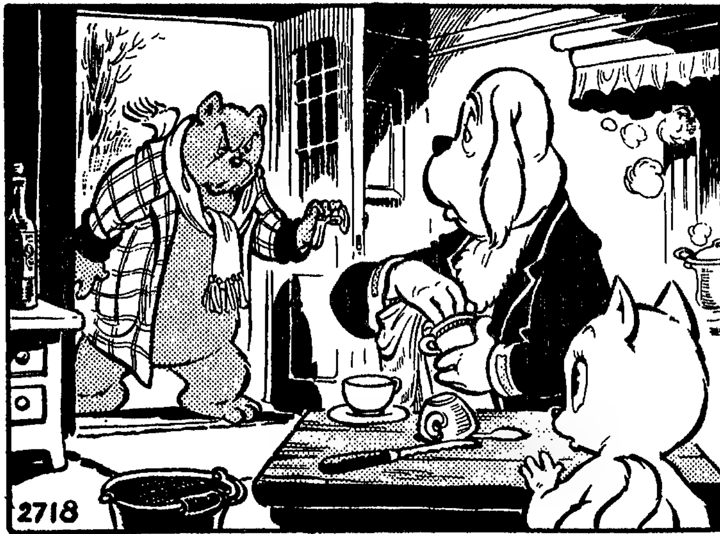

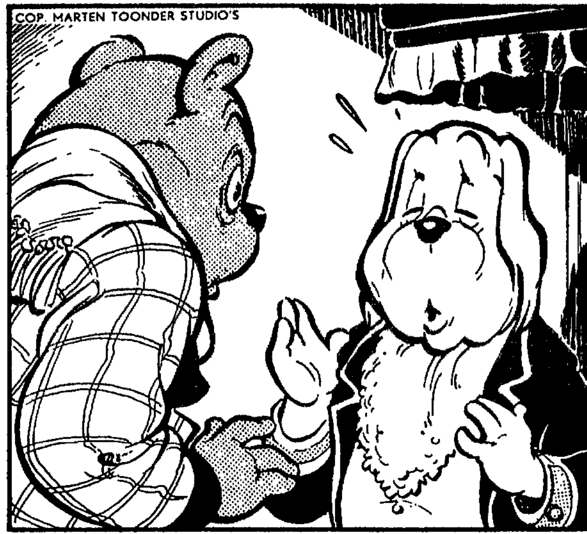
Heer Bommel keek zijn gastheer bevreemd aan. 'Ik begrijp u niet helemaal,' zei hij. 'Wat bedoelt u met 'ons soort'? Ik geef toe, dat ik even in de narigheid zat, maar dat is mijn gewoonte niet, hoor! Tot dat soort hoor ik niet! Ik ben een heer van stand!'
'Werkelijk?' riep de ander ongelovig uit. 'Nou, ik niet, hoor. Ik ben een tekstschrijver, voor reclamebureaus en zo, je weet wel. En omdat je zo lichtgroen in je gezicht was, met violette wallen en alles, dacht ik, dat jij ook in het vak zat. Je zag eruit alsof je je idee niet rond kon krijgen.'
'O, juist,' zei heer Ollie, 'nu, ik ben geen tekstschrijver, maar ik ben wel een dichter. Ik ben eigenlijk een heer die een rijmpje af moet maken, als u begrijpt wat ik bedoel. En, om eerlijk te zijn, ik kan dat vers niet helemaal rond krijgen, nee.'
'Laat es zien,' zei de schrijver. 'Misschien kan ik je helpen.'
Heer Bommel reikte hem het papier over en nu volgde er een korte stilte waarin de reclameartiest al mompelend las:
'De maan staat rond op de nok van mijn hmhm, – mijn huis ligt vlak voor de muur op de hmhm... ah ik zie het al! Heel simpel – Gewoon een ouderwets hinkelrijm.'
'O juist, ja,' zei heer Ollie. 'Zou u het af kunnen maken?'
'Een kleinigheid,' meende de ander. 'Ik moet er natuurlijk voor gaan zitten en een beetje hulp van de muze hebben. Haha!'
'Laat die erbuiten,' zei de heer Bommel haastig. 'Maar als u dat gedicht afmaakt zal ik u betalen wat u hebben wilt. Geld speelt geen rol.'

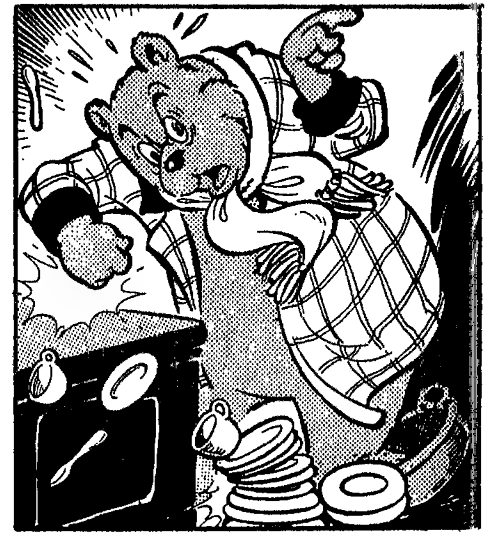

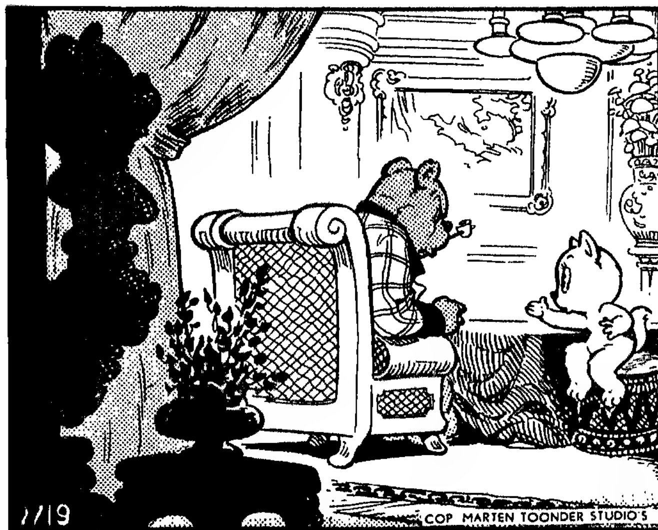
De reclamekunstenaar rekende af en liep met heer Ollie het café uit.
'Ik maak dat vers wel even voor je af,' zei hij. 'Vanavond kom ik het bij je thuis brengen. Waar woon je!'
'Op slot Bommelstein natuurlijk!' zei heer Ollie uit de hoogte. 'Ik ben Olivier B. Bommel persoonlijk!'
'Je meent het!' riep de ander. 'En geld speelt geen rol, zei je? Nou, voor mij wel, hoor. Ik ben alleen maar Hein Kwakkels en ik heb mijn talent verkocht aan de reclame, hahaha! Hoe meer geld hoe liever – en praat me niet van kunst. Alleen maar kunst-in-de-reclame en reclamekunst! Haha!'
'Haha,' zei heer Ollie zonder begrip.
'Parelglans op uw wasgoed,' hernam de heer Kwakkels. 'Je weet wel. Maar vanavond breng ik je dat versje wel even hoor. Dag!'
Heer Ollie wuifde hem opgewekt na. Met het onvoltooide gedicht zou het nu wel goedkomen, dacht hij. Als de muze nu nog maar even wilde wegblijven zou de zaak zó in orde zijn.
'Komaan,' sprak hij tot zichzelf, 'nu vlug naar huis en lekker onder de wol. Het is jammer, dat ik de Oude Schicht hier niet heb – maar kijk: Daar staat Grootgrut! Die wil mij vast wel even een lift geven.'
Maar dat viel tegen.
'Het spijt me, meneer Bommel,' zei de kruidenier. 'Ik moet een andere kant op. Neemt u toch de bus, die rijdt héél geriefelijk! Of een taxi...'
'Ik heb geen geld,' zei heer Bommel. 'Ik bedoel eh... ik heb wel geld, maar niet bij me. Geld speelt geen rol, maar ik ben beroofd vannacht.'
'Juist,' zei de winkelier. 'Als ik u een raad mag geven moest u 's nachts liever naar bed gaan, meneer Bommel! Goedendag – en graag tot uw dienst als u weer geld hebt.'

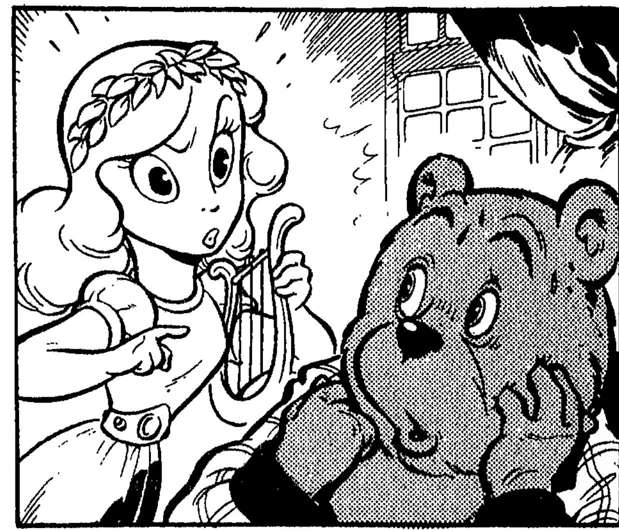

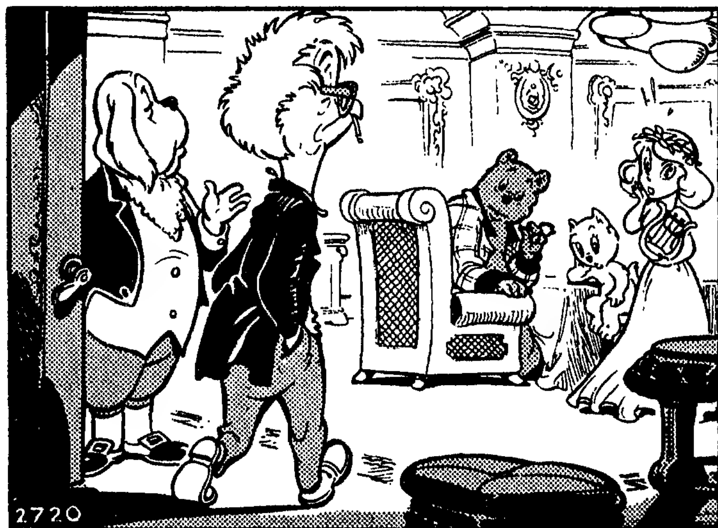
'Het begint mij te benarren,' zei de bediende Joost tegen het middaguur. 'Nog steeds is heer Olivier niet thuisgekomen. Wie weet wat er gepasseerd is, met uw welnemen. En dan die verhalen die men hoort.'
'Die verhalen moet je niet geloven,' zei Tom Poes. 'Er wordt zoveel gezegd.'
'Ach,' zei Joost met een zucht. 'U bent nog jong, als u mij toestaat. Maar ik heb al veel van het leven gezien en ik zie het somber in wanneer een heer in nacht en ontij langs de wegen gaat om een gedicht af te maken. Dat is niet degelijk, jongeheer!'
Op dat moment werd de achterdeur geopend en trad heer Bommel de keuken binnen. De lange wandeling had hem na de doorwaakte nacht niet veel goed gedaan en hij was dan ook aan het einde van zijn krachten.
'Ach, wat een leven,' sprak hij klagend. 'Ik zal maar niet vertellen wat ik allemaal heb meegemaakt, want hier schieten woorden te kort. Maar ik wil graag een warme kruik in mijn bed hebben en een glas anijsmelk en wat aspirine, Joost!'
'Tot uw dienst, heer Olivier,' zei de trouwe knecht. 'Maar zou het u gelegen komen om mijn salaris even te voldoen? Ik bedoel niets ongepasts, natuurlijk – en ik vertrouw u volkomen, als ik zo vrij mag zijn – maar men hoort zulke vreemde dingen vertellen.'
'Dit is het toppunt!' riep Ollie rood. 'Je krijgt geen geld want ik heb geen geld... eh, ik heb wel geld, maar ik ben beroofd en nu ga ik naar bed en ik wil niets meer horen! Uit! En wanneer de muze komt, ben ik niet thuis!'

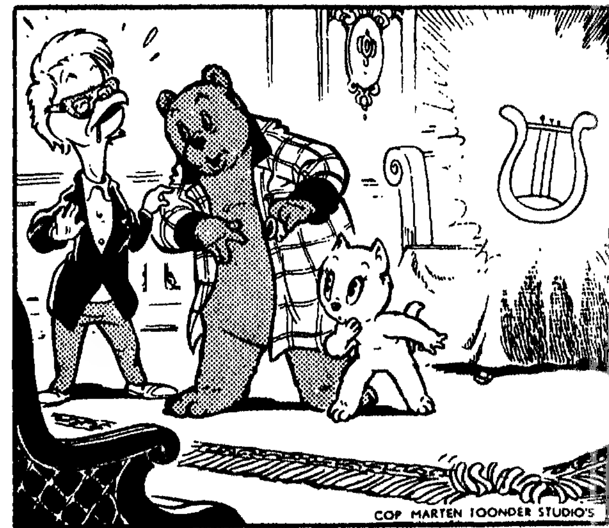

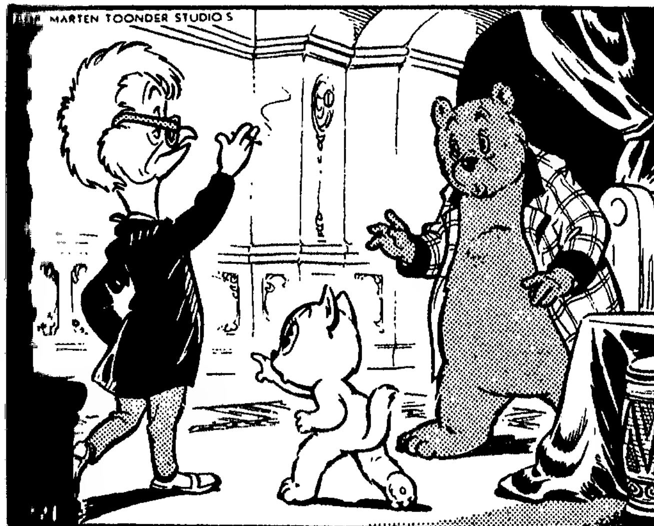
Toen de avond viel was de stemming in slot Bommelstein werkelijk slecht te noemen.
Joost had zwijgend een smakeloze maaltijd opgediend en heer Bommel zat mokkend voor zich uit te staren zonder iets te proeven.
'Kom, heer Ollie,' zei Tom Poes tenslotte, 'zo erg is alles toch nog niet? U hebt vannacht een beetje pech gehad en het dichten ging niet zo goed – maar dat is nu weer over.'
'Bah,' mompelde heer Bommel. 'Zo iets gaat zo gauw niet over. Toen men dacht, dat ik arm geworden was, omdat mijn portefeuille was gestolen, sprak men daar schande van. Dat doet pijn, jonge vriend!'
'Ach wat,' zei Tom Poes. 'Trek het u niet aan. U hebt immers geld genoeg?'
'Daar gaat het niet om,' hernam heer Ollie zeurderig. 'Het gaat om dat snert-gedicht van Waaizak. Het gaat om de muze. Geld speelt geen rol, maar...'
'Niks maar!' riep nu een stem – en met een licht snaargepingel verscheen de muze onverwacht in de kamer.
'Geld speelt geen rol!' riep ze. 'We gaan aan het werk, Olivier! Komaan, waar is het onvoltooide gedicht van de meester?'
'Ik heb hoofdpijn,' klaagde heer Bommel.
'Olivier!' herhaalde de dame met koude stem, 'waar is het onvoltooide gedicht van Waaizak?'
'Boven misschien,' stamelde de dichter. 'Ik bedoel, ik weet niet of ik... eh... misschien...'
'Olivier!' riep de muze vlijmend. 'Je hebt het gedicht toch nog wel? Je hebt het toch niet weggemaakt?'

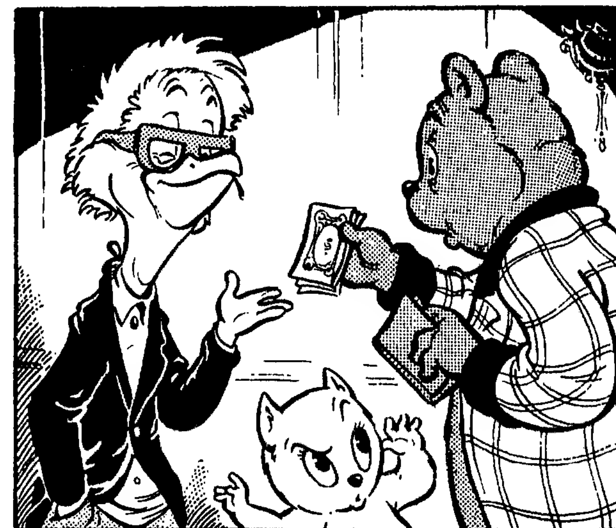

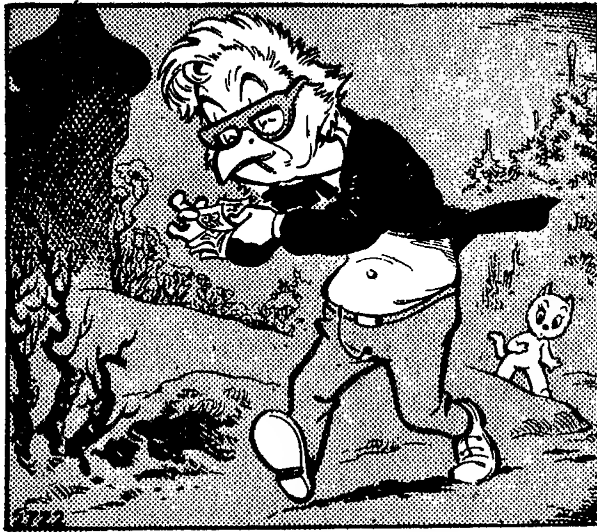

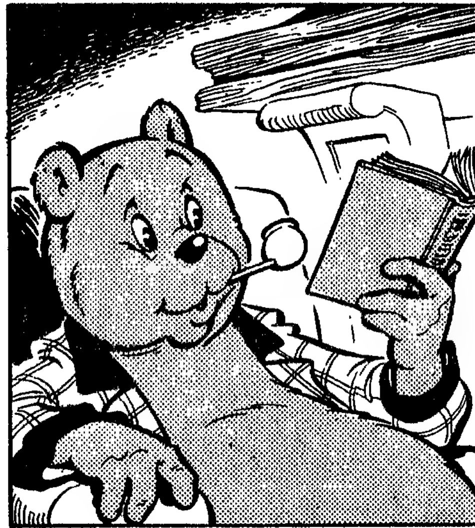
Voordat heer Bommel kon antwoorden, kondigde de bediende Joost een bezoeker aan – en tot zijn grote opluchting trad de tekstschrijver de kamer binnen.
'Dit is een kennis van me,' zei heer Ollie, 'meneer Kwakkels heeft me vanmorgen even geholpen... met wat geld en zo. Dat is Tom Poes, meneer Kwakkels – en dit is Polly, een dame die...'
'Laat maar!' zei de dame. 'We kennen elkaar. Hein Kwakkels is een dichter die voor de reclame is gaan werken. Ik walg van hem.'
'Ha, die Polly,' riep de schrijver uit. 'Ze kan zo aardig uit de hoek komen. Vroeger konden we wel goed met elkaar opschieten, maar sinds ik ontdekt heb dat men als dichter ook geld kan verdienen, vind ze me niet aardig meer.'
'Ik walg van hem,' herhaalde de muze. 'Hij is een verrader en een leugenaar.'
'Kom, kom!' zei heer Ollie sussend, 'deze heer heeft mijn koffie betaald en bovendien...'
'Ik heb ontdekt,' hernam Kwakkels, 'dat niet alleen parels een bovennatuurlijke glans hebben – en dat vlindervleugels niet het allerzachtste zijn...'
'Zwijg!' kreet Polly met verwrongen gelaat.
'Nee!' riep de schrijver. 'Het is uw wasgoed! Het is uw textiel, meneer Bommel, als u het wast met Ping!'
De muze verdween met een scherp snaargetokkel en nu wendde Kwakkels zich tot heer Ollie. 'Nu kunnen we ter zake komen,' zei hij. 'Ik wil graag een voorschotje hebben.'

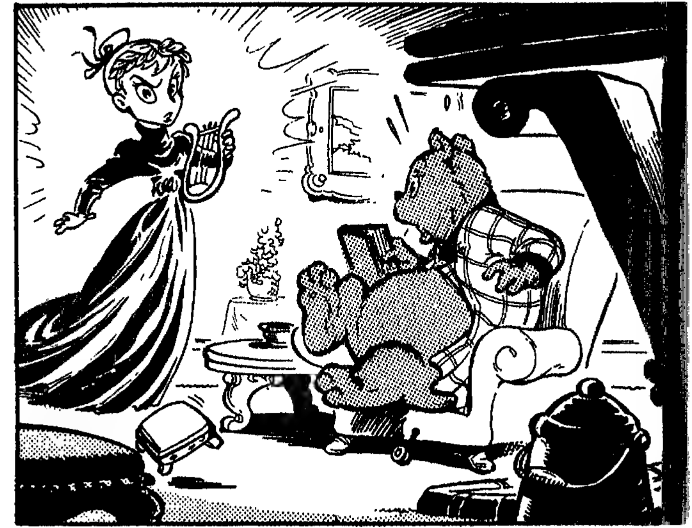

'Een voorschotje?' riep heer Bommel uit. 'Maar waar is het gedicht? Dat zou u toch klaar hebben vanavond?'
'Welk gedicht?' vroeg Tom Poes, die plotseling wantrouwig werd.
'O, zo maar,' zei heer Ollie ontwijkend. 'Dat Waaizak-vers, je weet wel.'
'Dat zou ik even afmaken voor meneer Bommel,' vulde de schrijver aan. 'Nou het is haast klaar, hoor. Gewoon een ouderwets hinkelrijm, héél simpel. Als ik even een nachtje doorhaal heb ik het rond. Maar ik wilde graag een voorschotje hebben – dat werkt beter!'
'Maar dat gaat niet!' riep Tom Poes. 'Heer Ollie moet het zèlf afmaken. Waar is dat gedicht? Geef het terug want hier komt narigheid van, dat is zeker.'
'Ik... eh... ik heb het niet bij me,' zei Hein Kwakkels wat zenuwachtig. 'Maar ik wil het wel even halen...'
'Overdrijf toch niet zo, jonge vriend,' bromde heer Bommel nu gemelijk. 'Je maakt heer Kwakkels aan het schrikken en dat is slecht voor ons fijne kunstenaarsnaturen, wat u?'
'Zo is het!' bevestigde de schrijver. 'Als iemand boos op me is krijg ik geen ideetje.'
'Hier is vast een voorschot,' zei heer Ollie haastig. Hij deed een flinke greep in zijn portefeuille, zonder zich aan Tom Poes te storen en voegde eraan toe: 'Maar nu wil ik toch wel graag morgen dat vers hebben hoor! Anders krijg ik moeilijkheden!'
'Morgenochtend!' beloofde de ander. 'U kunt ervan op aan.'

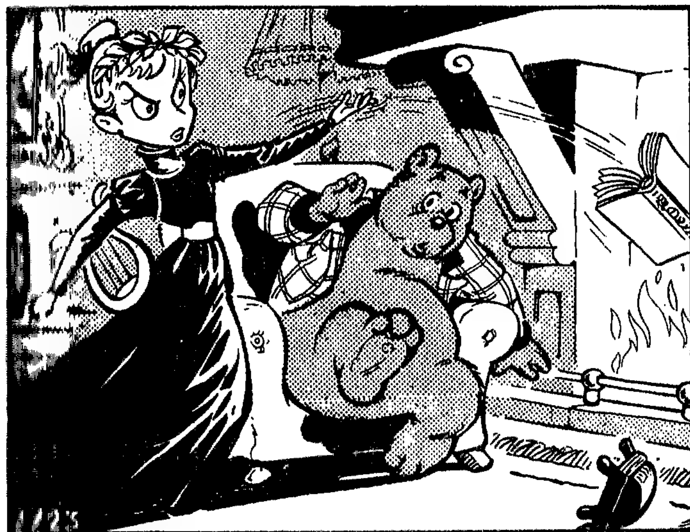

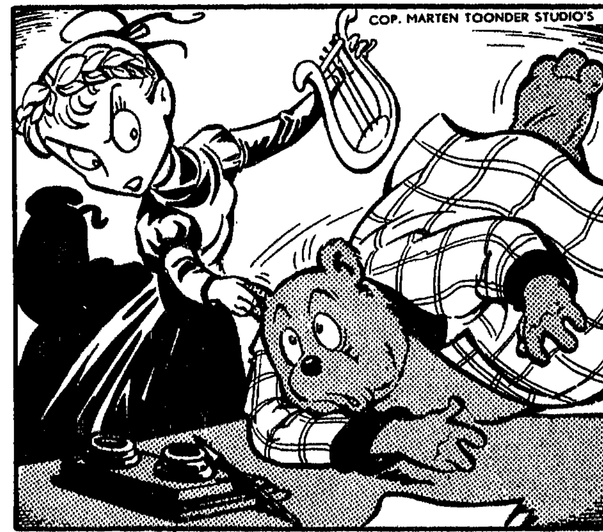

Hein Kwakkels verliet slot Bommelstein en begon in opgewekte stemming naar de stad te lopen. Zachtjes zingend telde hij de bankbiljetten, die heer Ollie hem gegeven had en aan alles was te zien, dat hij zich erg tevreden voelde.
Hij wist niet, dat hij gevolgd werd. Ik weet niet, of dat een verschil in stemming zou hebben gemaakt, maar Tom Poes vertrouwde hem niet.
'Dat is zo'n soort artiest, dat altijd voorschotten vraagt,' dacht Tom Poes, 'maar werken doen ze niet. Het is net iets voor heer Bommel om dat gedicht aan zo'n waardeloze figuur te geven en dan te hopen, dat hij het nog afmaakt ook! Ik ga hem na om te proberen of ik het vers terug kan krijgen, want hier komt ellende van.'

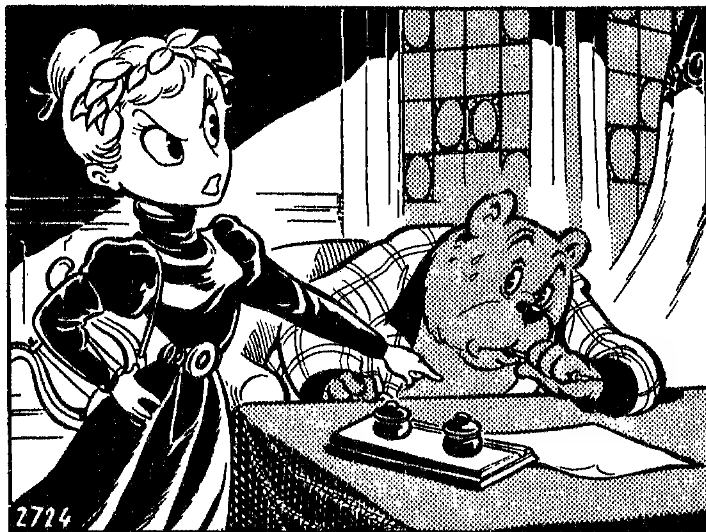
Heer Bommel maakte zich op dat moment anders helemaal geen zorgen. Hij had een spannend boek uit zijn kast gehaald en nu ging hij tevreden bij de haard zitten om een hoofdstukje te lezen vóór het slapen gaan.
Het gedicht van Waaizak had hij uit zijn geheugen gedrongen, zodat hij geheel zorgeloos was. Maar ach, dat duurde slechts kort.
Met een schel snaargepingel verscheen plotseling de muze weer. Ze had een zwart kleed aangetrokken en zag er ook overigens zó streng en somber uit, dat het hem koud om het hart werd.
'Olivier!' riep ze met snijdende stem, 'waar is het gedicht van Waaizak? Waar is je werk!'

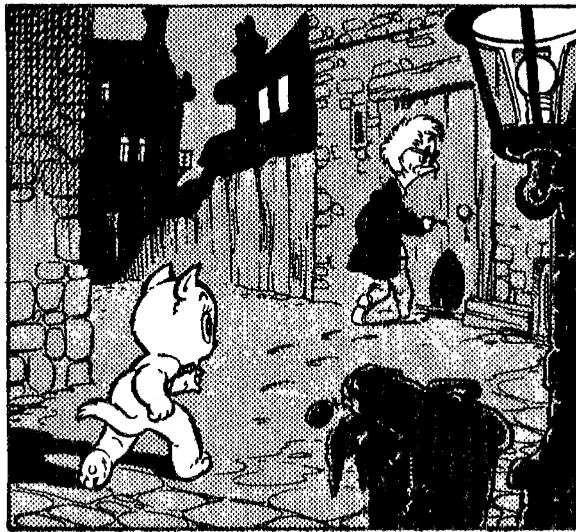
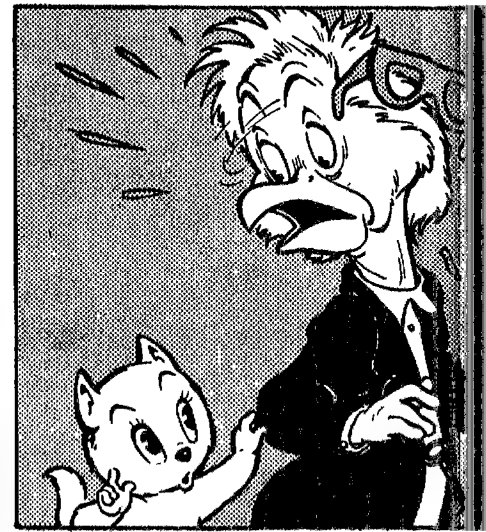

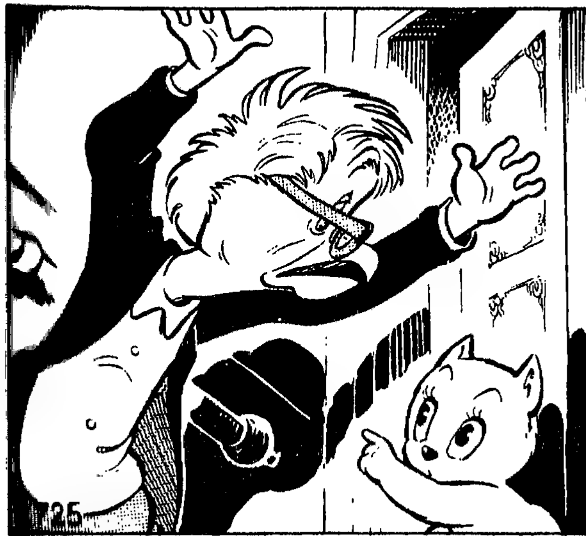

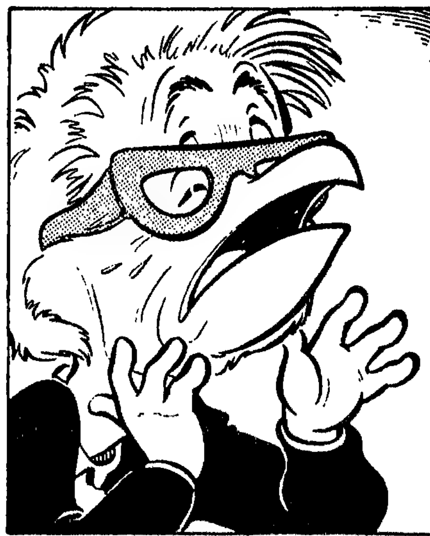
Heer Bommel schoof bevangen wat achteruit.
'Polly!' zei hij met gemaakte opgewektheid, 'waarom heb je zo'n donkere jurk aan? Je ziet er zo somber uit...'
'Ik bèn somber!' zei Polly. 'Dat komt omdat je niet werkt en hier maar wat rondhangt met een onbenullig boek. Waar is het gedicht, Olivier?'
'Oh... eh... ergens boven, geloof ik,' zei heer Bommel vaag. 'Ik zal het morgen afmaken, Polly. Heus waar. Maar ik ben nu moe en daarom lees ik een licht ontspannend werkje...'
'Je bent een leugenaar!' riep de muze met overslaande stem. Ze greep het lichte, ontspannende werkje en wierp het in de brandende haard.
'Je bent niet moe!' vervolgde ze. 'Je bent lui! En het gedicht is niet boven, maar ergens anders. Je hebt het niet meer, Olivier, je bent een onwaardige! Ik moet je nodig gaan vormen!'
Zo sprekende liep ze naar het raam en opende het venster, waardoor een kille wind naar binnen blies.
'Frisse lucht!' riep ze. 'Weg met die verpappende kachelwarmte...'
'Laat dat!' piepte heer Ollie. 'Mijn teer gestel! Mijn griep! Mijn verkoudheid!'
Polly luisterde echter niet. Ze nam zijn rechter oor stevig beet en trok hem daarbij naar de tafel toe.
'Aan het werk, Olivier!' zei ze koud. 'Dan moet je het maar zonder Waaizaks origineel doen. Doe het maar uit je hoofd!'

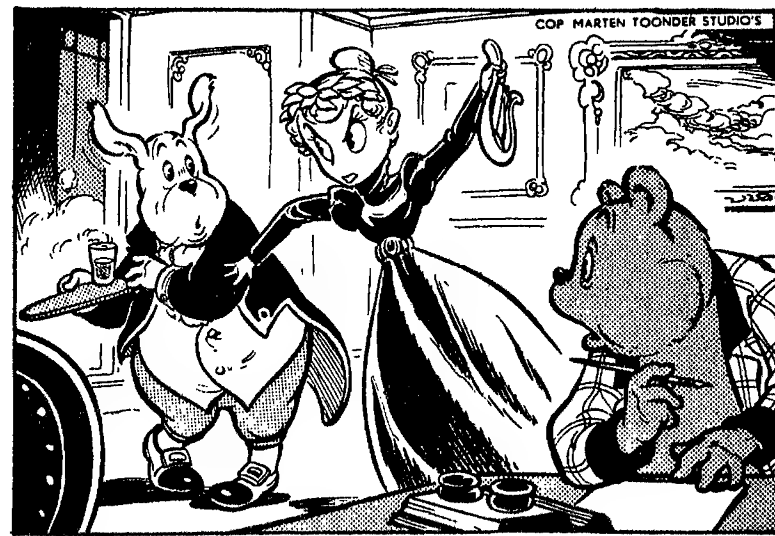

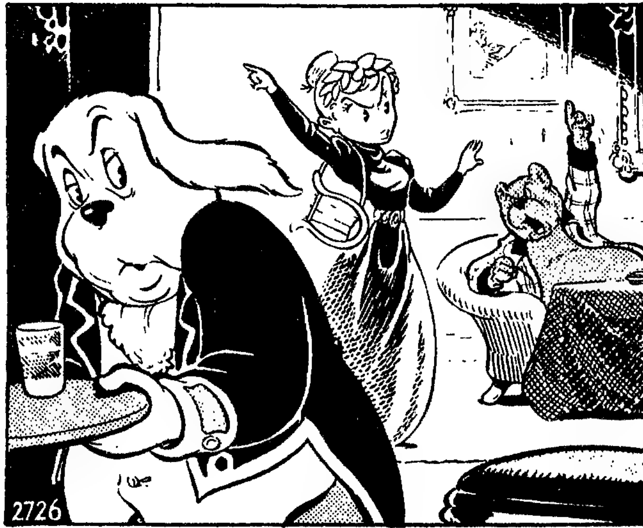
Heer Bommel beet met verwrongen gelaat op zijn penhouder en staarde naar de muze.
'Je maakt misbruik van mijn heer-zijn!' zei hij moeilijk. 'Een Bommel is altijd ridderlijk tegenover dames. Dat zei mijn vader vaak tegen me en daar houd ik mij aan. Maar het is moeilijk. En ik waarschuw je, dat de grens bereikt is. Men kan een heer niet aan zijn oor aan het werk sleuren, als je begrijpt wat ik bedoel!'
'Praatjes, Olivier!' zei de muze. 'Je praat liever dan dat je werkt. Ga dichten! Onmiddellijk!'
'Dat kan ik niet!' riep heer Bommel, 'het is er niet! Ik bedoel, het is er wel, maar ik heb het even niet!'
'Wáár is het gedicht dan Olivier?' vroeg Polly met een gevaarlijk lichtje in haar ogen.
Nu was dat precies wat Tom Poes ook wilde weten. Daarom had hij Kwakkels gevolgd, totdat hij hem in een van de oude straatjes een bouwvallig huis zag binnengaan.
De auteur opende de buitendeur en stapte met lichte tred op het portaal. Doch toen werd hij onverwachts op de arm getikt.
'Wáár is het gedicht?' vroeg Tom Poes. 'Je mag dat voorschot houden, maar ik moet het gedicht onmiddellijk terug hebben!'

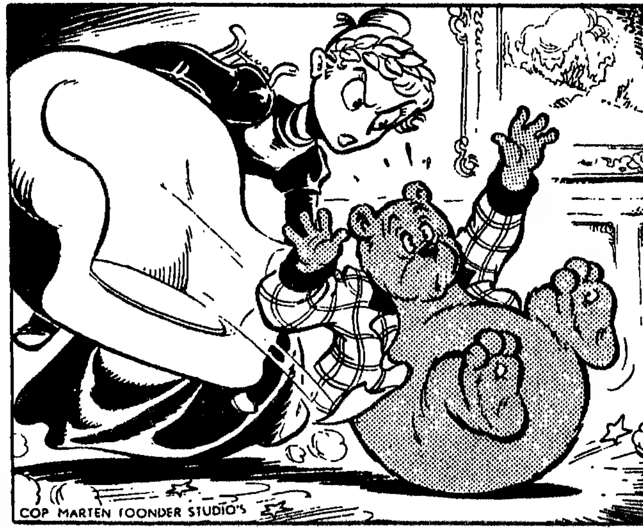

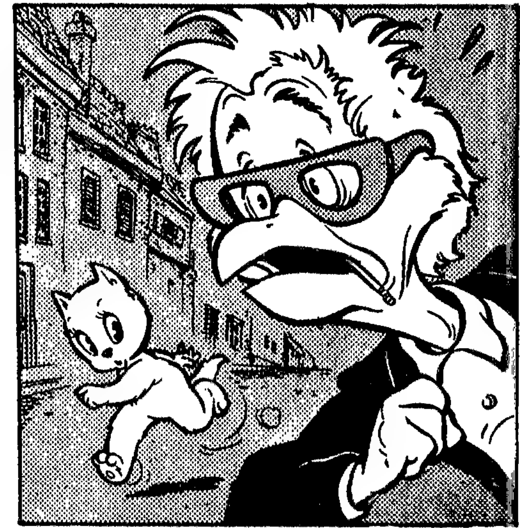

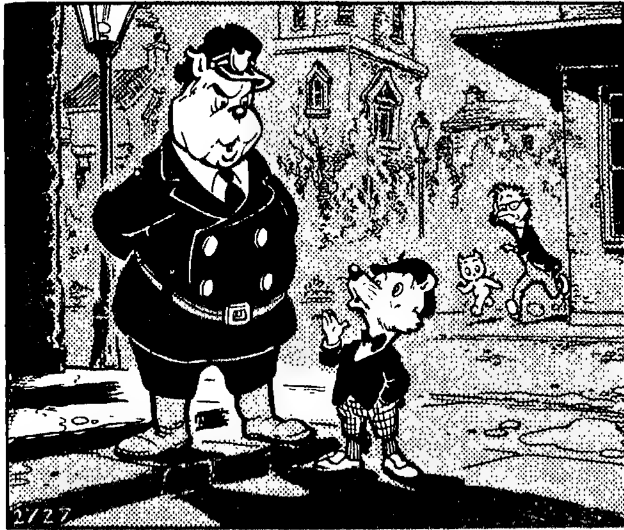
De tekstschrijver Kwakkels voelde zich betrapt, dat was te zien aan zijn zenuwachtige oogopslag en aan de wijze waarop hij de armen hief.
'Het spijt me erg,' riep hij uit, 'ik heb het gedicht niet meer. Ik heb mijn boterhammen erin verpakt en nu is het weg...'
'Je moest je schamen!' riep Tom Poes boos. 'Hoe durfde je om een voorschot te vragen, als je het kwijt bent?!'
'Ach, ik ben zwak,' jammerde de kunstenaar. 'Zwak, maar niet slecht. U weet wel...'
Hij zweeg even, door een invallende gedachte getroffen en hernam toen: 'Trouwens, dat hele gedicht was waardeloos! Alleen de naam al, 'Des dichters waarde'! Oude school! Rommel!'
'Het was niet van jou!' zei Tom Poes streng, 'en daarom moet je het teruggeven! Waar zijn die boterhammen! Vooruit, ga zoeken!'
Intussen zat heer Bommel in de koude tocht op zijn penhouder te bijten. De enige woorden, die hij zich van het gedicht herinnerde, waren het opschrift 'Des dichters waarde'. Maar verder kwam hij niet.
Om tien uur trad de bediende Joost binnen met een glas anijsmelk, doch ook dit was hem niet gegund.
'Wat is dat?' vroeg de muze koel.
'Een warme drank voor het slapengaan, met uw welnemen,' zei de trouwe knecht beduusd.
'Weg ermee!' sprak de dame. 'Heer Olivier drinkt niet en eet niet. Hij werkt en hij gaat nog lang niet slapen!'

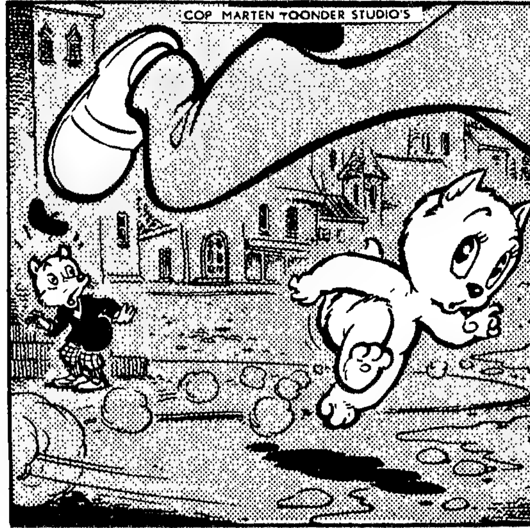

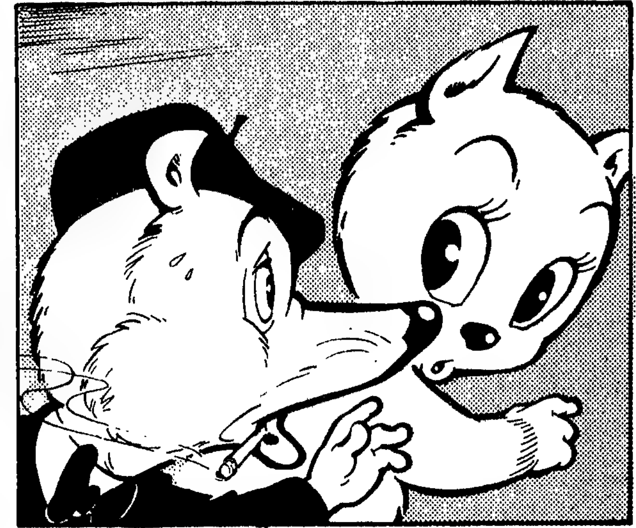

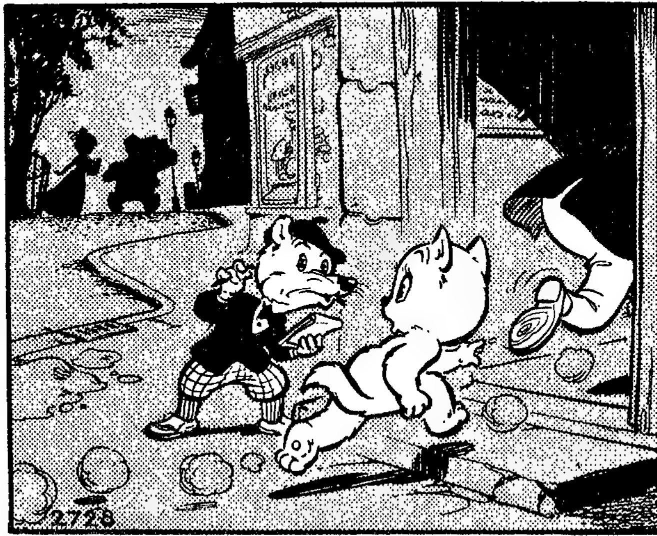
'Maar ik ga wèl slapen!' riep heer Bommel wanhopig. 'Ik ben vreselijk moe. Bovendien ben ik door en door verkleumd door dat open venster. Geef die melk maar hier, Joost. Dat zal me goed doen.'
'Heer Bommel zal niets gebruiken,' zei de muze koud. 'Neem dat glas mee en ga heen!'
De bediende keek enigszins verward van de een naar de ander, doch toen nam hij een besluit. Hij keerde zich om, mompelde een korte groet en liep met zijn consumptie de kamer uit.
'Dat gaat te ver!' riep heer Ollie woedend. 'Wie is hier de baas in huis!'
'Ik,' zei de muze. 'Zolang je dat gedicht niet hebt afgemaakt, heb je te doen wat ik je zeg, anders loopt het slecht met je af!'
'Maar ik kan niet dichten!' riep de ongelukkige dichter. 'Ik heb slaap!'
'Dat komt van die zachte kussens,' zei de muze. En ze trok de gemakkelijke leunstoel onder hem uit, zodat hij met een dreun op de grond viel.
Terwijl dit gebeurde had Tom Poes niet stil gezeten. Heer Bommel moest het gedicht terug hebben, dat was duidelijk en daarom had hij net zolang gevraagd waar het was, totdat Hein Kwakkels zich begon te herinneren dat hij zijn boterhammen op het reclamebureau had opgegeten.
'Kom mee!' riep Tom Poes. 'Ga het zoeken! Want als het weg is, ga ik naar de politie!'

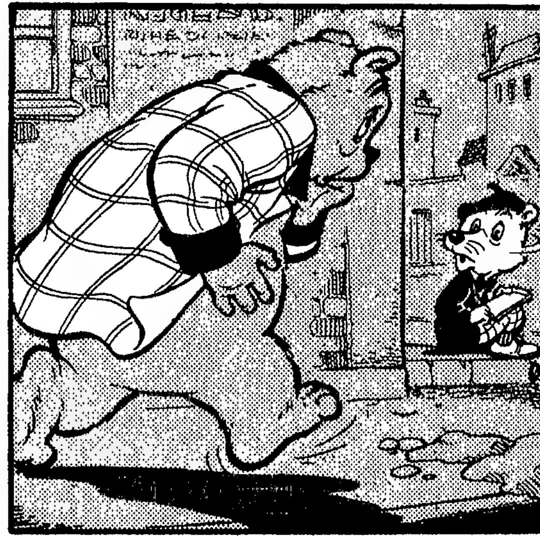
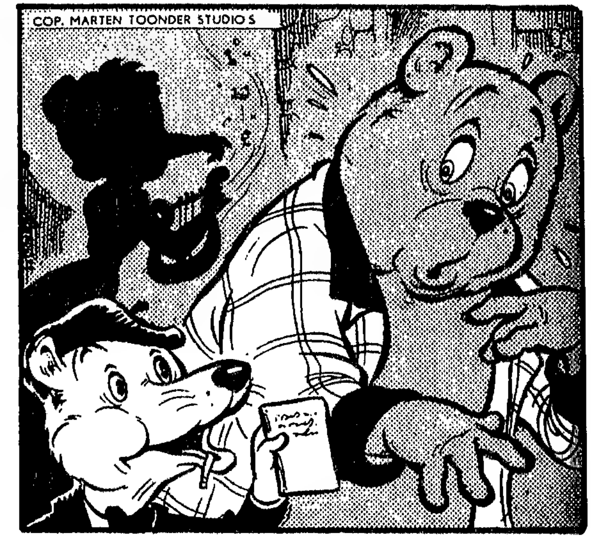

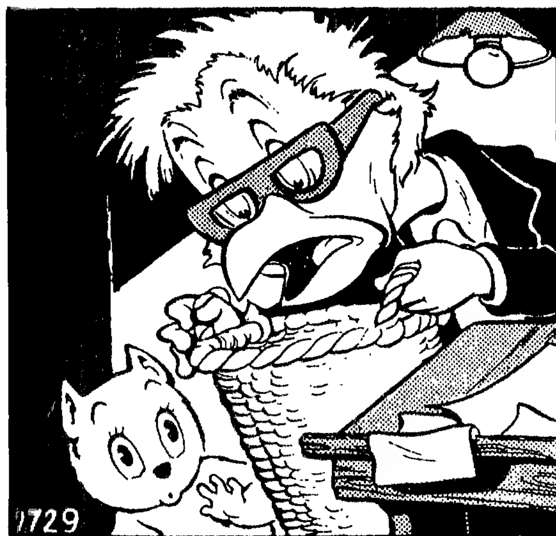

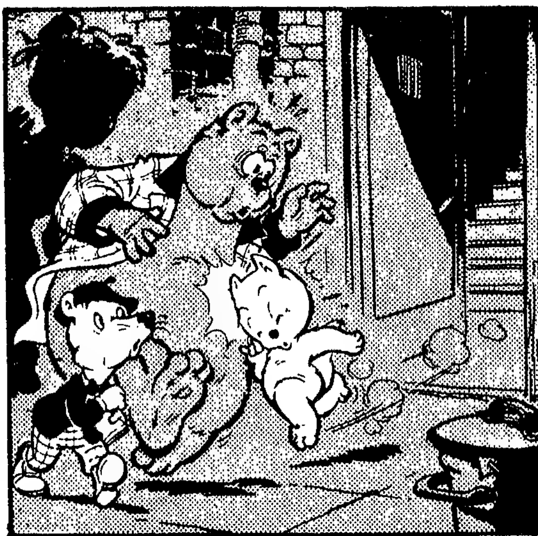
De journalist Argus was op weg naar de krant, toen hij de commissaris van politie tegenkwam. En omdat hij behoefte had aan een praatje, bleef hij staan en wisselde enkele woorden over de Waaizak-herdenking die er binnenkort zou zijn.
'Ik ben iets op het spoor!' zei de reporter geheimzinnig. 'Een stuntje! Er schijnt nog een onvoltooid gedicht van de meester te bestaan. 'Des dichters waarde', heet het. Ik ben op zoek om het te krijgen; het zou leuk zijn om het te kunnen plaatsen bij die herdenking.'
'Ja, dat zou aardig zijn,' zei de commissaris. 'Ik zie anders niet zoveel in de dichtkunst; ieder het zijne hoor! Neem bijvoorbeeld die Bommel – helemaal aan de drank en aan lager wal door dat gerijmel!'
'Oja?' zei de journalist, 'dat is interessant! Even een notitie maken.'
Op dat moment klonken er haastige schreden en nu kwamen Tom Poes en de reclamekunstenaar langs gesneld.
'Hé! is er iets aan de hand?' riep de reporter, die graag alles wist. Hij klapte zijn boekje dicht en rende achter het groepje aan.
'Wat is er?' drong hij aan. 'Is het erg?'
'Ja,' zei Tom Poes. 'Het gedicht van Waaizak is zoek. Zijn laatste gedicht. Maar we zijn op het spoor!'

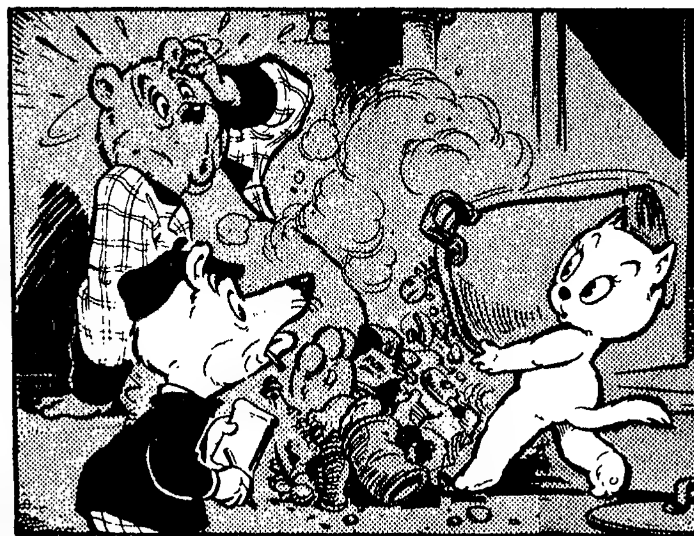

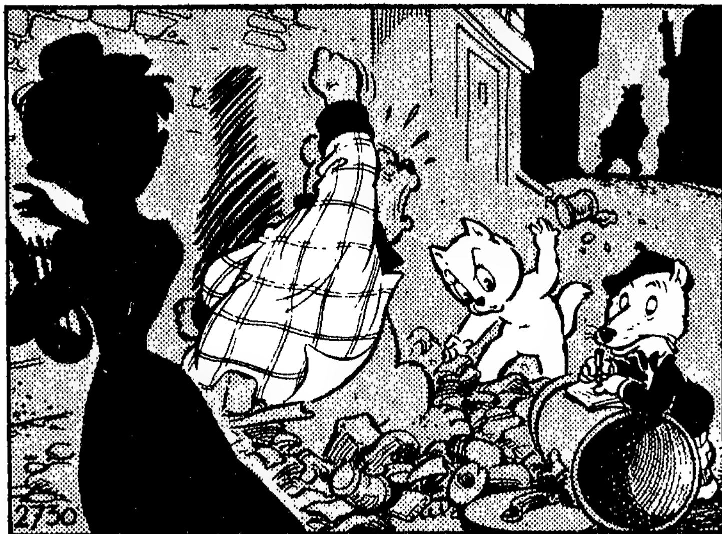
'Dat is interessant!' riep Argus. 'Het gedicht van de oude Waaizak? Dat is nu juist wat ik zoek voor de herdenking. Waar is dat vers?'
'Hierbinnen!' hijgde Tom Poes. Hij sprong achter de reclamekunstenaar Kwakkels aan een gebouw binnen. 'Hier is het zoek geraakt,' riep hij over zijn schouder.
'Eigenaardig,' prevelde de journalist. 'Hoe raakt zo'n meesterwerk nu op een reclamebureau verzeild? Maar ik ben toch maar een geluksvogel, dat ik er zomaar de lucht van krijg. 'Des dichters waarde' is tenslotte een gedicht waar nog nooit iemand iets van gehoord heeft...'
Hij wierp snel enige aantekeningen in zijn blocnote, doch hierin werd hij gestoord door het passeren van een mompelende wandelaar.
Het was heer Ollie, die in grote zorgen door de kille nachtlucht voortliep. Van tijd tot tijd uitte hij een smartelijke zucht of een vreugdeloos lachje, doch overigens kon men hem onsamenhangende woorden horen prevelen.
'Dak, gak, lak, tak, mak, hak...' sprak hij.
'Wat is er met u aan de hand?' riep Argus uit.
Hij klapte zijn boekje dicht en snelde achter de gekwelde gedaante aan (want hij wilde nu eenmaal graag van alles op de hoogte zijn).
'St-stoor me niet!' zei heer Ollie. 'Ik dicht!'
'Dat is interessant!' riep de journalist uit. 'Wàt dicht u?'
'Stoor Olivier niet!' riep een dame die de hoek om kwam. 'Hij maakt Waaizaks onvoltooide af!'

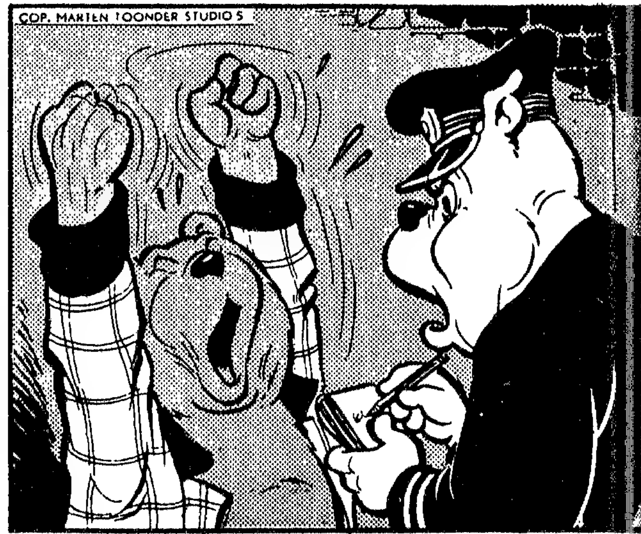

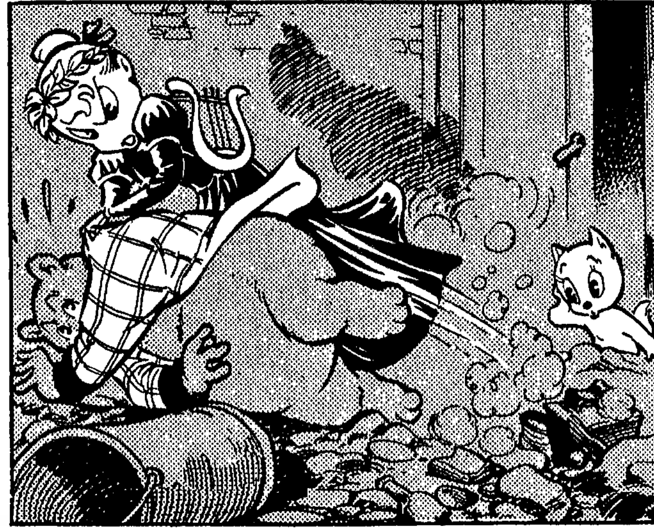
Intussen was de reclameschrijver Tom Poes voorgegaan naar een klein vertrekje.
'Ik hoop, dat het er nog is!' zei hij zenuwachtig. 'Soms ruimen ze hier alles op en dat is vreselijk. Al mijn papieren zijn altijd weg. Ik sukkel daar erg mee...'
Hij raapte de prullenmand op en boog zijn gelaat er overheen.
'Net als ik al dacht,' riep hij uit. 'Leeg! Men heeft hier schoongemaakt en nu is mijn boterhampapier in de vuilnisemmer geraakt en omdat ik het gedicht als boterhampapier gebruikt heb...'
Tom Poes liet hem niet uitpraten.
'Waar staat die vuilnisbak?' vroeg hij haastig.
'Beneden, bij de achterdeur,' zei Hein Kwakkels bedrukt. 'Dit spijt me allemaal heel erg. Heus! Ik ben alleen maar slordig en niet slecht...'
Tom Poes was echter de trap alweer afgerend. Na enig zoeken vond hij de achterdeur en sprong naar buiten, juist op het moment dat heer Bommel daar passeerde in gezelschap van Argus. Het was een lelijke botsing, maar Tom Poes stoorde zich daar niet aan. Hij sprong op het vuilnisvat af en keerde dat met een vlugge beweging om, zodat de beproefde kunstenaar nu plotseling tussen allerlei afval en blikwerk zat.
'Wat is er?' vroeg de reporter die een nieuwtje rook.
'Ik zoek het gedicht van Waaizak,' zei Tom Poes.
'Hier?' riep Argus verrast. 'Dat is interessant!'

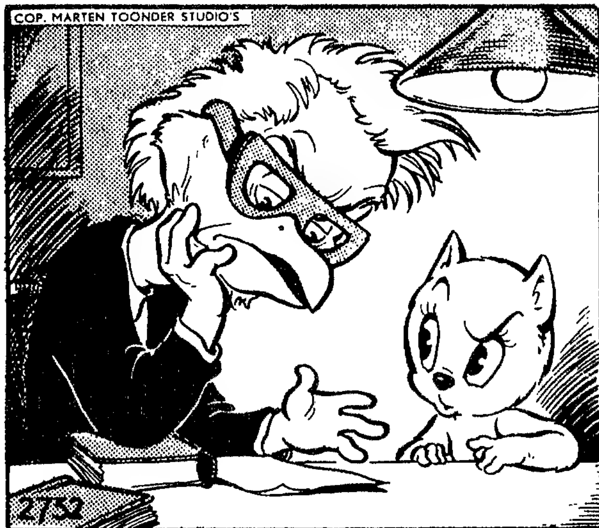
'Hoe is het onvoltooide gedicht van Wladimir Waaizak tussen deze rommel geraakt?' vroeg de journalist, al schrijvende.
'Weggegooid door een reclameschrijver,' zei Tom Poes kort. Hij doorzocht de afval zo vlug als hij kon, maar het viel niet mee. Dat kwam natuurlijk ook omdat hij weinig hulp kreeg.
Heer Bommel, die toch al aan het einde van zijn krachten was, had door het gebeuren een driftaanval gekregen en zat nu tierend tussen de proppen en de visgraten. De muze Polly zweefde snaartokkelend langs om zich in de schaduw terug te trekken.
'Een goede atmosfeer,' prevelde ze. 'Zó ontwaakt het temperament.'
Maar nu naderde de commissaris van politie weer, die dit nachtelijk rumoer natuurlijk niet kon goedkeuren.
'Wel, wel,' gromde hij. 'Als dat Bommel weer niet is! Van kwaad tot erger. Slijpt 's nachts de straten en zit op een vuilnisbelt burengerucht te maken. Ik ga je naam weer opschrijven.'
'Ga weg!' schreeuwde Ollie. 'Of ik bega een ongeluk! Is er dan niemand, die begrijpt, dat een heer aan het einde van zijn zelfbeheersing kan raken! Ik stort in!'
'U dicht toch?' vroeg de reporter. 'Zei u niet, dat u Waaizaks onvoltooide ging voltooien?'
'Hij voltooit niets,' snauwde de politiechef. 'Hij hangt de beest uit. Maar ik krijg er genoeg van.'
De rest van zijn woorden ging in heer Bommels kreten verloren.

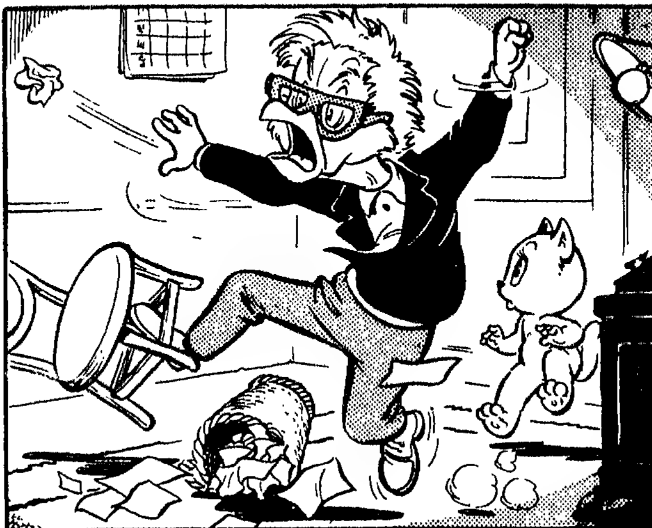

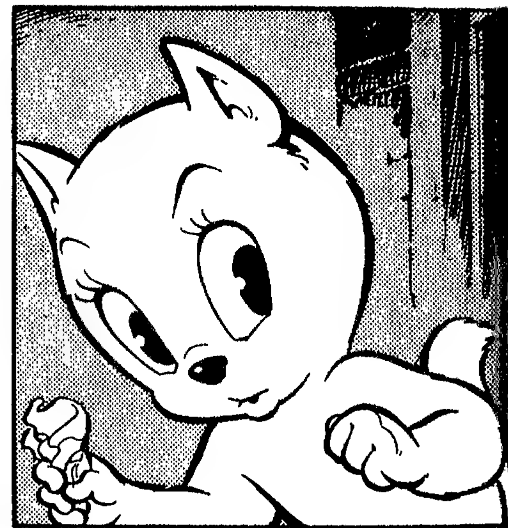

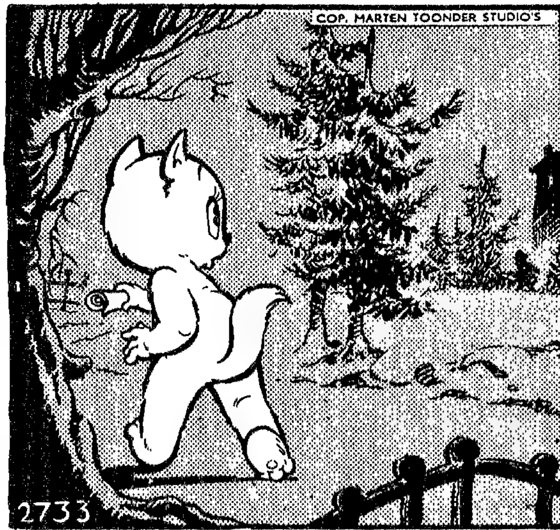
Na enige tijd klapte de commissaris zijn notitieboekje dicht en liep met zware schreden heen.
'Ziezo!' sprak hij. 'Dat zal je leren! Twee bekeuringen in twee nachten. Dit belooft een flinke drukker te worden.'
'Nou, reuze!' zei de journalist Argus. 'Maar waarom bekeurt u meneer Bommel eigenlijk! Dit was niet eens zijn schuld, want hij liep gewoon te dichten toen Tom Poes die vuilnisemmer leeggooide.'
'En waarom gooide Tom Poes die leeg?' vroeg de commissaris.
'Om het gedicht te zoeken,' legde de reporter uit.
'Nu dan,' hernam de politie-chef. 'Zo ziet u! Dat dichten leidt tot het uitstorten van vuilnisemmers, dat blijkt. En daar moet tegen opgetreden worden.'
Intussen was de muze weer uit haar hoek naar voren gekomen. Ze greep heer Ollie in de kraag, zonder medelijden met de zwaar beproefde dichter te tonen.
'Er moet gewerkt worden, Olivier,' riep ze uit. 'Vooruit, we gaan verder met het voltooien van 'Des Dichters Waarde'.'
'Help me dan toch, jonge vriend!' riep heer Bommel wanhopig. 'Verzin toch eens een list! Moet ik dan alles alleen doen?'
Tom Poes luisterde naar het zich verwijderende geroep en schudde het hoofd. Hij had het papier niet gevonden en hij zag de toekomst donker in. Doch op dat moment verscheen Hein Kwakkels in de deuropening van het reclamebureau.
'Het spijt me reuze, zeg!' sprak hij nerveus. 'Je had al deze rommel niet hoeven te maken; ik had het gedicht al die tijd in mijn zak. Ik ben slordig, hè? Maar ik ben niet slecht en ik hoop, dat je niet boos bent. Hier is het.'

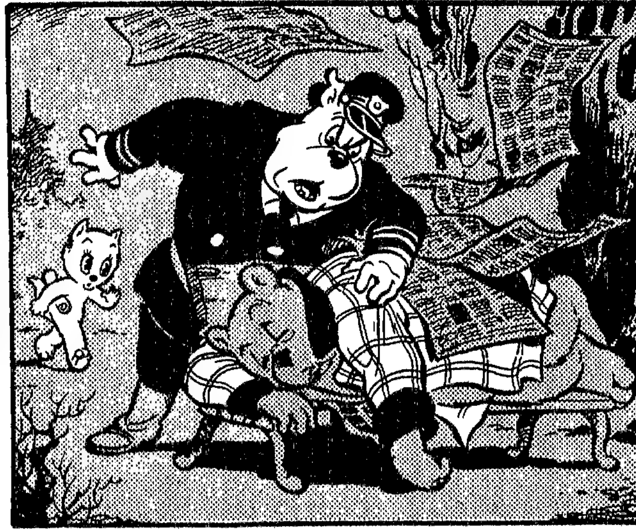
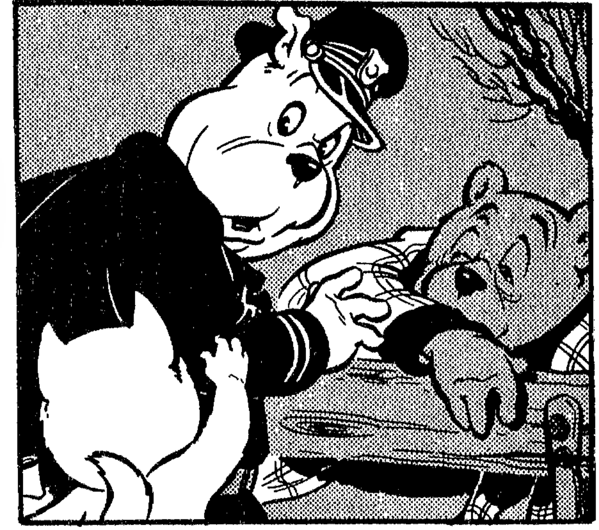

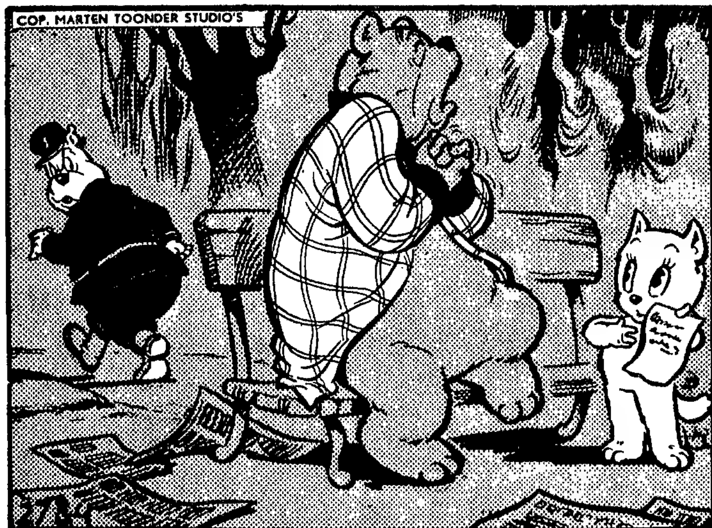

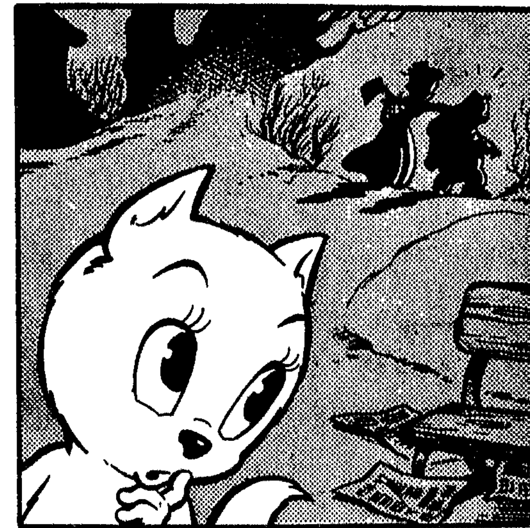
Natuurlijk was Tom Poes boos. Hij vertelde de reclameschrijver hoe hij over hem dacht en legde hem uit, dat heer Bommel door zijn slordigheid steeds dieper in de moeilijkheden raakte.
'Afspraak is afspraak,' zei hij. 'Het minste wat je nu doen kunt is het gedicht afmaken.'
Kwakkels gehoorzaamde zuchtend, maar het bleek al gauw, dat hij er ook geen gat in zag.
'De maan staat rond op de nok van mijn...' prevelde hij. 'Laten we zeggen op de nok van mijn dak! Goed. Verder. Mijn huis ligt vlak voor de muur op de... op de... Op de wat? Wat rijmt er op dak? Of hoeft het niet te rijmen? Ik weet niet eens of dit een experimenteel vers is.'
'Ik ook niet,' zei Tom Poes. 'Maar het was een kleinigheid, zei je. Een hinkelrijm of zo.'
'Men zegt zoveel als dichter!' riep Hein Kwakkels uit. 'Waar moet het heen wanneer men geen dichterlijke vrijheid meer heeft?'
Hij verfrommelde het papier en wierp het in machteloze woede tegen de wand.
'Bah!' schreeuwde hij, 'wat een wereld! Wanneer men een kunstenaar is zit men altijd in de schophoek. Men raakt aan lager wal – op een reclamebureau of zoiets. Ach, wat is de wereld slecht!'
Hij barstte in schreien uit en Tom Poes raapte met een zucht het gedicht op en liep er mee de deur uit.
'Nu zijn we nog even ver,' dacht hij.

Tom Poes liep peinzend door het stadsplantsoen naar huis. Hij had een slecht humeur, want de zaak lag hem zwaar op de maag.
'Als dit zo doorgaat, raakt heer Bommel helemaal in de versukkeling,' dacht hij. 'Wanneer hij niet gauw geholpen wordt, kan er van alles gebeuren. Maar hoe kan ik hem helpen?'
Uit deze sombere gedachten werd hij opgeschrikt door een luide stem, die boos door de nacht schalde.
'Landloperij!' riep die stem. 'Dat gaat zo niet! Dat is verboden. Vooruit, opstaan!'
Het was commissaris Bas, die op zijn ronde heer Bommel slapend op een bankje had aangetroffen.
De beklagenswaardige dichter was zózeer door vermoeidheid bevangen, dat zelfs de muze hem niet wakker had kunnen krijgen en harpspelend verdwenen was.
De politiechef veegde de kranten weg, die de ongelukkige als dekking tegen de vorst gebruikte. Het was duidelijk, dat Bulle Bas er ook ditkeer een mooie bekeuring in zag, met een mogelijkheid tot opzending naar Veenhuizen. Maar Tom Poes trok hem aan de jas.
'Laat heer Bommel liever met rust, commissaris,' zei hij. 'Hij is aan een groot werk bezig en u zult er geen spijt van krijgen wanneer u niet al te streng bent, dat beloof ik u.'
'Hm,' gromde de beambte. 'Praatjes!' Maar het was te zien dat hij twijfelde.

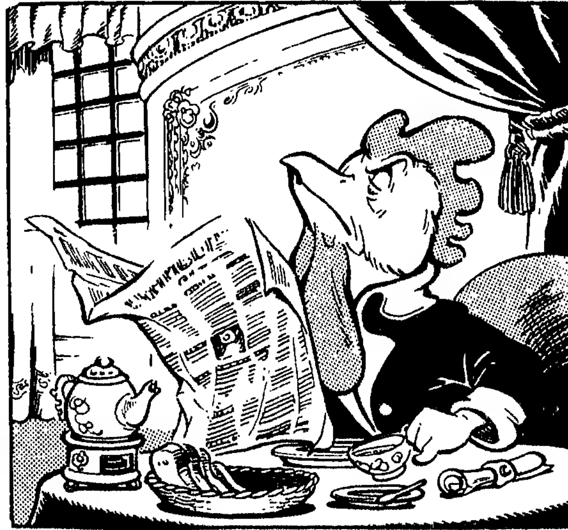

De commissaris klapte, na enig peinzen, zijn notitieboekje dicht en keerde zich om.
'Voor deze keer dan,' bromde hij. 'Ik zal dit door de vingers zien. Maar zorg ervoor dat hij nu keurig naar huis gaat. Geen landloperij meer, begrepen? Ik heb genoeg van dit geslemp en geslijp!'
Hij verdween in de duisternis en Tom Poes liep nu haastig op heer Bommel toe.
'Kom mee,' zei hij. 'We gaan naar huis, heer Ollie! Ik heb het gedicht gevonden, kijk maar!'
Hij hield het papier omhoog, zodat heer Bommel er met bloeddoorlopen ogen een blik op kon werpen. Maar het was duidelijk, dat de dichter daar niet vrolijker van werd.
'Bah!' riep hij walgend. 'Ik wil niet dichten! *Ik wil niet!!'*

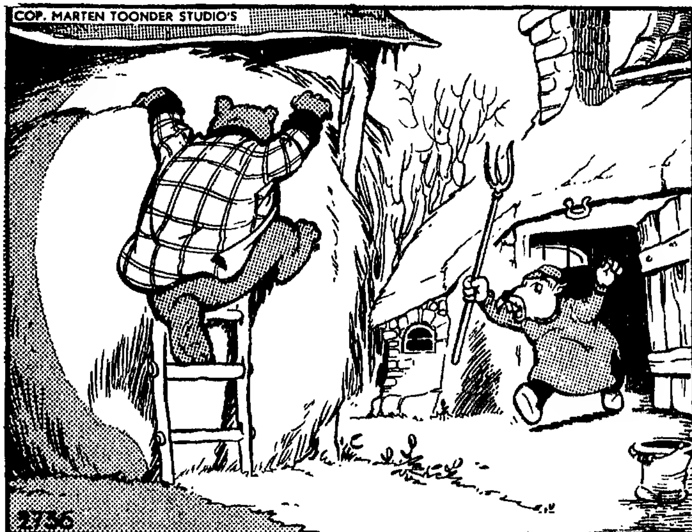
'Kom nu,' suste Tom Poes, 'laten we het vlug even afmaken, dan bent u van het contract met de muze af. Ik zal u even helpen – dan zijn we zó klaar. En dan hoeft u nooit meer te dichten.'
Voordat heer Ollie hier op in kon gaan, verscheen echter plotseling de muze Polly van achter het struikgewas.
'Niets daarvan!' riep ze met schelle stem. 'Hij moet het gedicht zèlf afmaken. Ga weg jij, akelig ventje! Kom, Olivier, aan het werk! Vooruit, de maan staat rond op de nok van mijn...'
Het getokkel van haar lier overstemde de uitroepen van de ongelukkige kunstenaar, die, voortgeduwd door zijn muze, over het heuveltje verdween, en Tom Poes keek het groepje bekommerd na.

De journalist Argus had zijn lotgevallen van de afgelopen nacht uitvoerig in de krant gezet, zodat iedereen die daar belang in stelde, de strijd van de dichter Bommel volgen kon.
Lieden als burgemeester Dickerdack barstten in een schamper gelach uit toen ze het lazen en de magistraat las het bericht op luide toon voor aan zijn ambtenaar eerste klasse.
'Heb je het gehoord, Dorknoper?' riep hij uit. 'O. B. Bommel is bezig een onsterfelijk gedicht te maken. 'Des dichters waarde' heet het. Heb je ooit zoiets geks gehoord?'
'Nog nooit, burgemeester,' gaf de beambte toe. 'Laat iedereen toch gewoon doen, zeg ik altijd maar. Dat dichten leidt alleen maar tot het niet betalen der directe belastingen. Het moest verboden worden.'
De markies van Cantecler daarentegen lachte helemaal niet. Hij las het bericht aan zijn ontbijt, zodat hij zich in zijn thee verslikte.
'Bommel bezig met Waaizaks meesterwerk!' prevelde hij. 'Het is affreus! Des dichters waarde! Ach, waar moet het met die waarde naar toe, nu deze beunhaas haar in de vingers heeft!'
De dichter zelf was zich niet bewust van die beroering. In een hooiberg had hij eindelijk een schuilplaats gevonden en gekweld door dromen over de Waarde van dichters, had hij een paar uren geslapen.
Nu stak hij het grauwe gelaat uit de prikkende hooisprieten en kreunde.
'Het leven heeft geen waarde meer,' prevelde hij. 'Dit is het einde van een heer van stand...'

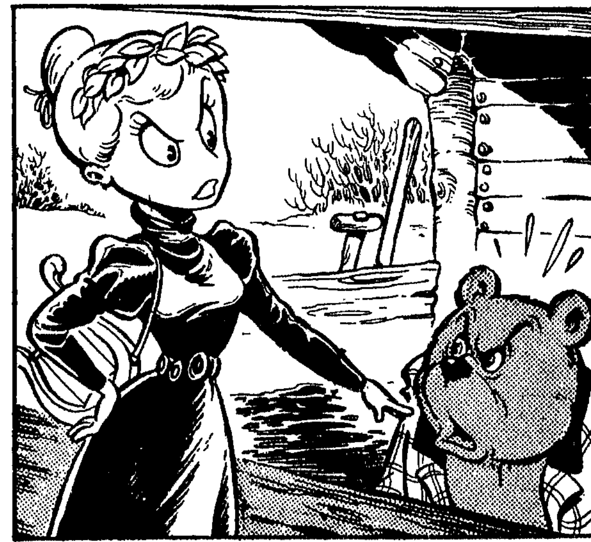

Heer Bommel keek voorzichtig om zich heen. Hij zag, dat de zon reeds boven de kim stond en vriendelijk over het boerderijtje scheen. Er kakelden wat kippen en een haan kraaide in de verte. Van de muze was geen spoor te bekennen en ook overigens voelde hij zich beter nu hij een weinig geslapen had.
Hij overwoog om een nieuw leven te beginnen, rustig tussen zijn boeken en zijn kunstschatten in slot Bommelstein.
'Ik ga naar een goede advocaat,' prevelde hij, terwijl hij naar beneden begon te klimmen. 'Ik laat dat contract met Polly ongeldig verklaren en ik zal voortaan altijd naar de raad van Tom Poes luisteren. Het leidt tot niets dan ellende om een kunstenaar te zijn, wanneer men een heer is.'

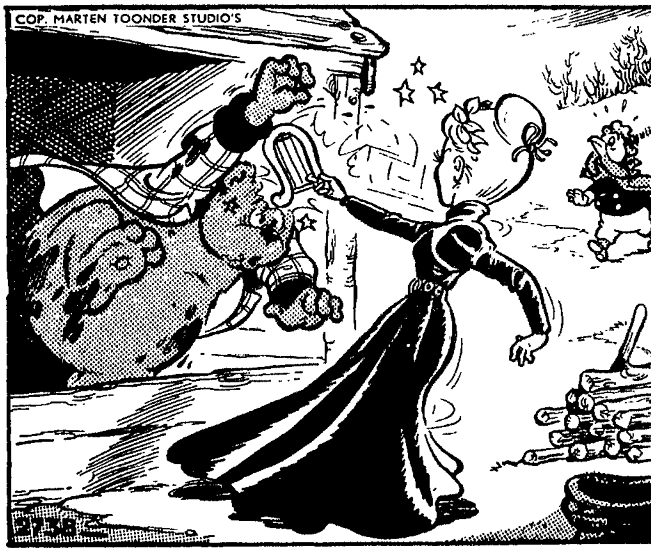
Hij keerde zich om en stond nu plotseling tegenover een boer, die hem dreigend met een hooivork had opgewacht.
'Landloperij in mijn hooiberg!' riep de landbouwer woedend. 'Dat gaat niet! Dat maakt maar brand en dat steelt maar!'
'Oho!' zei heer Bommel, met iets van zijn oude waardigheid. 'Ik ben geen landloper, jonge vriend! Ik ben een heer. Ik bedoel, ik ga weer een heer worden! Ik schei uit met landlopen, als je begrijpt wat ik bedoel.'
Het was echter begrijpelijk dat de boer dat niet begreep. Hij dreef heer Bommel met de punten van zijn vork steeds verder achteruit en weigerde naar verstandige taal te luisteren.
'Van mijn erf af!' schreeuwde hij. 'Of ik haal de veldwachter!'

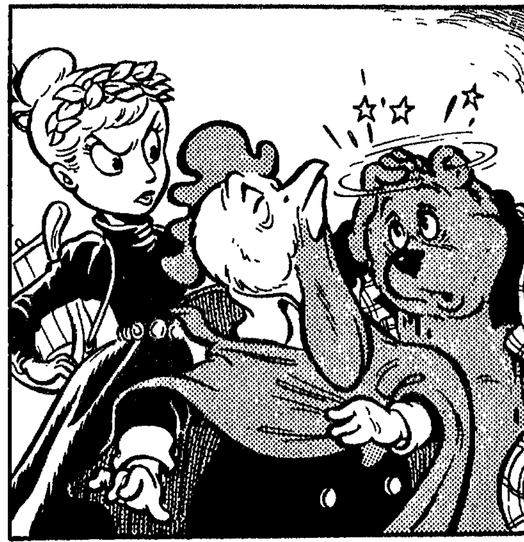

De dag, die zo goed begonnen was, begon er alweer duister uit te zien.
Heer Bommel staarde met verdraaide ogen naar de dreigende punten van de hooivork en deinsde angstig achteruit in de richting van een leegstaand varkenshok. Tenslotte struikelde hij over het houtwerk en stortte achterover in het onfrisse gebouwtje.
Daar lag hij nu, in een poel van kwalijk geurende modder – en ieder lezertje, dat wel eens een blik in een varkensstal geworpen heeft, zal kunnen begrijpen hoe hij zich voelde.
De boer barstte in een grove lach uit en liep terug naar zijn bedrijf.
'Dat zal je leren om in mijn hooiberg te slapen!' riep hij, terwijl hij uit het gezicht verdween.

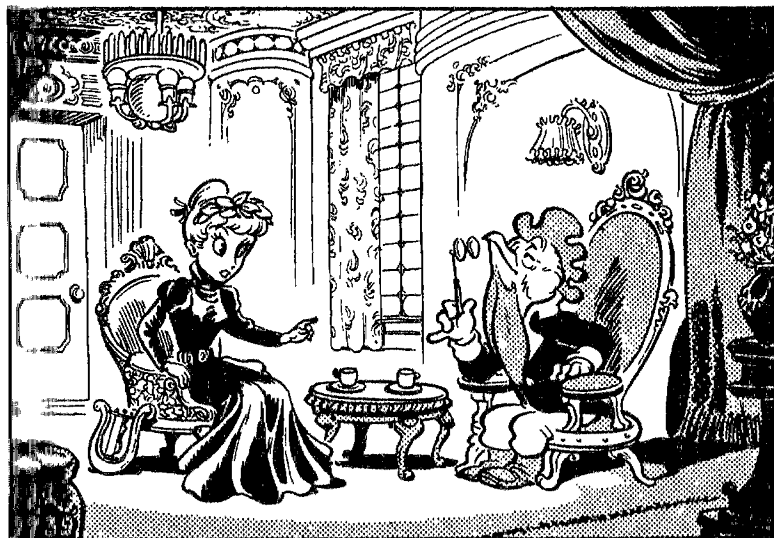
Heer Bommel antwoordde niet. Hij krabbelde moeizaam overeind en maakte aanstalten om uit het hok te klimmen, toen plotseling de muze verscheen. Ze sloeg licht een paar snaren aan en boog zich wat naar voren.
'Komaan, Olivier,' sprak ze. 'Nu is het genoeg geweest. Een beetje door de modder wentelen is goed voor een dichter, maar je moet het niet overdrijven. Je bent nu wel rijp, hoor. Kom eruit en maak 'Des dichters waarde' af.'
Heer Bommel stiet een gegrom uit. Het was te zien, dat zijn slechte ik boven begon te komen en dat hij op het punt stond om zijn eerbied voor een dame te vergeten.

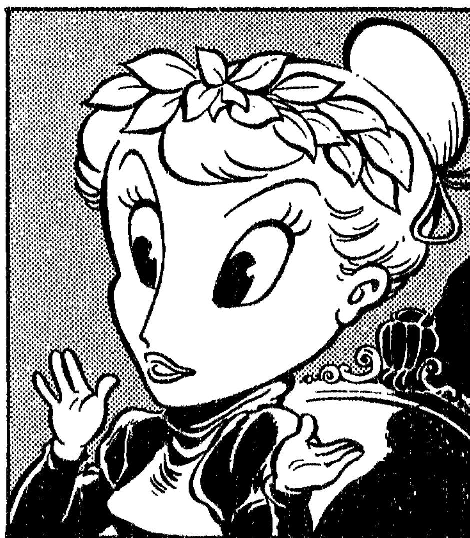

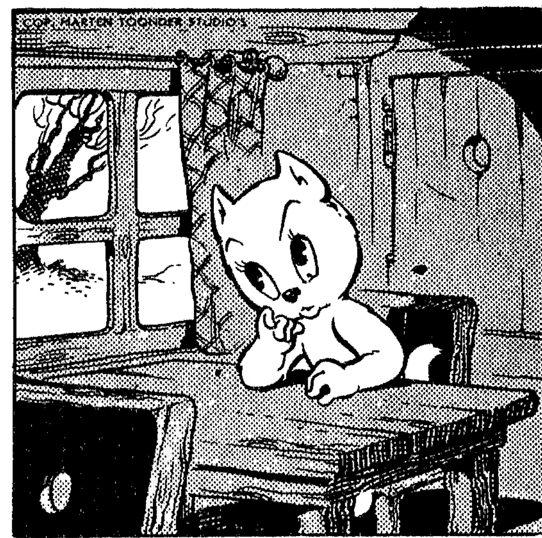

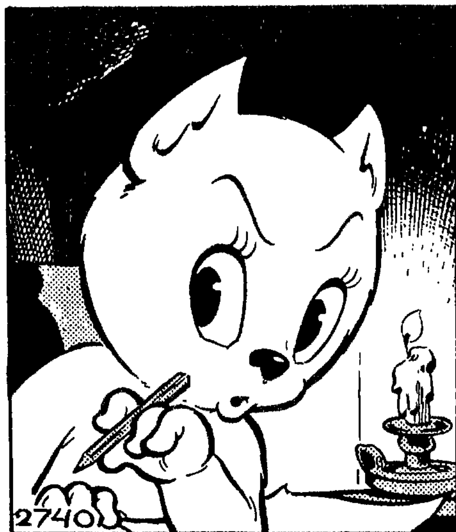
‘Ga weg mens!!!’ loeide heer Ollie. ‘Laat me met rust! De maat is vol. Ik neem het niet meer!’
Zo roepende sprong hij overeind met de bedoeling om de muze een flink pak klappen te geven.
Maar Polly was niet bang voor de woedende dichter – daarvoor had ze te lang in het vak gezeten. Met een welgemikte slag deed ze haar lier op de schedel van de getergde heer belanden, zodat die versuft tegen het varkenshok tuimelde.
Nu wilde het geval, dat de markies de Cantecler, bezig aan zijn ochtendwandeling, juist in de buurt was. Hij sprong voorwaarts en plaatste zich met een fier gebaar voor de dame, zodat hij deze met zijn lichaam tegen verdere aanvallen beschermde.
‘Parbleu!’ sprak hij geschokt. ‘Het is erg, mevrouw! Heeft deze stinkende woesteling u leed gedaan?’
‘Ikkik... ik b-ben geen stinkende w-woesteling!’ riep heer Ollie uit. ‘Ik... eh...’
Hij zweeg en snuffelde eens. En hoe langer hij snuffelde, hoe meer hij verbleekte.
‘Stinkende woesteling...’ prevelde hij tenslotte. Hij liet zich op een kruiwagen zakken en staarde dof naar de edelman, die met een hoffelijk gebaar zijn arm aan de muze bood.
‘Sta mij toe u een ochtenddronk aan te bieden,’ zei hij, ‘dat zal u het doorgestane leed doen vergeten.’
Polly nam het aanbod glimlachend aan en het tweetal verwijderde zich van de ongelukkige heer Ollie.
‘Ik, een heer en een Bommel!’ stamelde deze gebroken.‘Ik ben blij, dat mijn goede vader dit niet mee heeft hoeven maken...’
En hij barstte in schreien uit.

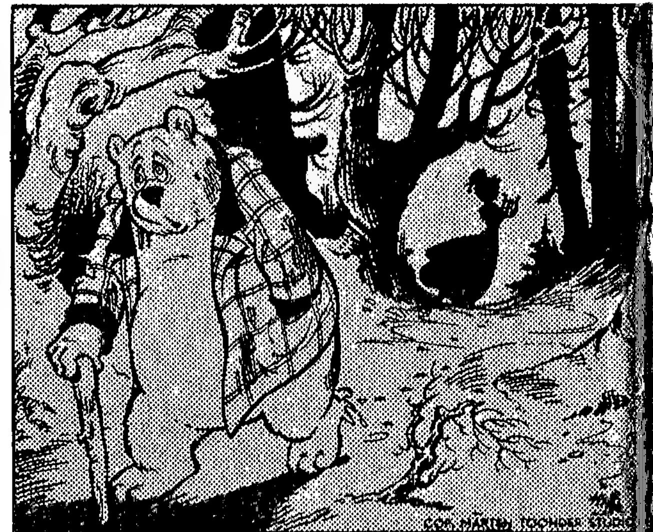

'Het is een zware taak,' zei de muze zuchtend.
Ze zat tegenover de markies en dronk haar koffie met tegenzin, want koffie is geen muzendrank.
'Parbleu,' zei de edelman, 'waarom bent u er ooit aan begonnen, mevrouw? Hoe kunt u verwachten, dat een prul als deze eh... Bommel ooit een onsterfelijk gedicht als 'Des dichters waarde' voltooit? Deze waardeloze figuur weet niet eens wat de waarde eens dichters is.'
'Het is héél moeilijk,' gaf Polly toe. 'Maar een muze kan nooit haar contract verbreken. Ik moet verdergaan met het inspireren van Olivier, totdat hij het gedicht heeft afgemaakt.'
'Het is affreus,' zei de markies. 'Wanneer u mij die taak had opgedragen, zou het meesterwerk reeds lang klaar zijn.'
'Een muze draagt geen taak op,' zei de dame fijntjes. 'Een muze geeft inspiratie, dat is alles. En daarom kan dit geval héél lang duren.'
Dat was nu toevallig precies wat Tom Poes dacht. Hij zat aan zijn tafel te peinzen en hoe langer hij daar zat, hoe bezorgder hij werd.
'Als ik er niets aan doe, kan dit gedoe wel altijd blijven duren,' dacht hij. 'Want heer Ollie weet niets van rijmpjes af. Ik zal hem moeten helpen. Maar hoe!'
Hij trommelde nadenkend op de tafel en toen nam hij een besluit.
'Ik ga dat vers zélf afmaken,' prevelde hij. 'Het is jammer, dat ik het niet hier heb... maar misschien ken ik het wel uit mijn hoofd. Hoe was het ook weer? 'De maan staat rond op de nok van mijn...''

Hij nam een stuk papier voor zich, greep een potlood en begon te schrijven. Nu heeft Tom Poes een goed geheugen en bovendien had hij door het werken met Hein Kwakkels een diep inzicht in het vers gekregen.

Na enig peinzen en proberen lukte het hem dan ook om de volgende regels op schrift te stellen:

'De maan staat rond op de nok van mijn...
Mijn huis ligt vlak voor de muur op de...
Een huis heel zwart van de voet tot de...
Van muur tot top is hij plat als de...
In die top in de gaarde...'

Tom Poes schudde het hoofd. Hij voelde, dat hij er op die manier niet uitkwam en daarom veranderde hij de opstelling van de regels een beetje:

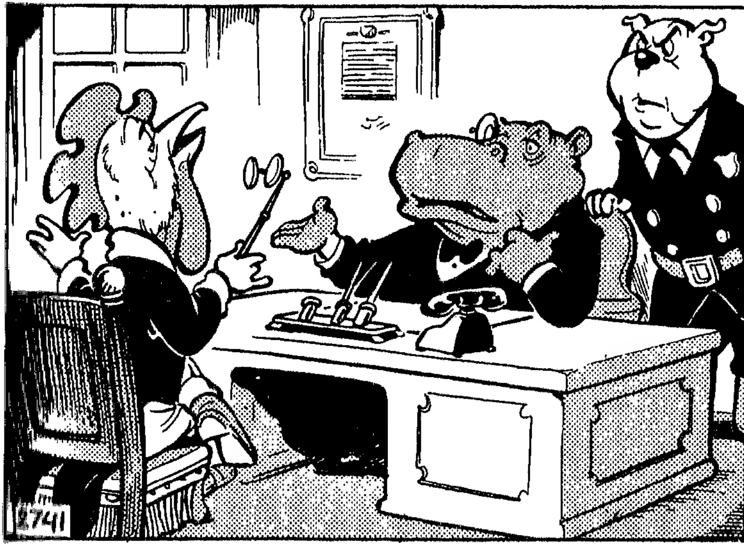
'De maan staat rond
Op de nok van mijn...
Mijn huis ligt vlak
Voor de muur op de...'

'Ik heb het!' riep hij toen uit. 'Op 'vlak' rijmt 'dak' – en op 'rond' rijmt 'grond'. Het is heel eenvoudig! Nu moet ik dus nog rijmwoorden hebben voor 'zwart' en 'top'; dat kan niet moeilijk zijn!!'

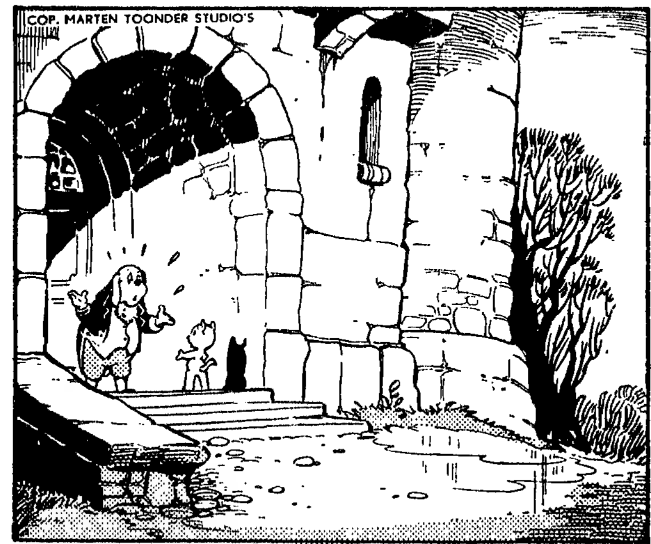
Hij ging vol ijver verder en toen de maan al een poosje aan de hemel stond was hij klaar.

Maar voorlopig was heer Bommel daar nog niet mee geholpen. De beklagenswaardige dichter slofte moeilijk door de duisternis, terwijl hij in zichzelf mompelde: 'Mijn huis ligt op de maan ...eh... op de voet... zwart als roet... de maan staat op mijn nok... kippenhok, blok, stok, tok, bah! Bah!'

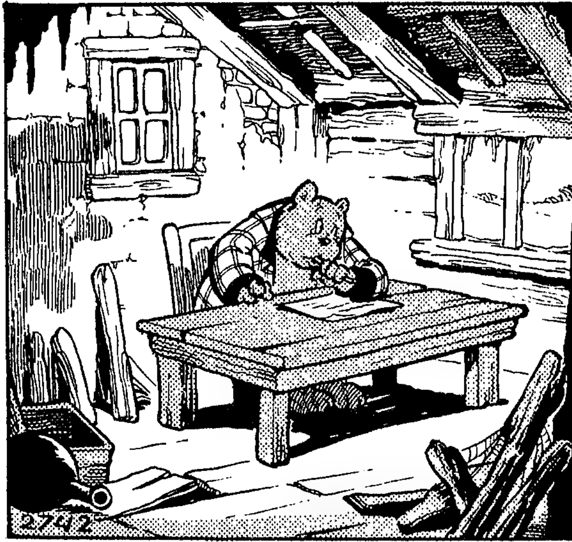
Maar er was geen ophouden aan. De muze Polly dreef hem voort door de koude nacht, terwijl ze op forse wijze haar harpje bespeelde...

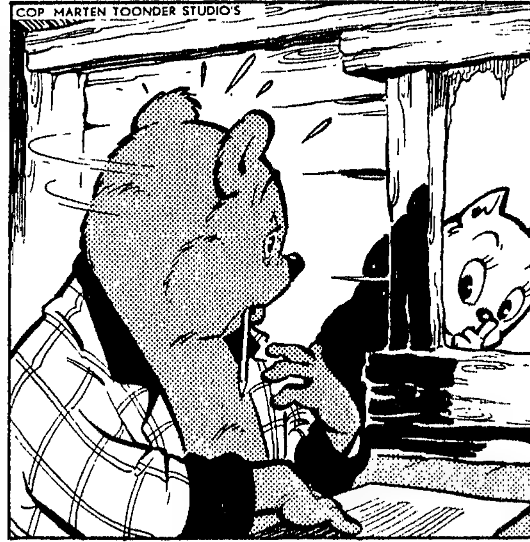

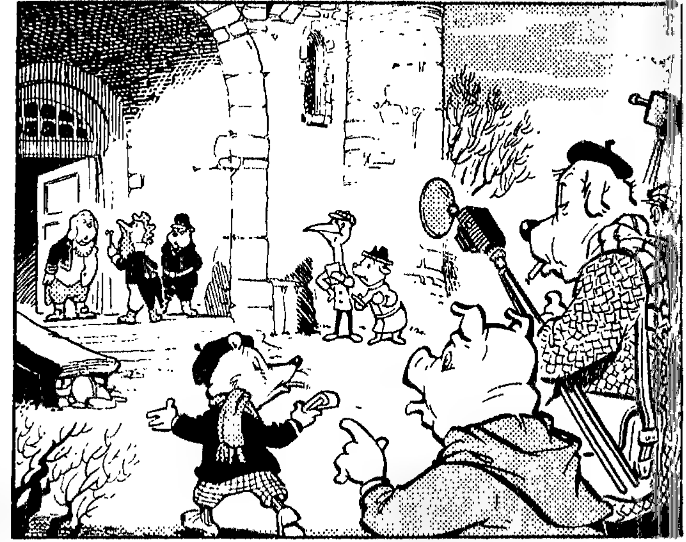

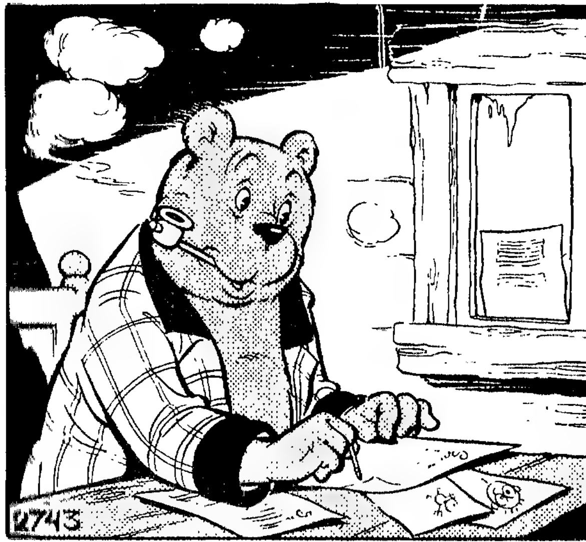
De volgende morgen ontving de burgemeester al vroeg bezoek van de markies de Cantecler.
'Er moet iets gedaan worden!' sprak de edelman. 'Als president van het Cultureel Centrum kan ik niet langer dulden, dat een figuur als deze eh... Bommel met onze kunstschatten spot. Gisteren trof ik hem aan in een varkenshok!'
'Alsjeblieft!' zei de magistraat getroffen. 'Een varkenshok! Goeie morgen!'
'Zeg dat wel,' hernam de markies. 'En deze kwalijk riekende zwerver is in het bezit van het onsterfelijk gedicht van Waaizak! Deze knoeier geeft zich voor dichter uit! Hoe moet dat met de Waaizak-herdenking, vraag ik mij af?'
'Dat vraag ik mij ook af!' riep de burgemeester. 'De commissaris van politie hier heeft drie bekeuringen wegens landloperij tegen Bommel O. B.! Ik stel voor om van gemeentewege in te grijpen. We zullen hem dat meesterwerk afnemen en het in handen van een bevoegde dichter stellen.'
'Uitstekend,' zei de edelman. 'Geeft u het dan maar aan mij. Ik zie kans om het af te maken voor het Waaizak-festival.'
De burgemeester ging met dat plan akkoord en begon de commissaris zijn orders te geven.
Intussen was Tom Poes blij naar Bommelstein gegaan om heer Ollie zijn werk te laten zien. Maar hij trof het slecht.
'Het spijt me, jongeheer,' zei de bediende Joost. 'Heer Ollie is al enkele dagen niet thuis geweest. Hij is zwervende, als ik mij zo mag uitdrukken. Hij loopt land; héél betreurenswaardig! Ik hoop, dat deze geschiedenis spoedig een gunstige wending neemt, want dit houd ik niet vol. Er zijn grenzen.'

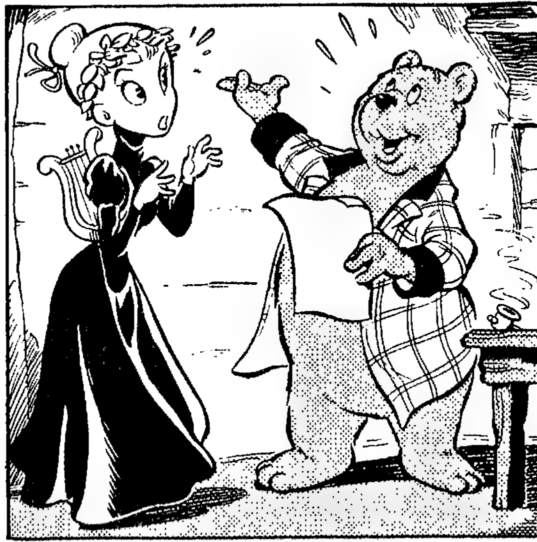

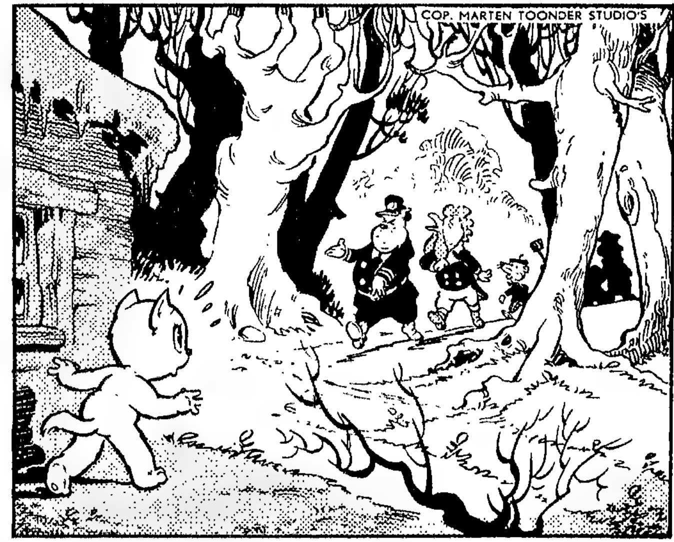

Heer Bommel had die nacht, na lang dwalen, een onderdak gevonden in de verlaten hut van de dichter Wladimir Waaizak. De muze vond dat een goede verblijfplaats, want waar zou het gedicht beter voltooid kunnen worden dan in de woning van de overleden kunstenaar?
De ongelukkige heer van Bommelstein zat tobbend aan het venster van het bouwvallige gebouwtje en beet op zijn potlood. Achter hem tokkelde Polly dromerig op haar luit, maar dat bracht hem geen verlichting. De woorden van het gedicht leken hem betekenisloze onzin toe en hoe langer hij er op staarde, hoe wanhopiger hij werd.
Toen werd er zachtjes op het raam getikt. Heer Ollie keek op en zag Tom Poes buiten staan. Zijn jonge vriend legde de vinger op de lippen en haalde toen een papier van achter zijn rug te voorschijn.
Gelukkig was heer Bommel te versuft om een uitroep van verrassing te slaken. De muze speelde dan ook voort zonder iets te merken – en dat was erg gelukkig.
De commissaris van politie was namelijk in het bezit van een Bevel Tot Onteigening van Waaizaks gedicht en in gezelschap van de markies en enkele journalisten en fotografen had hij zich naar Bommelstein begeven.
Het was wel even een teleurstelling, toen bleek, dat heer Ollie niet thuis was. Maar de markies had als kunstgevoelige direct het spoor te pakken.
'Laten we naar Waaizaks hut gaan,' stelde hij voor. 'De muze, die daar woont, zal ons zeker willen helpen. Zij is een dame.'

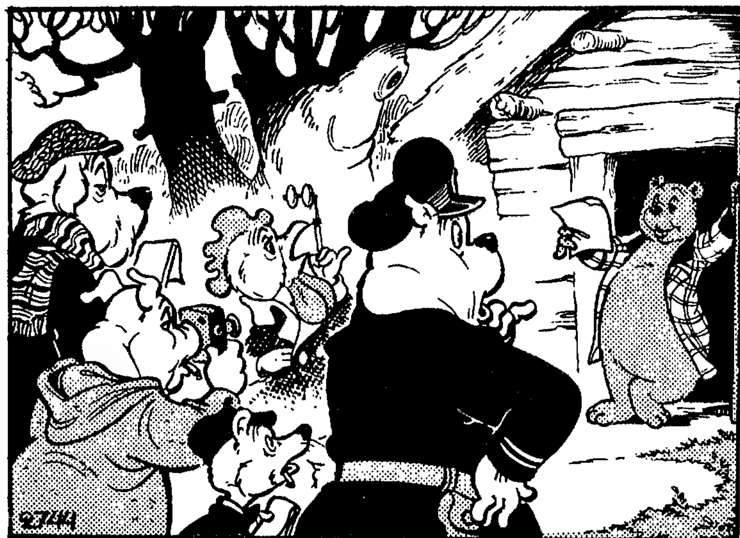

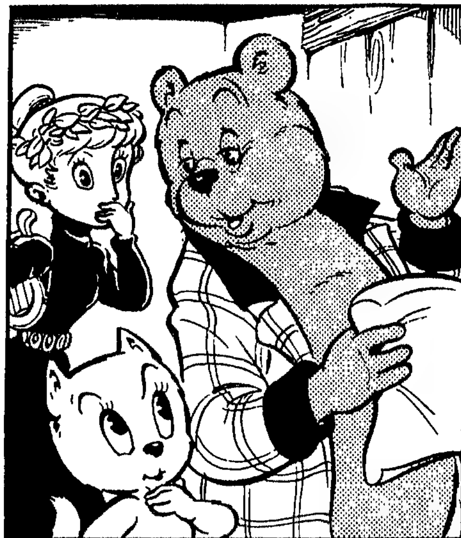
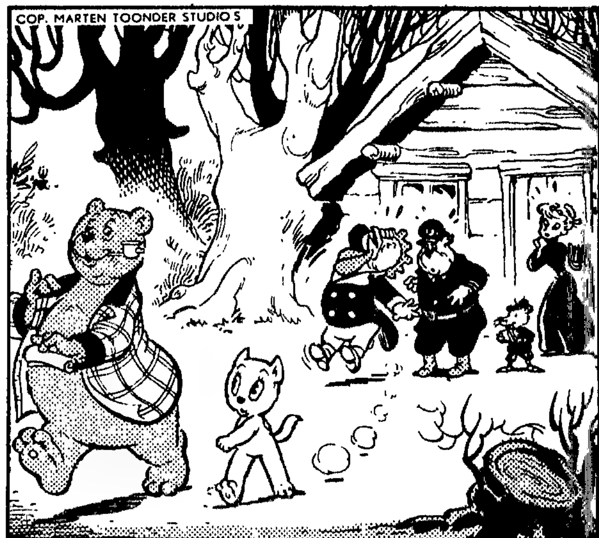

Heer Ollie is als knaap een héél begaafd spieker en afkijker op school geweest. Dat kwam hem nu uitstekend van pas, want toen hij eenmaal van zijn eerste verrassing bekomen was, draaide hij zich onopvallend een beetje om en gluurde naar het papier, dat Tom Poes tegen het venster drukte. En terwijl de muze aandachtig haar lier bespeelde, begon de dichter druk te schrijven. Nu, het vers was maar kort, daarom was hij dan ook al spoedig klaar met overschrijven.
'Ziezo!' sprak hij toen. 'Het is gereed. Ik weet niet hoe het kwam, maar de inspiratie sloeg me ineens in de vingers, als je begrijpt wat ik bedoel.'
Polly staakte in grote verbazing haar snarenspel en luisterde ademloos toe, toen de kunstenaar zijn werk begon voor te dragen:

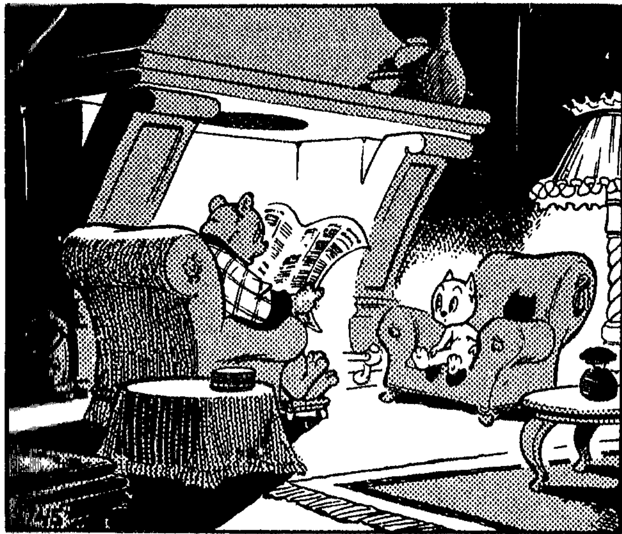
'De maan staat rond op de nok van mijn dak,
Mijn huis ligt vlak voor de muur op de grond –
Een huis heel zwart van de voet tot de kop –
van muur tot top is hij plat als de smart
In die top in de gaarde ligt heel des dichters waarde.'

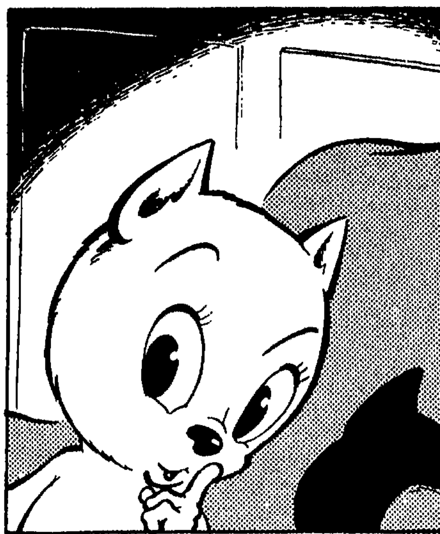
'Dat is het,' besloot heer Bommel. 'Hoe vind je het, Polly? Mooi hè?'
'Mooi vind ik het niet,' zei de muze. 'Het valt me tegen, eerlijk gezegd. Maar het is klaar en dat is heel bijzonder.'
Daar had de muze wel gelijk in. Maar het was bovendien juist op tijd klaar gekomen.

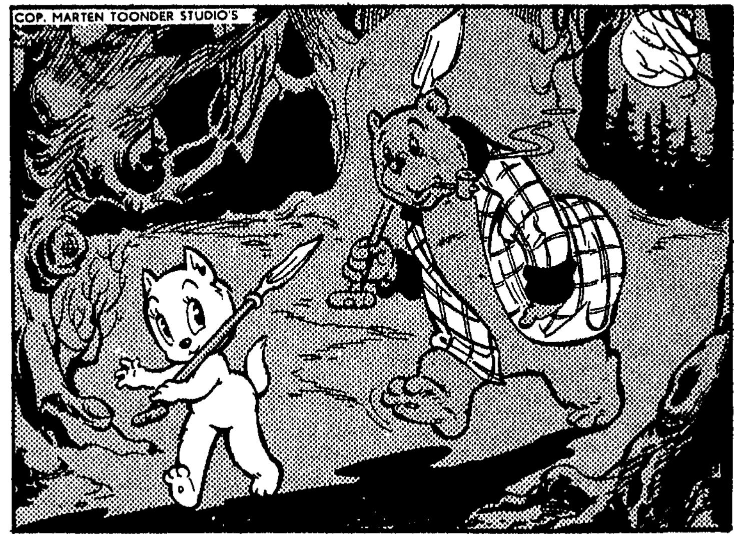

Op dat moment brak een groep figuren uit het struikgewas te voorschijn. Het was commissaris Bulle Bas, die in gezelschap van de markies van Cantecler en enige journalisten het onvoltooide gedicht ging onteigenen.
Maar toen ze bij het nederige gebouwtje aankwamen, werd de deur met een zwaai geopend en trad heer Bommel glimlachend naar buiten.
'Jullie komen net op tijd, goede lieden,' sprak hij. 'Hier vindt een historisch moment plaats! Ik, heer Olivier B. Bommel, heb zojuist een meesterwerk voltooid! Luister!'
En de dichter begon op gevoelvolle toon het vers voor te dragen, terwijl er menige foto van hem genomen werd.
'Een aardig rijm,' voegde hij er aan toe. 'Er zit heel wat in, als ik het zo nog eens hoor. Wij Bommels hebben dat soms in ons, wat jij, Tom Poes?'
'Hm,' zei Tom Poes.
Doch voordat hij meer had kunnen zeggen nam heer Ollie vriendelijk afscheid en schreed het woud in.
'Ik weet het,' zei hij. 'Jij hebt me héél prettig geholpen, jonge vriend. Maar dat mag Polly vooral niet weten – het moet een geheim tussen ons blijven. Tenslotte komt het mij toe om een meesterwerk te hebben gemaakt na al die ellende. Vind je ook niet?'
Intussen waren de toehoorders ontdaan achtergebleven.
'Is dat nu dat meesterwerk?' vroeg de journalist Argus minachtend. 'Ik vind er niet veel aan.'
'Het is... affreus!' stamelde de markies. 'Het is abominabel! Het is... het is een schande!'
'Het is een schande,' gaf de muze toe. 'Maar wat moet ik doen? Hij is het contract nagekomen.'

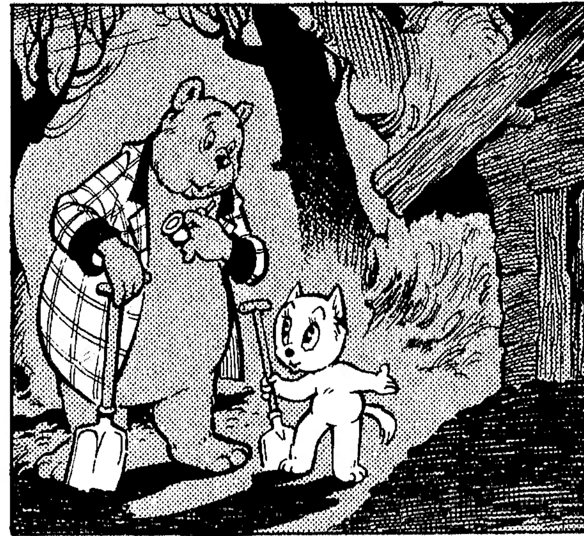

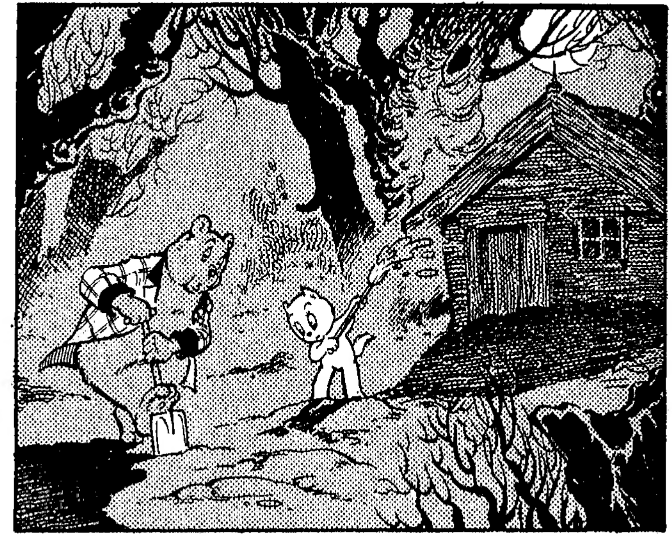

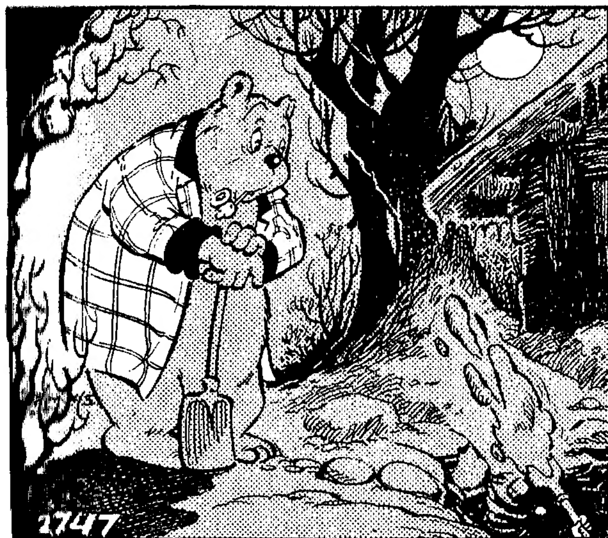
Die avond zat heer Bommel voor het eerst sinds lange tijd tevreden bij zijn haardvuur en las de krant. Doch zijn stemming zakte steeds meer, toen hij de beoordeling van zijn werk las.
'Nee, maar! Dat is toch kras!' riep hij uit. 'De Rommelbode schrijft, dat 'Des dichters waarde' een prul is, Tom Poes! En de Rommeldamse Koerier noemt het goedkoop rijmelwerk! Bah! Waarom heb je het niet wat beter gemaakt jonge vriend? Moet ik dan alles zèlf doen?'
'Hm,' zei Tom Poes. Hij slikte eens en schudde het hoofd. 'Ik zag geen kans er iets anders van te maken,' vervolgde hij. 'Maar ik begrijp ook niet, waarom een beroemde dichter als Waaizak zo'n raar versje gemaakt heeft. Ik heb het idee, dat er iets anders achter zit...'
'Iets anders?' riep heer Ollie verbaasd uit. 'Wat bedoel je daarmee?'
Tom Poes antwoordde daar niet op. Hij dacht een poosje na en toen sprong hij plotseling overeind.
'Ik heb het geloof ik!' riep hij. 'Het is vandaag volle maan, niet? Kom mee heer Bommel! We gaan terug naar de hut van die dichter. En we nemen schoppen mee.'
Heer Bommel gehoorzaamde na enige aarzeling. Maar het beviel hem niet, dat was duidelijk.
'Waarom doe je zo geheimzinnig?' vroeg hij, toen ze door de duisternis naar het bos liepen. 'Wat zit er achter dat gedicht? Wat gaan we doen?'
'Denk maar eens goed na,' zei Tom Poes. 'De eerste regel is: 'De maan staat rond op de nok van mijn dak', weet u wel? De ronde maan is natuurlijk de volle maan! En de nok van mijn dak is de nok van die oude hut! U zult het wel zien.'

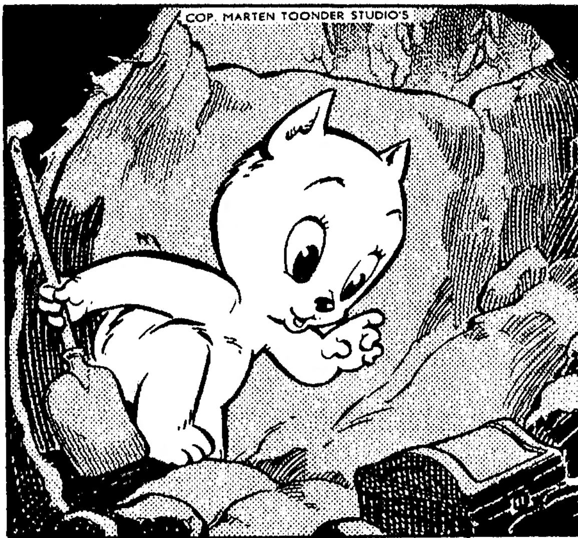

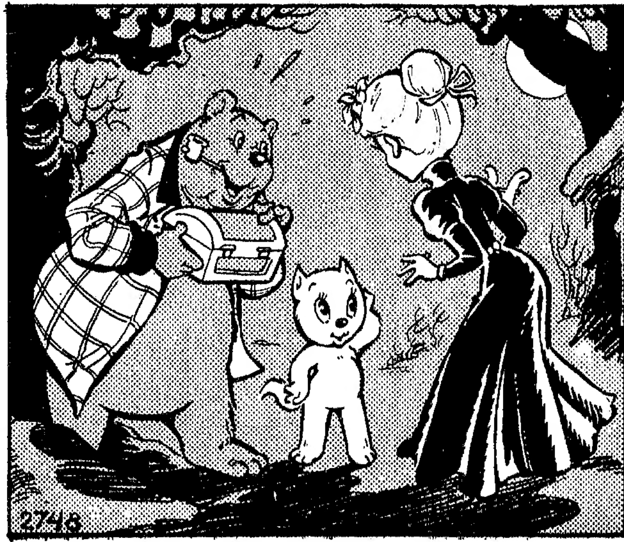
De maan stond rond aan de hemel, toen Tom Poes en heer Bommel de hut van de dichter Waaizak naderden.
'Ik zou nu wel eens willen weten, wat je eigenlijk wilt, jonge vriend!' zei heer Bommel ontstemd. 'Wat zoeken we hier? Wat is er met dat gedicht?'
'Het is geen gedicht,' zei Tom Poes. 'Het is gewoon maar een soort raadsel. Het gaat over de waarde van de dichter, nietwaar?'
'Des dichters waarde,' mompelde heer Ollie. 'Ja – en wat zou dat?'
'De waarde van iemand kan alleen maar over zijn bezittingen gaan,' legde Tom Poes uit. 'Die Waaizak heeft hier in zijn tuin geld begraven – en dat gedichtje duidt de plaats aan waar het ligt.'
'Waar ligt het dan?' vroeg heer Ollie ongelovig.
'Hier,' zei Tom Poes, op de plek wijzend waar de schaduw van de dakpunt op de grond viel.
'Luister maar: 'De maan staat rond op de nok van mijn dak,' nu dat doet zij, ziet u wel? 'Mijn huis ligt vlak voor de muur op de grond.' Dat is de schaduw van het huis, natuurlijk, want de volgende regels zijn: 'Een huis heel zwart van de voet tot de kop. Van muur tot top is hij plat als de smart.' En een schaduw is zwart en plat dus dat klopt. De laatste regel is: 'In die top in de gaarde ligt heel des dichters waarde.' Wanneer we dus in die schaduwtop gaan graven, vinden we de waarde vanzelf. Snapt u het?'
'Het is wel sterk!' zei heer Bommel peinzend. 'Je hebt het aardig bedacht... ik had het zelf kunnen doen. Komaan, we gaan graven, jonge vriend. Dan zullen we wel zien of je gelijk hebt.'

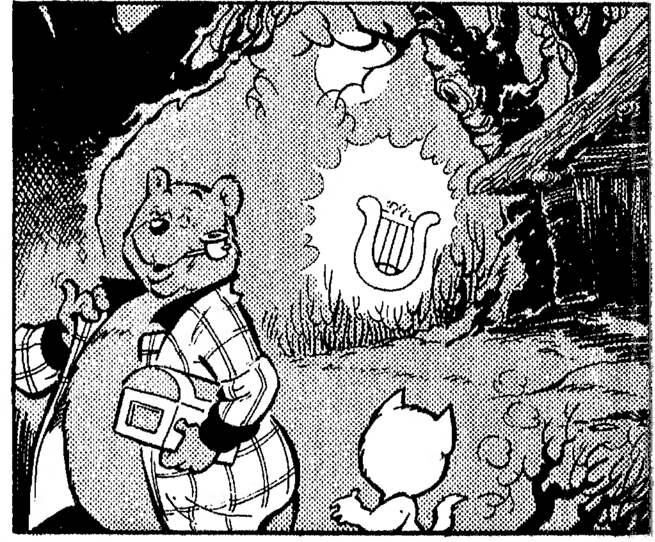

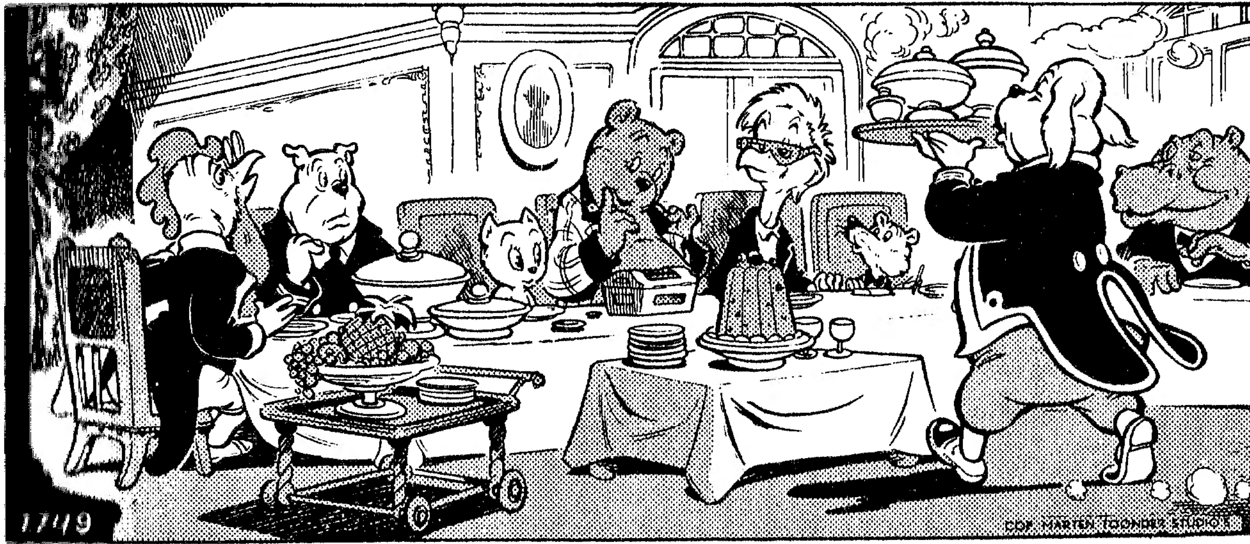
Heer Bommel en Tom Poes begonnen dus te graven op het punt, waar de schaduw van de dakpunt op de grond viel. Een tijdlang werkten zij zwijgend door, maar toen klom heer Ollie vermoeid uit de kuil en ging op zijn spade staan leunen.
'Dit wordt niets,' prevelde hij. 'Dat werken in de nacht is heel slecht voor mijn gestel, vooral na alles wat ik in de afgelopen dagen heb meegemaakt. Bovendien is het natuurlijk onzin. De waarde van een dichter kan nooit uit een begraven schat bestaan. Voor ons kunstenaars speelt geld geen rol, jonge vriend, dat moest je weten.'
Tom Poes gaf geen antwoord. Hij werkte ijverig door, want hij was overtuigd, dat hij het bij het rechte eind had; en dat het waar was bleek al spoedig.
Zijn schop stiet plotseling op iets hards en toen hij voorzichtig de aarde wat opzij schoof, lag er een klein kistje voor hem.
'Hier is het, heer Ollie,' zei hij, het doosje uit de kuil tillend, 'des dichters waarde, hoort u wel?'
Heer Bommel rammelde eens en toen hij een welluidend gerinkel hoorde, begon hij te glimlachen.
'Geld,' sprak hij. 'Warempel! Net als ik al dacht!'
Op dat moment werd de deur van de oude hut geopend en stond de muze op de drempel.
'Wat doe je daar? Olivier?' vroeg ze scherp. 'Waarom kom je me nog storen, nadat je me te schande hebt gemaakt met dat prulgedicht? Wat heb je daar?'
'Een begraven schat,' zei heer Ollie blij. 'Des dichters waarde, Polly!'

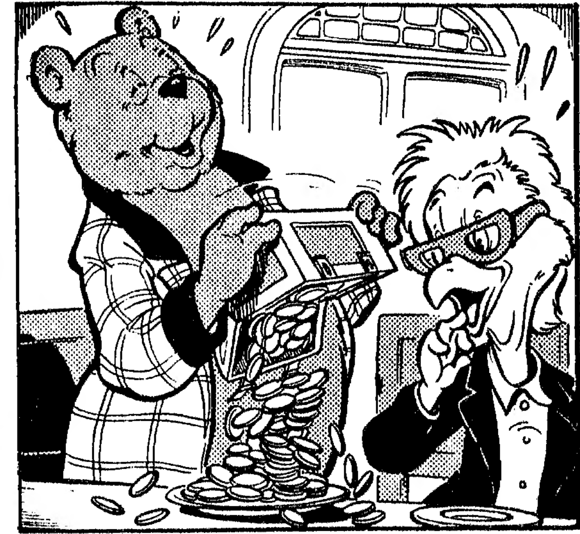

'Wat bedoel je, Olivier?' riep de muze uit 'Des dichters waarde is de titel van Waaizaks meesterwerk, dat jij zo prullig hebt afgemaakt!'
'Pardon,' zei heer Ollie waardig. 'Een Bommel maakt nooit iets prullig af. Het meesterwerk van Waaizak handelt over een begraven schat, dat had ik al direct in de gaten. Des dichters waarde is natuurlijk het geld van Waaizak, dacht ik. Toen heeft Tom Poes me een beetje geholpen – hij is erg handig voor zijn leeftijd, dat moet ik toegeven – en toen hebben wij de schat opgegraven. Hier is heel des dichters waarde, Polly.'
Met deze woorden opende hij het kistje en nu werden er vele goudstukken zichtbaar, die zacht glansden in het maanlicht.
De muze staarde er met uitpuilende ogen naar. Ze verbleekte op akelige wijze en het was te zien, dat vele gedachten haar brein bestormden.
'Hoe vreselijk!' stamelde ze tenslotte. 'Geld! Geld is het meesterwerk van de grote dichter Wladimir Waaizak! Dit is het einde van mijn loopbaan. En jou, Olivier, wil ik nooit meer zien!'
'Waarom niet?' vroeg heer Bommel verbluft.
'Omdat jij goud maakt van de waarde van een dichter!' riep Polly, huilend van woede. 'Ik háát je!'
Met deze woorden verdween ze plotseling met een vals snaargerinkel en bijna niemand heeft haar ooit weergezien.
Wat nu heer Ollie betreft, die stond even wat beteuterd te kijken maar toen verhelderde een glimlach zijn trekken.
'Vrouwen zijn moeilijk,' sprak hij. 'Soms misgunnen zij een heer zijn kleine successen, als je begrijpt wat ik bedoel. Komaan, Tom Poes, we gaan naar huis.'

De volgende dag gaf heer Bommel een groot feestmaal, waarop hij iedereen had uitgenodigd die bij het tot stand komen van zijn gedicht betrokken was geweest. Heer Ollie hield daarbij een toespraak en nadat hij had verteld, hoe moeilijk het vinden van de rijmwoorden geweest was, besloot hij met de woorden:
'Het is te begrijpen, dat ik dat niet alleen heb kunnen doen. Tom Poes heeft me dan ook een beetje geholpen. Maar het resultaat is een heer waardig, al zeg ik het zelf. Want wat blijkt? Dat het gedicht een begraven schat beschreef! Ach ja, als een heer zich met de kunst bemoeit, komt er geld uit, dat blijkt. Het was moeilijk, maar het slot is alle muzenissen waard, als u begrijpt wat ik bedoel.'
'Het is walgelijk,' zei de markies. 'Zo wordt al het schone vergrofd tot aards slijk.'
'Toch is het interessant,' meende de journalist Argus, druk schrijvend. 'Heer Maakt Geld Door Dichten.' 'Een pakkend kopje!'
'Hm,' sprak burgemeester Dickerdack. 'Ik vraag me af, of je dat geld mag houden, Bommel. Het is van die Waaizak, als ik me niet vergis!'
'En hoe kwam Waaizak aan dat geld?' riep nu de reclameschrijver Kwakkels uit.
'Dat heeft hij verdiend met het schrijven van reclameteksten,' zei heer Bommel. 'Hij heeft een briefje in het kistje achtergelaten, waarop staat, dat dit geld de prijs is voor de slagzin: 'Nix wast schoner.' Aardig nietwaar?'
Zo sprekende keerde hij de doos om, zodat de goudstukken over de tafel rolden.
'Des dichters waarde,' zei heer Ollie glimlachend. 'Ik stel voor, om het aan de gemeente te geven voor een fonds voor noodlijdende kunstenaars.'